

LRE

Lëvizja e Re

Karta e Vlerave

ose

Programi Themeltar

Karta e Vlerave të LRE: *Manifest për Zgjimin e Madh Kombëtar dhe Përmbysjen e Paradigmave*

Në kohët kur identiteti kombëtar sfidohet nga dy ekstreme – relativizimi global dhe izolimi provincial – Karta e Vlerave të LRE-së shfaqet jo vetëm si një dokument por edhe si një akt i vetëdijshëm politik dhe thellësisht shpirtëror dhe filozofik, që i bën thirrje shoqërisë shqiptare të ngrihet mbi mediokritetin e tranzicionit të gjatë dhe të ripërtërijë shpirtin e saj të humbur. Ky dokument, i formuluar mbi themelet e doktrinës neoshqiptariste dhe platformës “Rikthim në Vlera,” nuk është thjesht një program politik, por një vizion për një të ardhme të madhe, një thirrje për të ndërtuar një Shoqëri të Madhe Shqiptare, ku dinjiteti njerëzor dhe vlerat konservatore bëhen shtyllat e së ardhmes sonë.

Rëndësia e Kartës së Vlerave

Në çdo epokë, kombet përballen me momentet e tyre të kthesës, kur rrugët e së shkuarës dhe të së ardhmes përplasen në një pikë kritike. Për Shqipërinë, një vend që ka vuajtur nga tranzicioni rraskapitës postkomunist dhe një periudhë postmoderne të boshatisur nga idealet, Karta e Vlerave të LRE-së është akti i nevojshëm për të ripërcaktuar drejtimin e kombit. Në frymën e Sami Frashërit, që në “Shqipëria ç’ka qenë, ç’është dhe ç’do të bëhet” u kërkonte shqiptarëve të ndriçonin mendjet dhe të

ndërtonin një të ardhme të bazuar në dije dhe përkushtim, kjo Kartë shpreh nevojën për një Rikthim në Vlera, një rikthim tek e vërteta që i ka dhënë kuptim dhe forcë kombit tonë ndër shekuj.

Karta e Vlerave flet për një politikë që jeton për vlerat dhe jo për përfitimin. Ajo refuzon paradigmat shkatërrimtare të shekujve të fundit: Njeriun e Ri të komunizmit, që e fshiu individin në emër të kolektivizmit; Njeriun e Zbrazët të tranzicionit, që i shërbeu materializmit dhe egoizmit ekstrem; dhe Njeriun Woke, që në emër të liberalizmit të skajshëm përpiqet të shkëpusë shoqëritë nga identiteti i tyre historik dhe kulturor.

LRE dhe Një e Djathë Humane për Shqipërinë

Lëvizja e Re ngrihet si një forcë politike që mishëron një të djathtë humane, një të djathtë që nuk mbron interesat e pakicave të privileguara, por ngre lart dinjitetin njerëzor dhe mirëqenien e përbashkët. Kjo është një e djathtë autentikisht shqiptare, e ndërtuar mbi vlerat konservatore të familjes, besimit, punës dhe solidaritetit, por njëkohësisht e hapur ndaj zhvillimit ekonomik dhe inovacionit.

Platforma e saj Rikthim në Vlera propozon që të ndërtojmë mbi themelet e identitetit tonë kombëtar dhe mbi vlerat më të mira perëndimore. Ajo frymëzohet nga mendimtarë të ndritur si Faik Konica, që theksonte se “rruga drejt përparimit kalon përmes respektit për traditën dhe edukatën kombëtare,” dhe nga Fishta, i cili e vendoste kombin mbi gjithçka, duke paralajmëruar rreziqet e mohimit të rrënjëve tona.

Në këtë kontekst, prindërimi dhe kombëtarizmi shfaqen si dy parime themelore të LRE-së. Prindërimi, si kujdes dhe përgjegjësi për brezat e ardhshëm, është antidoti kundër materializmit të zbrazët. Kombëtarizmi, si përkushtim ndaj kombit dhe vlerave të tij, është mburoja kundër influencave të importuara që shpërfillin traditat dhe kulturën tonë.

Vizion për një Zgjim të Madh Kombëtar

Karta e Vlerave nuk ndalet thjesht në të tashmen ajo projekton një vizion të madh për të ardhmen. Ky vizion përfshin:

1. *Bashkimin Kombëtar të Shqiptarëve:* Një bashkim që nuk kufizohet thjesht në territorin gjeografik, por përfshin një ndjenjë të përbashkët identiteti dhe misioni. Siç shkruante Mehdi Frashëri, “Shqiptarët duhet të jenë një komb i bashkuar në mendje dhe në shpirt, përpara se të jenë një komb i bashkuar në territor.”

2. *Zhvillim të Qëndrueshëm Ekonomik:* Një ekonomi që ndërtohet mbi fuqinë krijuese të qytetarit shqiptar, duke respektuar mjedisin dhe burimet natyrore.

Siç thoshte Arbën Xhaferi, “Zhvillimi ekonomik nuk mund të shkëputet nga zhvillimi shpirtëror dhe kulturor i një kombi.”

3. *Properëndimorizmi Jetik*: Një orientim i palëkundur drejt Perëndimit, jo thjesht si zgjedhje gjeopolitike, por si përkushtim ndaj vlerave të lirisë, drejtësisë dhe dinjitetit njerëzor.

Filozofia Themelore e Kartës së Vlerave

Në thelbin e saj, Karta e Vlerave është një manifest filozofik dhe etik. Ajo e vendos dinjitetin njerëzor në qendër të çdo veprimi politik dhe ekonomik. Siç thotë Kris Maloku, “Një komb nuk mund të jetë i lirë nëse qytetarët e tij nuk janë të lirë për të ndjekur të mirën, të drejtën dhe të bukurën.”

Kjo filozofi përqafton një harmoni ndërmjet lirisë dhe përgjegjësisë, duke refuzuar si anarkinë ashtu edhe autoritarizmin. Shoqëria e madhe që propozon LRE-ja nuk është një utopi, por një sfidë e vazhdueshme për të ndërtuar një shoqëri ku cilësia morale është po aq e rëndësishme sa mirëqenia materiale.

Karta e Vlerave është një thirrje për të gjithë shqiptarët që të mos jenë më spektatorë të historisë, por aktorë të saj. Ajo na kujton se, siç thoshte Ukshin Hoti, “Liria nuk dhurohet; ajo fitohet me dije, kurajë dhe përkushtim.”

LRE fton çdo qytetar të bëhet pjesë e një përpjekjeje të madhe për të ngritur Shqipërinë në lartësinë që meriton.

Kjo është koha jonë. Ky është brezi ynë. Dhe kjo është Karta e Vlerave, si themeli mbi të cilin mund të ndërtojmë një të ardhme

më të drejtë, më të lirë dhe më të ndritur për Shqipërinë dhe shqiptarët.

Qëllimi i Kartës së Vlerave të LRE:

Një Thirrje për Zgjim dhe Ndërtim Kombëtar në Epokën Moderne

Pas tre dekadash tranzicioni rraskapitës dhe një trashëgimie të hidhur postkomuniste, Shqipëria ndodhet në një udhëkryq historik që kërkon një ringritje shpirtërore, intelektuale dhe politike. Në këtë udhëkryq, Karta e Vlerave të Lëvizjes së Re (LRE) shfaqet si një dokument vizionar, një thirrje për të ndërtuar një Shqipëri mbi themelet e dinjitetit njerëzor, solidaritetit kombëtar dhe një vizioni properëndimor që ndërthur traditën dhe përparimin.

Qëllimi i saj nuk është thjesht përmirësimi i një sistemi të dështuar, por transformimi i vetë shpirtit të kombit, përmes një filozofie politike që ngrihet mbi të djathtën humane, neoshqiptarizmin dhe bashkimin e vlerave universale perëndimore me identitetin tonë kombëtar.

Qëllimi i Kartës së Vlerave në një Shqipëri të Rinisjes

Shqipëria është një vend që i ka mbijetuar diktaturës, anarkisë së tranzicionit dhe kaosit të një sistemi politik që ka shërbyer më shumë interesave personale sesa aspiratave të qytetarëve. Në këtë kontekst, Lëvizja e Re dhe Karta e saj e Vlerave kanë për qëllim të ndërtojnë një politikë që rikthen qytetarin në qendër të shtetit, që i jep kuptim lirisë përmes drejtësisë dhe përgjegjësisë, dhe që frymëzon një Zgjim të Madh Kombëtar, duke ripërtërirë vlerat më të larta morale, shpirtërore dhe politike të kombit tonë.

Në dritën e sfidave aktuale gjeopolitike dhe shpirtërore, ky qëllim merr një domethënie të re dhe universale. Në një botë të përçarë midis nacionalizmit të verbër dhe globalizmit pa shpirt, Karta e Vlerave ofron një model unik për një komb të vogël si Shqipëria: një model që ndërton një komb të fortë përmes një shteti të drejtë dhe një shoqërie të harmonishme, duke promovuar paqen dhe përparimin, jo përmes përjashtimit dhe urrejtjes, por përmes bashkëpunimit, ndershmërisë dhe një vizioni të përbashkët kombëtar.

a. Rindërtimi i Ndërgjegjes Kombëtare përmes Neoshqiptarizmit

Siç theksonte Faik Konica, “Asnjë komb nuk mund të përparojë nëse nuk njeh veten.” Neoshqiptarizmi, si doktrinë, propozon që të ndërtojmë një komb që e njeh veten përmes traditës, historisë dhe kulturës së tij, por që e shikon të ardhmen me sy të hapur ndaj përparimit. Qëllimi i Kartës së Vlerave synon të jetë kthimi i qytetarëve shqiptarë në aktorë të ndërgjegjshëm të historisë së tyre, duke i çliruar ata nga mendësitë e varësisë dhe apatisë.

b. Përballja me Tri Paradigmat e Shekujve

Karta synon të afirmojë se Shqipëria ka përballë tre hije historike që e kërcënojnë sot: Njeriun e Ri të Komunizmit, që shkatërroi shpirtin e lirë; Njeriun e Zbrazët të tranzicionit, që sakrifikoi vlerat për përfitim material; dhe Njeriun Woke, që përpiket të shkatërrojë identitetin kombëtar në emër të një universalizmi pa rrënjë. Karta synon të ofrojë një alternativë të fortë për këto paradigma, duke afirmuar rëndësinë e një individi të lirë, por të rrënjësuar në komunitet dhe identitet kombëtar.

c. Përparimi përmes Solidaritetit dhe Subsidiaritetit

Qëllimi i Kartës synon të jetë krijimi i një shteti që fuqizon qytetarin përmes subsidiaritetit, një parim që e vendos përgjegjësinë dhe pushtetin aty ku ato mund të realizohen më mirë – tek individi, familja, komuniteti dhe më pas shteti. Solidariteti nuk është vetëm një akt bamirësie, por një akt drejtësie që siguron se asnjë qytetar nuk mbetet prapa.

ç. Properëndimorizmi Jetik

Në një botë ku Perëndimi përballet me sfida të brendshme dhe të jashtme, Shqipëria duhet të afirmojë përkushtimin e saj ndaj vlerave euroatlantike si një zgjedhje jetike.

Siç thoshte Arbën Xhaferi, “Shqiptarët janë popull i Perëndimit; dhe detyra jonë është të përqafojmë atë që na bashkon me vlerat e tij, jo thjesht gjeografikisht, por shpirtërisht.”

Karta e Vlerave synon të theksojë rolin e Shqipërisë si një urë midis kulturave, por gjithmonë me një orientim të qartë properëndimor.

d. Një Ekonomi e Qëndrueshme për Një Komb të Fortë

Ekonomia është shpirti i mirëqenies kombëtare. Qëllimi i Kartës synon të përfshijë një vizion për zhvillim të qëndrueshëm ekonomik, që respekton mjedisin, fuqizon nismën private dhe krijon mundësi të barabarta për të gjithë. Siç thoshte Mehdi Frashëri, “Një ekonomi e lirë nuk është asgjë pa një popull të lirë dhe të drejtë.”

Synojmë

Me Kartën e Vlerave ne synojmë të shpalojmë vizionin dhe parimet tona mbi të cilat besojmë se së bashku ia dalim të ndërtojmë një Shqipëri të lirë, të drejtë dhe të përparuar, ku qytetari shqiptar është arkitekti i fatit të tij dhe mbrojtësi i vlerave të përbashkëta kombëtare. Të sigurojmë që brezat e

ardhshëm të jetojnë në një shoqëri të ndritur, ku tradita kombëtare dhe vlerat perëndimore gërshetohen në harmoni, duke ndërtuar një komb të bashkuar shpirtërisht, politikisht dhe ekonomikisht. Të bëhemi shembull i një kombi të vogël me një vizion të madh.

Në thelbin e saj, Karta e Vlerave propozon një Zgjim të Madh Kombëtar, që nuk ndalet tek materializmi, por që synon madhësitinë morale dhe shpirtërore të kombit shqiptar. Kjo është thirrja e kohës sonë, kjo është sfida e brezit tonë.

Le të përqafojmë këtë sfidë me guxim dhe përkushtim, duke ndjekur fjalët e At Gjergj Fishtës: “Shqipnia ka nevojë për dritë, por dritë që të ndriçojë zemrën dhe mendjen e çdo shqiptari!”

Kush Jemi Ne: *Forca e një Vizioni të Ri Kombëtar dhe Human*

Ne jemi ata që kemi qenë gjithmonë të angazhuar me zemër të hapur dhe me ndershmëri të thellë, duke luftuar për të mbrojtur lirinë, dinjitetin dhe vlerat e përbashkëta që ndëtojnë një komb të madh. Lindëm nga liria, jetojmë për lirinë dhe punojmë për një Shqipëri ku liria të jetë themel i çdo të drejte dhe mundësie.

Kjo është thirrja që na bashkon dhe na shtyn përpara: ta bëjmë Shqipërinë një vend të drejtë, solidar dhe të përparuar, ku të gjithë shqiptarët ndihen zotër të fatit të tyre.

Ne jemi të rinj dhe të reja, burra dhe gra, qytetarë të një vendi që, megjithë vuajtjet dhe sakrificat historike, ka ditur gjithmonë të gjejë forcën për t’u ringritur.

Jemi krenarë që i përkasim një qytetërimi mijërvjeçar, një qytetërim që i ka dhënë botës kontribute të çmuara në kulturë, histori dhe shpirt krijues.

Shqipëria jonë nuk është thjesht një vend i vogël; ajo është një thesar i madh shpirtëror dhe kulturor, dhe ne jemi të thirrur ta mbrojmë dhe ta pasurojmë atë.

Një Komb në Përparim

Ne besojmë se Shqipëria mund dhe duhet të ecë përpara duke respektuar rrënjët e saj dhe duke përqafuar një të ardhme moderne, të bazuar në vlera të qëndrueshme dhe të ndritura. Jemi trashëgimtarë të një tradite të pasur europiane dhe perëndimore, por edhe krijues të një identiteti unik shqiptar që qëndron mbi historinë, kulturën dhe shpirtin tonë të veçantë.

Rrënjët tona vlerore, që burojnë nga tradita europiane dhe humanizmi klasik, janë ato që na japin forcën për të ndërtuar një shoqëri ku dinjteti i individit dhe liria janë të paprekshme. Në vizionin tonë për Shqipërinë, përparimi nuk është thjesht një qëllim ekonomik, por një akt moral dhe kulturor, një proces i pandalshëm për të ndërtuar një komb ku solidariteti dhe drejtësia bashkëjetojnë në harmoni.

Vlerat që na Bashkojnë

Ne besojmë te një Shqipëri që ndërtohet mbi vlera të forta dhe të përhershme. Këto janë vlerat e përbashkëta të demokracive të mëdha perëndimore, të cilat i kanë rezistuar kohës dhe ndryshimeve. Ne gjejmë frymëzimin tonë në dinjitetin e personit, lirinë dhe përgjegjshmërinë, në barazinë, drejtësinë, ligjshmërinë dhe solidaritetin.

Por mbi të gjitha, ne besojmë te subsidiariteti, parimi që fuqizon individin dhe komunitetin për të marrë përgjegjësinë për fatin e vet, ndërsa shteti qëndron si mbështetës i mirëqenies dhe drejtësisë së përbashkët.

Këto vlera nuk janë vetëm fjalë; ato janë shtylla të një shoqërie që synon të përqafojë dinamikën e jetës moderne pa hequr dorë nga identiteti i saj historik dhe kulturor.

Ashtu siç na mësonte Faik Konica, “Forca e një kombi qëndron te rrënjët e tij, por edhe te degët që shtrihen drejt dritës së progresit.”

Ne e shohim Shqipërinë si një komb që ndërton mbi këtë ekuilibër, duke ruajtur më të mirën nga e shkuara dhe duke përqafuar sfidat e së ardhmes.

Një Identitet Unik dhe Një Vizion i Përbashkët

Ne jemi një lëvizje për të djathtën humane, që synon të ndërtojë një shoqëri ku politika nuk është luftë për pushtet, por një shërbim për të përbashkëtën.

Ne nuk ndjekim agjenda të ndara nga qytetari; ne jemi qytetarë që kemi zgjedhur të ndërtojmë një vizion të përbashkët për Shqipërinë.

Vizioni ynë është një Shqipëri ku dinjteti, liria dhe përparimi bëhen themeli i çdo vendimi politik dhe ekonomik.

Në këtë vizion, ne angazhohemi për një komb që nuk ndahet nga interesat e vogla apo grindjet meskine. Ne duam një Shqipëri të bashkuar në shpirt dhe në qëllim, një komb që i pranon dallimet si burim force dhe jo si kërcënim.

Siç thoshte Fan Noli, “Një komb është i madh kur është i bashkuar dhe kur respekton dallimet që e pasurojnë atë.”

Kush Jemi Ne, në thelb?

Ne jemi një brez i ri që synon të ndërtojë një politikë ndryshe – një politikë të ndershme, të përvulluar dhe të përkushtuar. Ne jemi besëlidhja e të mirëve dhe të merituarve, e atyre që besojnë të puna, ndershmëria dhe përkushtimi. Ne besojmë te një Shqipëri që ngrihet mbi themelet e besimit të vetvetja dhe respektit për tjetrin, mbi traditën dhe modernitetin, mbi shpirtin shqiptar dhe vizionin përëndimor.

Në këtë frymë, ne nuk jemi vetëm një parti politike; ne jemi një lëvizje e shpresës dhe veprimit, një zë i të gjithë atyre që besojnë se Shqipëria mund të jetë më shumë se çfarë ka qenë ndonjëherë. Ne jemi zëri i një brezi që refuzon të pranojë mediokritetin si normë dhe që kërkon të ngrejë një Shqipëri ku çdo qytetar të ndjejë madhështinë dhe dinjtetin e tij.

Kjo është ajo që jemi. Dhe kjo është ajo që mund të bëhemi, së bashku.

Profili Politik i Lëvizjes së Re: *Një Vizion për të Djathtën Autentike Shqiptare*

Lëvizja e Re (LRE) është më shumë se një parti politike. Ajo është një lëvizje e ideve dhe vlerave, e ndërtuar mbi themelet e një të djathte autentike shqiptare, që mishëron parimet e lirisë, dinjitetit, drejtësisë dhe përparimit. LRE është një parti e djathtë humane, që mbështet fuqishëm familjen, jetën, shqiptarizmin dhe orientimin perëndimor, duke kombinuar këto vlera me nevojën për zhvillim ekonomik, mirëqenie sociale dhe drejtësi për të gjithë.

Në një skenë politike të dominuar për shumë dekada nga polarizimi, zhgënjimi dhe një kulturë politike e bazuar mbi interesat personale, LRE propozon një model të ri.

Ky është një model që ngrihet mbi Doktrinën e Neoshqiptarizmit, një doktrinë që kërkon të ndërtojë një Shqipëri moderne mbi themelet e identitetit kombëtar, vlerave konservatore dhe angazhimit të ndershëm ndaj kombit dhe qytetarit.

Politikanët e Dallimit: *Për Politika, Jo Përfitim*

LRE beson te një dallim thelbësor midis dy llojeve të politikanëve:

1. *Politikanët që jetojnë për politikën* – këta janë vizionarët, ata që bëjnë një ideal çështje të jetës së tyre dhe që përpiqen ta vënë në jetë për të mirën e përbashkët.

2. *Politikanët që jetojnë prej politikës* – ata që përdorin politikën si një mjet për përfitim personal dhe që shpesh tradhtojnë vlerat dhe besimin e qytetarëve në emër të pasurimit të tyre ekonomik.

Historia e Shqipërisë moderne ka qenë e mbushur me shembuj të këtij të dytit, ku interesat personale kanë dominuar mbi interesin publik.

Por LRE refuzon ta pranojë këtë status quo.

Ne besojmë se është koha për një politikë që buron nga ndershmëria dhe përkushtimi, një politikë që i rikthen kuptimin e saj fisnik të shërbimit ndaj kombit dhe qytetarit.

Rruga përpara: *Kombinimi i Lirisë me Drejtësinë*

Shqipëria sot gjendet në një udhëkryq historik, ku demokracia mbetet e kërcënuar nga shpirtngushtësia, materializmi dhe një politikë që shpesh mban peng shpresën e qytetarëve.

Por LRE beson se ka një rrugëdalje nga ky impas historik. Kjo rrugë kërkon një angazhim të fortë për të kombinuar lirinë me drejtësinë, për të ndërtuar një shtet ku:

- Liria është e garantuar, por nuk është e pakufizuar nga përgjegjësia.
- Drejtësia është e vërtetë dhe gjithëpërfshirëse, jo privilegj i të fuqishmëve.
- Demokracia është e hapur dhe e ndershme, jo një lojë pushteti e një grushti elitash.

Ashtu siç thoshte Faik Konica, “Demokracia e vërtetë fillon kur qytetari ndjen se zëri i tij ka kuptim.” LRE synon të ndërtojë një sistem politik që u jep kuptim dhe fuqi qytetarëve, duke ndaluar abuzimin me besimin e tyre dhe duke e orientuar politikën drejt një shërbimi të ndershëm dhe efikas.

Një Parti e Djathtë Humane dhe Kombëtariste

Lëvizja e Re është një parti proaktive në mbështetje të qytetarit, familjes dhe identitetit kombëtar. Ajo promovon një të djathtë që nuk kufizohet vetëm në ruajtjen e status quo-së, por që përqafon një vizion transformues për shoqërinë shqiptare.

Kjo është një e djathtë humane, që mbështet:

- Familjen si qeliza themelore e shoqërisë, duke e mbrojtur nga presionet ekonomike dhe sociale.
- Ekonominë e tregut të lirë, ku shteti krijon kushtet për një konkurrencë të ndershme dhe një shpërndarje të drejtë të mundësive.

- Shqiptarizmin si një filozofi kombëtare, që nuk nxit izolim apo mbyllje, por afirmon identitetin dhe vlerat tona si një komb unik në rajon dhe botë.

- Properëndimorizmin jetik, duke theksuar orientimin e Shqipërisë drejt demokracive të konsoliduara euroatlantike, si modeli i vetëm për një shoqëri të lirë dhe të drejtë.

Në këtë drejtim, Doktrina e Neoshqiptarizmit qëndron si një udhërrëfyes i qartë për LRE. Ajo kombinon frymëzimin nga trashëgimia jonë kombëtare me vlerat universale të Perëndimit, për të krijuar një vizion të qëndrueshëm dhe autentik për të ardhmen e Shqipërisë.

Roli i Shqipërisë në një Botë të Ndryshueshme

Në një botë që përballlet me sfida globale si polarizimi politik, ndryshimet klimatike dhe krizat ekonomike, Shqipëria ka një mundësi të artë për të ndërtuar një rol të ri si një udhëheqëse rajonale për paqe, stabilitet dhe zhvillim të qëndrueshëm.

LRE e sheh Shqipërinë jo thjesht si një komb të vogël me kufij të ngushtë, por si një komb me një mision të madh për të ndihmuar në formësimin e një Ballkani të stabilizuar dhe një bote më humane.

Siç thoshte Arbën Xhaferi, “Shqipëria duhet të jetë e vogël vetëm në madhësinë e saj gjeografike, por e madhe në mendje dhe shpirt.”

LRE synon të mishërojë këtë vizion duke ndërtuar një Shqipëri të fuqishme dhe të bashkuar, që përqafton sfidat globale pa humbur identitetin e saj kombëtar.

Rrugëtimi ynë: *Një Shqipëri e Rinisjes në Vlëra*

LRE nuk është një parti e zakonshme; ajo është një thirrje për zgjim kombëtar dhe për një politikë të re të ndershme dhe vizionare. Kjo parti refuzon të jetë pjesë e një status quo-je të korruptuar dhe të lodhur, por aspiron të jetë udhërrëfyesja e një epoke të re, ku vlerat e dinjitetit, drejtësisë dhe përparimit bëhen themeli i një Shqipërie moderne dhe të bashkuar.

LRE është e bindur se koha për të djathtën autentike shqiptare ka ardhur. Dhe kjo e djathtë nuk do të jetë një kopje e modeleve të huaja, por një shprehje unike e identitetit, kulturës dhe shpirtit shqiptar, e pasuruar nga vlerat më të mira të trashëgimisë europiane dhe konservatorizmit modern.

Ky është profili ynë politik. Kjo është rruga jonë. Dhe kjo është Shqipëria që ne dëshirojmë të ndërtojmë. Së bashku, për një Shqipëri të denjë dhe të ndritur.

Pasqyrimi i Vlerave Tona: Udhërrëfyes për Ringritjen Morale dhe Kombëtare

Ka momente në histori, si ky që po përjetojmë, kur tronditja e themeleve etiko-morale dhe boshatisja e vlerave tradicionale krijojnë një boshllëk që mbushet me pasiguri, mosbesim dhe krizë orientimi. Këto periudha, kur ritmet e ndryshimit shoqëror dhe teknologjik kapërcejnë aftësinë tonë për të ndërtuar një drejtim të përbashkët, kërkojnë më shumë se kurrë udhëheqje morale dhe një vizion të qartë për të ardhmen.

Në kohët e sotme, institucionet shpesh kanë humbur besimin e qytetarëve, duke u larguar nga misioni i tyre themelor për të mbështetur të mirën e përbashkët.

Ligjet, edhe kur janë të shkruara mirë, shpesh dështojnë të zbatohen me drejtësi dhe ndershmëri.

Korrupsioni, lakmia dhe cinizmi janë bërë norma në vend që të jenë përjashtime, duke krijuar një klimë ku virtytet morale janë zëvendësuar nga interesi i ngushtë dhe shpirtngushtësia.

Sfida e Shoqërisë Moderne: Kriza e Besimit dhe Moralitetit

Në këtë kontekst, dilemat e individit dhe shoqërisë bëhen gjithnjë e më të mprehta.

Në një shoqëri ku shteti nuk mban premtimet, kujt mund t'i besohet?

Kur drejtësia zëvendësohet nga arbitrariteti dhe cinizmi, si mund të ndërtojmë një ndjenjë të qëndrueshme të sigurisë dhe paqes sociale?

Kjo krizë besimi nuk është vetëm një problem politik apo institucional, por një krizë shpirtërore që kërkon një ringritje të përbashkët morale dhe kombëtare.

Korrupsioni, i cili nuk ka vetëm natyrë ekonomike, por edhe shpirtërore, po e mbyt aftësinë e shoqërisë për të shpresuar.

Hipokrizia dhe mashtrimi po e shndërrojnë politikën dhe jetën publike në një spektakël të lodhshëm, duke çuar qytetarët drejt apatizmit dhe lodhjes kolektive.

Shoqëria jonë rrezikon të mbetet e mbërthyer në një gjendje ku indiferenca ndaj vlerave dhe mosbesimi ndaj drejtësisë bëhen pengesa për çdo përparim.

Rruga përpara: *Ringritja përmes Vlerave Themelore*

Lëvizja e Re (LRE) e sheh këtë krizë jo si fundin, por si një pikënisje për një rinisje të re morale dhe politike. Ne besojmë se çdo krizë e madhe ofron mundësinë për një rikthim në vlera, për një pastrim të thellë të ndërgjegjes kolektive dhe për një ndërtim të ri mbi themelet e së mirës, së drejtës dhe së bukurës.

Në këtë frymë, LRE propozon një shoqëri që ngrihet mbi:

1. *Integritetin dhe meritokracinë* – ku çdo qytetar vlerësohet për kontributin e tij dhe jo për lidhjet apo servilizmin.

2. *Ligjshmërinë dhe drejtësinë* – ku ligjet jo vetëm që janë të drejta, por edhe zbatohen me ndershmëri dhe paanshmëri.

3. *Solidaritetin dhe përgjegjësinë sociale* – ku qytetarët ndihmojnë njëri-tjetrin jo vetëm përmes bamirësisë, por përmes krijimit të një sistemi që i ofron mundësi të barabarta të gjithëve.

4. *Rikthimin në virtytet tradicionale* – si ndershmëria, besa, mikpritja dhe përkushtimi familjar, të cilat kanë qenë shtyllat e shoqërisë shqiptare për shekuj.

Vlerat si Themeli i Demokracisë së Qëndrueshme

Demokracia nuk mund të qëndrojë në këmbë pa një themel të fortë moral.

Siç thoshte Mehdi Frashëri, “Shteti është vetëm një kornizë; kombi është piktura që mbush atë kornizë.”

Në këtë kuptim, shteti ynë duhet të jetë më shumë sesa një aparat administrativ; ai duhet të jetë shprehje e vullnetit moral dhe shpirtëror të kombit shqiptar.

Por kjo kërkon një angazhim të përbashkët për të përmirësuar jo vetëm institucionet, por edhe shpirtin e shoqërisë sonë.

Siç theksonte Arbën Xhaferi, “Shpëtimi i një kombi nuk fillon nga reformat, por nga ringritja e shpirtit të tij.”

LRE është e vendosur të kontribuojë në këtë ringritje duke ndërtuar një shoqëri ku:

- Virtytet morale janë pjesë e çdo vendimmarrjeje.
- Drejtësia dhe ndershmëria mbizotërojnë mbi korrupsionin dhe hipokrizinë.
- Qytetari ndihet i fuqizuar dhe i respektuar, jo i shfrytëzuar.

Pasqyrimi i Vlerave: *Një Thirrje për Bashkim dhe Ndërtim*

Në fund, pasqyrimi i vlerave tona nuk është thjesht një ushtrim filozofik, por një thirrje për veprim dhe bashkim. Në një kohë kur ndasitë politike, ekonomike dhe sociale kërcënojnë unitetin tonë, është më e rëndësishme se kurrë të kthehemi te ajo që na bashkon: dinjiteti, liria, drejtësia dhe solidariteti.

Kjo nuk është një detyrë e lehtë, por siç shkruante At Gjergj Fishta, “E drejta dhe vlera nuk janë punë të kollajshme, por vetëm përmes tyre ndërtohet përjetësia e një kombi.” Kjo është rruga jonë, dhe kjo është sfida jonë. Së bashku, mund të ndërtojmë një Shqipëri të re, të drejtë dhe të ndritur, ku vlerat nuk janë vetëm fjalë, por mënyra jonë e jetës.

Vlerat Morale: *Themel i Lirisë dhe Dinjitetit Kombëtar*

Në kohën tonë, kur politika shpesh i shërben pushtetit dhe përfitimit në vend që të mbrojë të drejtën dhe të mirën e përbashkët, vlerat morale janë bërë një temë e harruar. Kjo harresë ka çuar në dobësimin e drejtësisë, çarjen e moralit publik dhe rritjen e injorancës sociale, duke krijuar një shoqëri të kapur nga cinizmi dhe apatia.

Në këtë klimë, rreziku më i madh nuk është vetëm humbja e shpresës, por edhe braktisja e lirisë si pasojë e varfërisë ekonomike dhe shpirtërore.

Një shoqëri e tillë, e zhveshur nga morali dhe ndershmëria, është e dënuar të bjerë në arbitrarizëm dhe autoritarizëm.

Liria pa vlera morale kthehet në kaos, dhe demokracia pa ndershmëri humb kuptimin.

Rëndësia e Artit të Lirisë dhe Demokracisë

Liria dhe demokracia nuk janë dhurata; ato janë arte të vështira që kërkojnë mësim, përkushtim dhe ushtrim të vazhdueshëm.

Siç thoshte Faik Konica, “Liria është një detyrë më shumë sesa një privilegj.”

Kjo detyrë na përket të gjithëve, por mbi të gjitha brezit të ri, të cilët duhet të mësojnë se si ta përdorin lirinë për të ndërtuar një shoqëri ku dinjiteti dhe drejtësia mbizotërojnë mbi korrupsionin dhe mashtrimin.

Në këtë drejtim, Lëvizja e Re ka një mision të qartë: të ringjallë vlerat morale dhe të rikthejë politikën në funksion të qytetarit dhe të mirës së përbashkët.

Kjo nuk është një detyrë e lehtë, por është e domosdoshme për të shpëtuar lirinë dhe për të ndërtuar një Shqipëri ku drejtësia është më e fortë se cinizmi dhe ku ndershmëria triumfon mbi lakminë.

Një Shoqëri në Rrezik

A nuk shihet kudo se korrupsioni është kthyer në një normë që mbyl çdo aspiratë për drejtësi?

A nuk e shohim sesi pasuria dhe fuqia manipulojnë institucionet, duke tallur dinjitetin e qytetarëve dhe duke i shitur veset si virtyte?

A nuk e ndjejmë sesi hipokrizia dhe egoizmi molepsin çdo sferë të jetës publike, duke shkatërruar çdo mundësi për një shoqëri të nderhme dhe të drejtë?

Në këtë klimë, vetë liria e porsafituar rrezikon të bëhet e padurueshme, sepse mungesa e drejtësisë dhe moraleve e shndërron atë në një barrë.

Një shoqëri e molepsur nga veset është gjithnjë në prag të autoritarizmit, sepse qytetarët humbasin besimin te institucionet

dhe te vetë liria. Kjo është sfida që ne duhet të përballemi, dhe kjo është përgjegjësia që na përket.

Ringjallja e Vlerave Morale: *Një Thirrje për Ndryshim*

Lëvizja e Re beson se vlerat morale janë shpirti i çdo shoqërie të shëndetshme dhe themeli i çdo demokracie të qëndrueshme.

Në një botë ku pushteti shpesh përkufizohet nga manipulimi dhe mashtrimi, ne duhet të kërkojmë një kthim te ndershmëria, përkushtimi dhe përgjegjësia. Kjo do të thotë:

1. Të edukojmë brezat e rinj për të kuptuar rëndësinë e drejtësisë dhe dinjitetit.

2. Të fuqizojmë qytetarët që të mos pranojnë korrupsionin si normë, por ta sfidojnë atë në çdo nivel.

3. Të ndërtojmë institucione që mishërojnë vlerat morale dhe që veprojnë në interes të qytetarëve, jo të interesave të ngushta.

Një Angazhim për të Shpëtuar Lirinë

Në një kohë kur liria kërcënohet nga shpërfillja e vlerave dhe një kulturë e përfitimit të shfrenuar, Lëvizja e Re ngrihet si një forcë që synon të ngjallë shpresën dhe të shpëtojë lirinë.

Ne nuk mund të lejojmë që cinizmi të na mposhtë.

Nuk mund të lejojmë që liria, e fituar me shumë mund, të degradojë në një sistem që i shërben vetëm të fuqishmëve dhe të pasurve.

Ne besojmë se liria dhe dinjiteti janë të pandashme.

Një shoqëri që humbet vlerat e saj morale është një shoqëri që rrezikon të humbasë gjithçka.

Siç thoshte At Gjergj Fishta, “Liria pa ndershmëri asht veç një anarki që shkatërron vetveten.”

Thirrje për Bashkim dhe Ringritje

Prandaj, burrat dhe gratë, djemtë dhe vajzat e Lëvizjes së Re, të lindur nga liria dhe përkushtuar ndaj saj, kanë një mision historik për të ngjallur shpresën dhe për të shpëtuar lirinë. Ne besojmë se vetëm përmes rikthimit të vlerat morale dhe ndershmëria, mund të ndërtojmë një Shqipëri që është jo vetëm më e drejtë dhe më e lirë, por edhe më e madhe në shpirt dhe vizion.

Ky është angazhimi ynë. Kjo është thirrja jonë. Dhe kjo është Shqipëria që ne duam të ndërtojmë, së bashku me ju.

Atdhedashuria: Rinisja e Shpirtit Kombëtar Shqiptar

Atdhedashuria nuk është vetëm një emocion, një fjalë poetike, apo një premtim politik; ajo është fuqia e shpirtit që ndërton dhe mbron kombin, thelbi që mban të gjallë një popull përmes sfidave historike, dhe një akt moral që kërkon sakrificë, vizion dhe përkushtim.

Në një botë të trazuar dhe një Shqipëri që ka kaluar përmes epokave të errëta, rikthimi te atdhedashuria e vërtetë është kushti për ringritjen tonë si komb dhe si qytetërim.

Politika në Shërbim të Kombit, Jo Kombi në Shërbim të Politikës

Ne besojmë se politika duhet të jetë mjete për të ndërtuar të ardhmen e përbashkët, jo për të manipuluar dhe shfrytëzuar qytetarët.

Pyetja që na duhet t'i bëjmë vetes është e thjeshtë dhe njëherazi epike:

A do ta ndërtojmë këtë vend së bashku, apo do të vazhdojmë të lejojmë që ta ndërtojnë vetëm fitimtarët e radhës, në interesat e tyre të ngushta?

Nëse shekulli i parë i shtetit shqiptar ishte një përpjekje e vazhdueshme për të mbijetuar mes diktaturave, tranzicioneve dhe krizave, shekulli i dytë duhet të jetë shekulli i konsolidimit dhe lartësimit të Shqipërisë.

Ky nuk është një moment për të lënguar në nostalgji apo për të justifikuar dështimet; është një thirrje për një rilindje kombëtare, një zgjim të madh shpirtëror dhe politik.

Nga “Njeriu i Ri” te Shqiptari i Ri

Historia jonë e afërt na mëson se diktatura komuniste jo vetëm që shtypi lirinë, por edhe u përpoq të shkatërronte thelbin e shqiptarit si individ i lirë, duke imponuar një “Njeri të Ri” të përlësisë dhe uniformitetit.

Mbi tre dekadat e tranzicionit, nga ana tjetër, krijuan një “Njeri të Zbrazët”, të udhëhequr nga interesi material dhe larg çdo ndjenje të përgjegjësisë kombëtare.

Por kjo nuk është e ardhmja jonë. Shqiptari i Ri që duhet të ndërtojmë është një individ që ruan rrënjët e tij kombëtare, por shikon lart, përtej kufijve të vet, me krenari dhe përgjegjësi.

Shqiptari i Ri është ai që ndjek vlerat e përjetshme të nderit, besës dhe përkushtimit ndaj atdheut, por që di të integrohet në botën moderne me mendje të hapur dhe shpirt të lirë.

Rinia Shqiptare si Ardhmëria e Kombit

Shpresa jonë më e madhe qëndron tek rinia shqiptare.

Është pasioni, pastërtia dhe imagjinata e brezit të ri që mund të jetë forca transformuese për të ndërtuar një Shoqëri të Madhe Shqiptare.

Por kjo riní duhet të ushqehet jo vetëm me teknologji dhe dije, por edhe me vlera dhe ideale, që të mos shndërrohet në një masë pa shpirt, por në një brez që e kupton thellësinë e misionit të tij kombëtar.

Rinia nuk duhet të pranojë më një zhvillim të shfrenuar, kaotik dhe pa rregulla, por duhet të jetë udhërrëfyese për një progres që respekton historinë dhe traditën, ndërsa ndërton me vizion të qartë të ardhmen.

Siç thoshte Fan Noli, “Progresi i vërtetë është kur bashkon të vjetrën e vlefshme me të renë e dobishme.”

Rikthimi në Vlera: *Një Thirrje për Bashkim Kombëtar*

Kjo është koha për të ndalur ndasitë dhe për të ndërtuar së bashku.

Ndryshimet në pikëpamje apo konkurrenca mes nesh nuk janë pengesa, por burim force, kur kombinohen në funksion të një qëllimi të përbashkët.

Shqiptarizmi modern, siç e ka artikuluar Doktrina e Neoshqiptarizmit, është një thirrje për të mbledhur energjitë tona kombëtare në një drejtim të përbashkët, për të ndërtuar jo vetëm një shoqëri të pasur materialisht, por një Shoqëri të Madhe, ku dinjiteti i qytetarit dhe krenaria kombëtare janë të pandashme.

Në këtë Shoqëri të Madhe, progresi nuk do të jetë një qëllim në vetvete, por një mjet për t'i shërbyer nevojave njerëzore dhe shpirtërore të kombit.

Si shqiponja që fluturon lart, duke parë qartë mbi male dhe fusha, ne duhet të shqipnojmë, të shohim përtej interesave të ngushta dhe të ndërtojmë një të ardhme që frymëzon.

Një Dashuri që Ndërton Kombin

Atdhedashuria nuk është thjesht dashuri për tokën, por një akt ndërtimi dhe përkushtimi ndaj të ardhmes së kombit. Është përgjegjësia jonë që të përdorim pasuritë tona njerëzore dhe natyrore jo për të shteruar, por për të krijuar, jo për të shkatërruar, por për të ndërtuar. Atdhedashuria kërkon që të respektojmë njëri-tjetrin si bashkëkombës dhe të punojmë së bashku për të ngritur një civilizim shqiptar të denjë për historinë tonë dhe sfidat e kohës.

Një Thirrje për Rinisje

Në këtë moment historik, ne nuk kemi luksin të presim më gjatë.

Nëse duam që Shqipëria të mos mbetet peng i tranzicioneve të pafundme, duhet të veprojmë tani.

Sot është dita që të bashkohemi si komb, jo për të ruajtur të shkuarën, por për të ndërtuar një të ardhme që pasqyron më të mirën e shpirtit shqiptar.

Atdhedashuria jonë duhet të jetë aktive, ndërtuese dhe vizionare.

Siç shkruante At Gjergj Fishta, “Vetëm kur zemrat shqiptare bashkohen si një, Shqipëria mund të jetë e madhe dhe e lirë.”

Le të bëhemi bashkë, të ndryshëm në pikëpamje, por të bashkuar në qëllim, për ta ngritur Shqipërinë në lartësinë që meriton.

Krijimi i Shoqërisë së Madhe: *Një Vizion për Rinisjen e Qytetarisë dhe Kombit*

Shoqëria e Madhe nuk është një koncept abstrakt apo një aspiratë e largët; ajo është një përpjekje e përditshme për të ndërtuar një shoqëri ku liria, drejtësia dhe dinjiteti njerëzor janë të prekshme për të gjithë.

Ajo kërkon një demokraci të vërtetë, të ndershme dhe funksionale; një shtet të së drejtës ku ligji zbatohet paanshmërisht; dhe një ekonomi të drejtë që i jep fund varfërisë dhe padrejtësive sociale.

Por më shumë se kaq, Shoqëria e Madhe është një angazhim për të ngritur cilësinë e jetës në çdo aspekt – shpirtëror, kulturor dhe material – duke vendosur qytetarin në qendër të çdo vendimarrjeje.

Thelbi i Shoqërisë së Madhe

Në thelbin e saj, Shoqëria e Madhe mishëron idenë se plotësia dhe liria e çdo individi është themeli i një kombi të madh.

Ajo nuk matet vetëm me pasuritë materiale, por me cilësinë e marrëdhënieve ndërnjerëzore, me ndjenjën e solidaritetit dhe me përkushtimin për të mirën e përbashkët.

Shoqëria e Madhe kërkon që çdo qytetar të ketë mundësi të barabarta për:

- Arsim cilësor dhe gjithëpërfshirës, ku çdo fëmijë dhe i ri mund të pasurojë mendjen dhe të zhvillojë talentet e tij.
- Punë dinjitoze, që i jep kuptim jetës dhe i fuqizon individët për të kontribuar në shoqëri.
- Një mjedis të pastër dhe të qëndrueshëm, që lidh qytetarin me natyrën dhe i garanton brezave të ardhshëm një jetë të shëndetshme dhe të sigurt.

Koha e Lirë: Një Shans për Reflektim dhe Krijim

Në një Shoqëri të Madhe, koha e lirë nuk është një barrë apo një gjendje pasive, por një mundësi për të reflektuar, për t'u angazhuar në krijimtari dhe për të ndërtuar lidhje të reja sociale. Kjo është një shoqëri ku qytetarët nuk janë thjesht konsumatorë,

por krijues të së mirës së përbashkët. “Kafeneizimi” i jetës sociale, që sot dominon, duhet të zëvendësohet me një kulturë ku koha e lirë përdoret për të nxitur mendimin, për të forcuar komunitetin dhe për të ndërtuar një shoqëri më të drejtë dhe më të frymëzuar.

Qytetet dhe Fshatrat si Qendra të Bukurisë dhe Komunitetit

Qytetet dhe fshatrat në Shoqërinë e Madhe nuk janë thjesht vendbanime për të plotësuar nevojat jetike, por hapësira që pasqyrojnë bukurinë dhe shpirtin e komunitetit. Qytetet duhet të jenë frymëzuese, me hapësira publike që inkurajojnë bashkëveprimin dhe solidaritetin. Fshatrat, nga ana tjetër, duhet të ruhen dhe të zhvillohen në harmoni me natyrën, duke ruajtur identitetin dhe trashëgiminë tonë kulturore.

Virtutet dhe Qëllimet e Larta mbi Materializmin

Në një Shoqëri të Madhe, cilësia dhe fisnikëria e qëllimeve është më e rëndësishme sesa sasia e pasurive materiale. Ky është një vend ku progresi nuk matet vetëm me GDP, por me nivelin e lumturisë dhe dinjitetit të qytetarëve të tij.

Shoqëria e Madhe nuk është një objektiv përfundimtar, por një sfidë e vazhdueshme, një proces që kërkon angazhim dhe përkushtim të pandërprerë.

Tri Shtyllat për Ndërtimin e Shoqërisë së Madhe

Për të ndërtuar Shoqërinë e Madhe, ne si besëlidhje e të mirëve dhe të merituarve propozojmë të fillojmë nga këto tri shtylla themelore:

1. Arsimi dhe Brezat e Ardhshëm

Shoqëria e Madhe fillon në shkolla dhe universitete, ku qytetari i ardhshëm mëson jo vetëm dije teknike, por edhe virtytet e ndershmërisë, përgjegjësisë dhe solidaritetit. Çdo fëmijë dhe i ri duhet të ketë akses në arsim cilësor, që e fuqizon për të menduar lirisht dhe për të kontribuar në shoqëri.

2. Drejtësia dhe Shteti i së Drejtës

Një Shoqëri e Madhe kërkon një shtet të së drejtës ku ligji zbatohet barabar për të gjithë, pa favorizime dhe pa përjashtime. Drejtësia duhet të jetë e prekshme dhe reale, jo një ideal i largët. Qytetarët duhet të ndihen të mbrojtur dhe të fuqizuar nga shteti, jo të shtypur prej tij.

3. Komuniteti dhe Solidariteti

Në një Shoqëri të Madhe, askush nuk mbetet pas. Komuniteti duhet të jetë i fuqishëm, i ndërtuar mbi bazën e solidaritetit dhe respektit të ndërsjellë. Solidariteti nuk është vetëm një akt bamirësie, por një përgjegjësi e përbashkët për të ndërtuar një jetë më të mirë për të gjithë.

Një Thirrje për Shoqërinë e Madhe

Shoqëria e Madhe nuk është një liman i sigurt apo një objektiv përfundimtar.

Ajo është një sfidë e përhershme, një rrugëtim që kërkon përkushtim të pandërprerë nga të gjithë ne.

Ne besojmë se vetëm përmes angazhimit të përbashkët dhe një vizioni të qartë, mund të krijojmë një Shqipëri ku qytetarët jetojnë me dinjitet, në liri dhe harmoni.

Siç thoshte At Gjergj Fishta, “Një komb i madh fillon me zemra të mëdha.”

Le të ndërtojmë së bashku këtë Shoqëri të Madhe, ku zemrat e qytetarëve tanë të jenë të mbushura me vlera, vizion dhe përkushtim për të mirën e përbashkët.

Sot është koha për të vepruar. Sot është dita për të ngritur Shoqërinë e Madhe Shqiptare.

Qytetet Tona: Qendra të Vizionit dhe Shpresës Kombëtare

Qytetet nuk janë thjesht vendbanime.

Ato janë pasqyrimi i shpirtit të një kombi, i aspiratave dhe vizioneve të tij për të ardhmen.

Në qytete formësohen ide, ndërtohen lidhje shoqërore dhe zhvillohet ekonomia.

Qytetet janë vendet ku bashkohen historia, kultura dhe inovacioni, duke u bërë katalizatorët e progresit.

Shqipëria, në dekadat e fundit, ka përjetuar një transformim të shpejtë urban, por ky transformim shpesh ka qenë i pakontrolluar dhe ka prodhuar sfida të mëdha.

Për të ndërtuar një të ardhme më të ndritur, qytetet tona duhet të përfaqësojnë jo vetëm rritje, por edhe cilësi jetese, drejtësi dhe qëndrueshmëri.

Qytetet si Fytyra e Kombit: Çfarë Kanë Qytetet Shqiptare Sot?

Statistikat e fundit nga Censi i Popullsisë dhe Banesave 2023 na tregojnë se 56.4% e popullsisë shqiptare tashmë jeton në zonat urbane, një rritje e vazhdueshme që pasqyron tendencën globale të urbanizimit. Megjithatë, kjo rritje ka ardhur shpesh me kosto të larta. Tirana, si kryeqyteti dhe qendra kryesore ekonomike dhe kulturore e vendit, ka parë një zhvillim të shpejtë dhe shpesh kaotik, ku ndërtime pa planifikim dhe mungesa e infrastrukturës moderne kanë krijuar probleme serioze.

Në shumë qytete shqiptare:

- Transporti urban është i mbingarkuar dhe ka mungesë të një sistemi të qëndrueshëm të transportit publik.
- Hapësirat e gjelbra janë zvogëluar ndjeshëm, duke ndikuar negativisht në cilësinë e ajrit dhe mirëqenien e qytetarëve.
- Banesa të përballueshme për të gjithë janë një sfidë e vazhdueshme, ndërsa çmimet e larta të strehimit krijojnë barriera për shtresat më të dobëta të shoqërisë.
- Trashëgimia kulturore dhe historike është shpesh e lënë pas dore ose e rrezikuar nga zhvillimet pa kriter.

Një Vizion për Qytetet e Ardhshme Shqiptare

Në këtë sfond, ne duhet të ndërtojmë një vizion të guximshëm dhe gjithëpërfshirës për qytetet tona. Qytetet shqiptare të së ardhmes duhet të jenë vende ku qytetarët jo vetëm që jetojnë, por lulëzojnë, ku çdo individ ka mundësinë të zhvillohet në mënyrë të plotë dhe ku ndërthuren vlerat tradicionale me inovacionin modern.

1. Planifikimi Urban i Qëndrueshëm dhe Inteligjent

Nevojitet një strategji kombëtare për planifikimin urban, e cila të ndjekë parimet e zhvillimit të qëndrueshëm dhe të respektojë

karakteristikat unike të çdo qyteti. Kjo strategji duhet të përfshijë:

- *Hapësira të gjelbra:* Rritjen e parqeve urbane dhe krijimin e rrugëve të gjelbra për të përmirësuar cilësinë e jetës dhe për të ulur ndotjen.

- *Transporti i qëndrueshëm:* Investime në transportin publik elektrik, rrugët për biçikleta dhe infrastrukturën për këmbësorë.

- *Përdorimi i teknologjisë:* Zhvillimi i qyteteve inteligjente (smart cities), me sisteme të integruara që menaxhojnë energjinë, ujin dhe mbetjet në mënyrë efikase.

2. Banesa të Përballueshme dhe të Qëndrueshme

Një nga sfidat më të mëdha është mungesa e strehimit të përballueshëm. Qeveria dhe sektori privat duhet të punojnë së bashku për:

- Zhvillimin e lagjeve të përballueshme, ku individët dhe familjet me të ardhura të ulëta kanë qasje në strehim cilësor.

- Përdorimin e materialeve dhe metodave të ndërtimit miqësore me mjedisin.

- Zhvillimin e banesave sociale, për të siguruar që askush të mos mbetet pa një çati mbi kokë.

3. Trashëgimia Kulturore dhe Urbanizmi Estetik

Monumentet dhe vlerat kulturore të qyteteve tona janë pjesë e identitetit tonë kombëtar. Është e domosdoshme që:

- Të ruajmë dhe të restaurojmë ndërtesat historike dhe qendrat kulturore.
- Të ndërtojmë me estetikë dhe respekt për traditën, duke shmangur mbingarkimin me beton dhe ndërtime pa stil.

4. Komuniteti dhe Angazhimi Qytetar

Qytetet nuk mund të funksionojnë pa komunitete të fuqishme dhe qytetarë të angazhuar. Kjo kërkon:

- Hapësira publike të mirëprojektuara, ku njerëzit mund të mblidhen, bashkëveprojnë dhe ndërtojnë lidhje shoqërore.
- Përfshirjen e qytetarëve në proceset vendim-marrëse, përmes forumeve dhe konsultimeve të rregullta.

5. Ekonomia Urbane dhe Punësimi

Qytetet duhet të bëhen qendra të inovacionit dhe sipërmarrjes. Për ta arritur këtë, mund të ndërtohen:

- Zona ekonomike speciale që tërheqin investime të huaja dhe nxisin punësimin.
- Inkubatorë dhe akseleratorë biznesi, për të mbështetur ndërmarrjet e reja dhe inovative.

Shoqëria e Madhe Fillon nga Qytetet e Mëdha

Qytetet tona janë pasqyra e shoqërisë sonë.

Një qytet i mirëprojektuar dhe i mirëmenaxhuar frymëzon qytetarët e tij të jenë më të angazhuar, më krijues dhe më të bashkuar.

Siç ka thënë Aristoteli, “Qytetet nuk janë thjesht vendbanime; ato janë vendet ku ndodh jeta e mirë.”

Për të ndërtuar një Shqipëri të madhe dhe të lirë, ne duhet të fillojmë nga qytetet tona – duke i kthyer ato në qendra të dinjitetit, inovacionit dhe solidaritetit.

Ky është vizioni ynë: qytete që frymojnë liri dhe shpresë. Qytete që bashkojnë të shkuarën, të tashmen dhe të ardhmen.

Qytete që e bëjnë Shqipërinë një atdhe ku çdo qytetar ndihet krenar të jetojë dhe kontribuojë.

Fshatrat Tona: *Zemra e Shqipërisë së Madhe dhe Rilindjes Kombëtare*

Fshatrat e Shqipërisë nuk janë thjesht hapësira gjeografike; ato janë themelet e identitetit tonë kombëtar, burimi i përhershëm i kulturës, shpirtit dhe ekonomisë së këtij vendi.

Nëse qytetet janë qendrat e inovacionit dhe zhvillimit urban, fshatrat janë zemra që rreh përmes punës së palodhur të bujqësisë, blegtorisë dhe turizmit, duke siguruar që jeta të vazhdojë me një ritëm të qëndrueshëm dhe harmonik.

Megjithatë, fshatrat tona janë sot në një moment kritik.

Bukuritë natyrore dhe pasuritë tona bujqësore janë nën kërcënim, ndërsa varfëria, ndotja dhe mungesa e investimeve kërcënojnë të ardhmen e tyre.

Sfida e Fshatrave Shqiptare në Censusin 2023

Sipas të dhënave të fundit të Censurit të Popullsisë dhe Banesave 2023, popullsia rurale në Shqipëri ka pësuar një rënie të ndjeshme.

Me 43.6% të popullsisë që jeton në zona rurale, fshatrat po përballen me një krizë depopullimi, ndërsa të rinjtë emigrojnë drejt qyteteve ose jashtë vendit për të kërkuar mundësi më të mira.

Kjo prire është pasojë e mungesës së infrastrukturës, shërbimeve bazë dhe incentivave ekonomike që do të mund t'i mbante këta banorë në vendlindjet e tyre.

Në këtë sfond, fshatrat shqiptare kanë nevojë për një vizion të ri transformues, që të rikthejë shpresën dhe t'i kthejë ato në qendra zhvillimi ekonomik, kulturor dhe ekologjik.

Rinisja për Fshatrat: *Një Qasje Moderne dhe Inovative*

1. Fshatrat si Qendra të Bujqësisë Moderne dhe të Qëndrueshme

Bujqësia dhe blegtoria kanë qenë gjithnjë baza ekonomike e fshatrave tona. Sot, është koha të kalojmë nga praktikat tradicionale në një bujqësi moderne dhe të qëndrueshme, duke

mbështetur fermerët dhe duke shfrytëzuar teknologjitë më të fundit. Kjo mund të arrihet përmes:

- *Digjitalizimit të bujqësisë:* Përdorimi i sistemeve të automatizuara për monitorimin e kulturave, analizën e tokës dhe menaxhimin e ujit.
- *Incentivave për prodhim organik:* Promovimi i produkteve organike dhe bio për tregjet e brendshme dhe ndërkombëtare.
- *Kooperativave bujqësore moderne:* Krijimi i strukturave bashkëpunuese për të fuqizuar fermerët dhe për t'i ndihmuar ata të arrijnë tregje më të gjera.

2. Agroturizmi dhe Turizmi Rural: Një Thesar i Pashfrytëzuar

Fshatrat tona janë thesare të vërteta të natyrës dhe kulturës shqiptare. Me peizazhe të mrekullueshme dhe tradita të pasura, ato mund të bëhen destinacione të kërkuara të turizmit rural. Për ta arritur këtë, duhet të investojmë në:

- *Agroturizëm të strukturuar:* Mbështetja e fermave që ofrojnë përvoja turistike, si gatimi tradicional, punimet artizanale dhe pjesëmarrja në aktivitetet bujqësore.
- *Rikthimi te tradita:* Promovimi i fshatrave si qendra ku turistët mund të mësojnë për historinë, muzikën dhe zakonet tradicionale shqiptare.

- *Eko-turizmi*: Krijimi i rrugëve natyrore dhe qendrave për eksplorimin ekologjik, duke përfshirë parqet natyrore dhe rezervatet e mbrojtura.

3. Infrastruktura dhe Qëndrueshmëria

Një nga arsyet kryesore të depopullimit të fshatrave është mungesa e infrastrukturës bazë. Për të frenuar këtë prirje, është e domosdoshme të investojmë në:

- *Infrastrukturë rrugore cilësore*: Rrugët e lidhura mirë me qytetet për të lehtësuar transportin e produkteve dhe të njerëzve.
- *Internet me shpejtësi të lartë*: Teknologjia moderne mund të transformojë mënyrën se si banorët ruralë punojnë dhe bashkëveprojnë me tregjet.
- *Energjia e rinovueshme*: Promovimi i përdorimit të energjive të gjelbra, si panele diellore dhe turbina ere, për të ulur varësinë nga burimet tradicionale.

4. Edukimi dhe Trajnimi: Të Ardhmes i Duhet Të Ditur

Fshatrat nuk mund të lulëzojnë pa një popullsi të edukuar dhe të trajnuar mirë. Është thelbësore të krijohen:

- *Shkolla moderne në zonat rurale:* Me qasje të barabartë në arsim cilësor për çdo fëmijë, pavarësisht se ku jeton.
- *Qendra trajnimi për fermerët dhe sipërmarrësit:* Kurse për teknikat e reja të bujqësisë, teknologjitë e gjelbra dhe turizmin.
- *Fuqizimi i grave dhe të rinjve:* Përmes trajnimeve të veçanta për gratë dhe të rinjtë, që të bëhen liderë të ndryshimit në komunitetet e tyre.

Fshatrat si Fuqizuese të Qyteteve dhe Ekonomisë Kombëtare

Fshatrat tona nuk duhet të shihen si zona të izoluar, por si partnerë të qyteteve në zhvillimin e ekonomisë kombëtare. Një qasje e integruar rurale-urbane mund të nxisë një balancë të qëndrueshme mes qytetit dhe fshatit, duke e bërë të mundur që:

- Produktet e freskëta bujqësore të furnizojnë tregjet e qyteteve.
- Turizmi rural të ndihmojë në promovimin e markës kombëtare të Shqipërisë.
- Teknologjia dhe inovacioni urban të përhapen në zonat rurale, duke krijuar lidhje të forta dhe të ndërsjella.

Një Thirrje për Rinisje në Fshatrat Shqiptare

Sot është koha për të vepruar. Nëse nuk rikthejmë fokusin dhe energjinë te fshatrat tona, rrezikojmë të humbasim jo vetëm një pjesë të rëndësishme të ekonomisë sonë, por edhe një pjesë të shpirtit kombëtar. Siç shkruante Naim Frashëri, “Këto fusha, male dhe pyje, janë pasqyrë e shpirtit të lirë të shqiptarëve.” Le të mbrojmë këtë pasqyrë, ta zhvillojmë dhe ta lartësojmë.

Fshatrat tona nuk janë vetëm pjesë e së shkuarës, por çelësi për një të ardhme të begatë dhe të qëndrueshme për Shqipërinë. Le t’i ndërtojmë ato si zemrën e Shoqërisë së Madhe Shqiptare.

Shkollat Tona dhe Edukimi i Brezave: Themel i Shoqërisë së Madhe

Në zemër të çdo transformimi kombëtar qëndron një sistem arsimor i fortë, i përqendruar tek cilësia, barazia dhe vizioni për të ardhmen.

Shkollat dhe universitetet tona janë vendet ku formësohen mendjet dhe karakteret e brezave të rinj, por sot përballen me sfida të mëdha që kërkojnë zgjidhje të guximshme dhe ide të reja. Nëse duam të ndërtojmë një “Shoqëri të Madhe”, duhet të fillojmë duke fuqizuar dhe modernizuar sistemin tonë arsimor.

Gjendja aktuale e arsimit në Shqipëri: *Shifra dhe sfida*

Sipas të dhënave të fundit nga Censusi 2023 dhe INSTAT, Shqipëria përballlet me një rënie të vazhdueshme të popullsisë së shkolluar:

- Në arsimin parauniversitar janë regjistruar 416,538 nxënës dhe fëmijë, një ulje prej 3.8% krahasuar me vitin 2022-2023.
- 258,072 nxënës janë regjistruar në arsimin 9-vjeçar.
- 91,755 nxënës ndjekin shkollat e mesme, me një rënie prej 4.3% krahasuar me vitin e kaluar.
- Në arsimin parashkollor janë regjistruar 66,711 fëmijë, 4.4% më pak se vitin e kaluar.
- Numri i maturantëve ka rënë nga 42,318 në vitin 2014 në 28,000 në vitin 2024, një ulje drastike prej 34%.
- Në universitetet shqiptare janë regjistruar rreth 117,000 studentë, por shumë degë, veçanërisht ato të mësuesisë, po mbyllen për shkak të interesit të ulët.

Përse arsimi është themeli i një shoqërie të madhe?

Ashtu siç thoshte Woodrow Wilson, “Çdo njeri që del nga universiteti duhet të jetë një njeri i kombit të tij dhe i kohës së tij.” Arsimi nuk është thjesht një proces mësimor, por një investim për brezat e ardhshëm që garanton liri, mirëqenie dhe zhvillim të qëndrueshëm. Fatkeqësisht, sot, shumë shkolla tonat përballen me:

- *Infrastrukturë të papërshtatshme:* Klasa të tejmbushura, ambiente pa ngrohje ose ajrosje të duhur dhe mungesë teknologjish moderne.
- *Mungesë të motivimit për mësuesit:* Paga të ulëta dhe mungesë trajnimesh që pengojnë zhvillimin profesional.
- *Kurrikula të vjetërsuara:* Programet mësimore nuk përputhen me kërkesat e shekullit të 21-të.

Një vizion për shkollat e së ardhmes: Ide novatore dhe zgjidhje konkrete

1. Investime në infrastrukturë moderne dhe të qëndrueshme

- *Rindërtimi dhe rinovimi i shkollave:* Çdo fëmijë duhet të ketë akses në ambiente të sigurta dhe të pajisura me teknologji të avancuar, duke përfshirë laboratorë shkencorë, biblioteka digjitale dhe hapësira krijuese.
- *Energjia e gjelbër në shkolla:* Shkollat duhet të pajisen me panele diellore dhe sisteme të menaxhimit të energjisë për të ulur kostot dhe për të edukuar brezat e rinj mbi qëndrueshmërinë.

2. Ngritja e pagave dhe trajnimi i mësuesve

- *Rritje e pagave:* Për të motivuar mësuesit dhe për të tërhequr më të mirët në profesion.
- *Trajnime të vazhdueshme:* Mësuesit duhet të kenë mundësi të ndjekin programe trajnimi për metodologji bashkëkohore të mësimdhënies dhe përdorimin e teknologjisë.

3. Digjitalizimi i arsimit

- *Platforma digjitale kombëtare:* Çdo shkollë duhet të lidhet me një rrjet kombëtar, duke mundësuar akses në burime mësimore online.
- *Smartboards dhe pajisje digjitale:* Të bëhen standard në çdo klasë, duke krijuar një përvojë mësimore interaktive dhe efektive.

4. Përshtatja e kurrikulave me tregun global të punës

- *Fokus te aftësitë praktike dhe mendimi kritik:* Nxënësit duhet të mësojnë jo vetëm teorinë, por edhe aftësitë praktike dhe krijuese që kërkohen në një ekonomi globale.
- *Gjuhët e huaja dhe teknologjia:* Duhet të jenë shtylla kryesore të çdo programi mësimor.

5. Përfshirja e arsimit profesional

- *Rritja e shkollave profesionale*: Duhet të krijohen qendra të specializuara për zanate si teknologjia, blegtoria, turizmi dhe bujqësia.

- *Partneritete me industrinë*: Shkollat profesionale duhet të bashkëpunojnë me bizneset për të siguruar punësim të menjëhershëm për të diplomuarit.

6. Mbështetje për nxënësit me nevoja të veçanta

- *Integrimi dhe mbështetja*: Çdo shkollë duhet të ketë staf të trajnuar për të mbështetur fëmijët me nevoja të veçanta, duke ofruar edukim të personalizuar.

Fuqizimi i universiteteve si qendra të ekselencës

Universitetet shqiptare duhet të shndërrohen në qendra të hulumtimit dhe inovacionit, duke tërhequr jo vetëm studentë vendas, por edhe ndërkombëtarë. Kjo mund të arrihet përmes:

- *Partneriteteve ndërkombëtare*: Bashkëpunime me universitete prestigjioze për të rritur cilësinë e arsimit.

- *Programeve të bursave*: Për të tërhequr talentet më të mira.

- *Laboratorëve të teknologjisë së lartë*: Për të inkurajuar kërkimin shkencor dhe start-up-et inovative.

Një thirrje për Rinisje

Shoqëria jonë nuk mund të jetë e madhe pa një sistem arsimor që reflekton ëndrrat dhe potencialin e brezave të rinj. Çdo klasë e ndërtuar mirë, çdo mësues i motivuar dhe çdo nxënës i edukuar është një hap drejt një të ardhmeje më të ndritur për Shqipërinë. Është detyra jonë si qytetarë dhe vendimmarrës të investojmë në këtë themel të shoqërisë.

Siç thoshte Faik Konica, “Një komb i edukuar është një komb i lirë dhe i fuqishëm.” Shqipëria ka nevojë për një sistem arsimor që jo vetëm të ndriçojë mendjet e të rinjve, por edhe t’i pajisë ata me mjetet për të ndërtuar një të ardhme më të mirë për veten dhe për kombin. Le të bëjmë arsimimin shqiptar krenarinë tonë kombëtare!

Arsyet se Pse Duhet të Bashkoheni me Ne: Thirrja për Një Shoqëri të Madhe

Në kohë krizash morale, sociale dhe ekonomike, çdo komb përballlet me pyetjen themelore: A do të mbështetemi tek më të mirat e së shkuarës për të ndërtuar një të ardhme më të drejtë dhe më fisnike, apo do të zhytemi në cinizëm dhe dëshpërim? Shqipëria jonë, pas dekadash tranzicioni dhe betejash të pandërprera, kërkon sot një frymëzim të ri, një rrugë të qartë dhe një besëlidhje të madhe që tejkalon interesat e vogla dhe

përçarjet e përditshme. Kjo është arsyeja pse Lëvizja e Re bën thirrje për një bashkim të madh kombëtar, të themeluar mbi vlera, mbi besimin tek njeriu dhe fuqinë e tij për të transformuar shoqërinë.

Shoqëria e Madhe: *Një Vizion përtej Materializmit*

Shoqëria që ne ëndërrojmë nuk është thjesht një koleksion individësh që ndjekin interesat e tyre personale, por një bashkësi që lartëson dinjitetin njerëzor, që respekton lirinë e çdo personi dhe që ndërton të ardhmen mbi themelet e solidaritetit dhe drejtësisë. Edmund Burke, filozofi i madh konservator, shkruante: “Shoqëria është një kontratë midis të gjallëve, të vdekurve dhe atyre që do të vijnë.” Ky është edhe vizioni ynë: një Shqipëri që ndërtohet për të përmbushur jo vetëm nevojat e sotme, por edhe aspiratat e brezave që do të pasojnë.

Shoqëria e Madhe që ne synojmë përfshin:

- *Ripërtëritjen morale:* Një kulturë politike dhe sociale që lartëson ndershmërinë, përkushtimin dhe mirësinë.
- *Drejtësinë sociale:* Një ekonomi që u garanton të gjithëve mundësinë për një jetë me dinjitet.
- *Lirinë dhe përgjegjësinë:* Një shtet që mbron të drejtat e individit, por që kërkon prej tij edhe kontribut për të mirën e përbashkët.

Liria dhe Dinjiteti si Themel i Politikës

Në një botë ku politika shpesh reduktohet në menaxhimin e interesave të ngushta, ne besojmë tek një politikë që e vendos individin dhe dinjitetin e tij në qendër. Siç thoshte Alexis de Tocqueville, “Demokracia nuk do të mbijetojë nëse qytetarët nuk janë të ndershëm dhe të ndriçuar.” Ne e dimë se liria nuk është thjesht një e drejtë, por një përgjegjësi: ajo kërkon kurajë për të luftuar për drejtësi, për të mbrojtur të dobëtin dhe për të kontribuar në të mirën e përbashkët.

Prandaj, ne refuzojmë si kolektivizmin që shkatërron personalitetin ashtu edhe individualizmin egoist që shpërfill komunitetin. Naim Frashëri, poeti ynë kombëtar, na kujtonte se “Pa dashuri dhe pa bashkim, kombi është një turmë pa shpirt.” Ne aspirojmë për një Shqipëri që ruan individualitetin e secilit, por që e forcon atë përmes një ndjenje të përbashkët të përgjegjësisë dhe solidaritetit.

Thirrja për Një Komb të Bashkuar

A do të zgjedhim të qëndrojmë në periferinë e historisë, apo do të bëhemi aktorë të së ardhmes sonë? Çdo shqiptar duhet të pyesë veten:

- A do të bashkohemi për t'i dhënë fund varfërisë dhe padrejtësisë që rëndon mbi shoqërinë tonë?

- A do të luftojmë për një sistem që garanton barazi në shanse dhe dinjitet për çdo qytetar, pavarësisht origjinës, përkatësisë fetare apo bindjeve politike?

- A do të ndërtojmë një shoqëri ku sukcesi nuk matet me pasuri materiale, por me pasurinë shpirtërore dhe kontributin për të mirën e përbashkët?

Siç shkruante John Stuart Mill, “Liria e një shoqërie matet me lirinë e individit më të dobët në të.” Ne besojmë se çdo qytetar shqiptar meriton një jetë ku liria dhe dinjiteti i tij respektohen dhe mbrohen. Kjo është një betejë që kërkon bashkim, guxim dhe vendosmëri.

Shpirtrat Mosbesues dhe Fryma e Shpresës

Është e vërtetë që ka nga ata që dyshojnë, që shohin vetëm errësirën dhe që nuk besojnë në mundësinë e një të ardhmeje më të mirë. Por, siç thoshte Gjergj Fishta, “Mjerë ai që nuk sheh dritë, se errësira është vetëm në shpirtin e tij.” Ne nuk do t’i lejojmë këta zëra të na largojnë nga rruga jonë. Ne besojmë se Shqipëria ka potencialin për t’u bërë një vend i drejtë dhe i begatë, nëse çdo qytetar merr përsipër përgjegjësinë për të kontribuar në këtë vizion.

Politika e Themeluar mbi Vlera

Ne si Lëvizja e Re besojmë se politika nuk duhet të jetë një mjet për të ndjekur interesa personale, por një instrument për të ndërtuar të ardhmen. Siç thoshte Aristoteli, “Qëllimi i politikës është të krijojë kushtet për një jetë të mirë për të gjithë.” Ne angazhohemi për një politikë që mbështetet mbi vlerat e ndershmërisë, solidaritetit dhe drejtësisë.

Ne besojmë tek personi si themeli i çdo shoqërie të drejtë. Faik Konica na kujtonte: “Një komb që nuk respekton individin nuk ka të ardhme.” Ne synojmë të ndërtojmë një shtet që respekton dhe fuqizon individin, por që gjithashtu e udhëheq atë drejt një ndjenje më të madhe të përkatësisë dhe përgjegjësisë.

Një Thirrje për Bashkim

Kjo nuk është një ftesë për një rrugëtim të lehtë. Është një thirrje për të gjithë ata që besojnë se Shqipëria meriton më shumë, që kanë kurajën të luftojnë për vlera dhe që ndiejnë thirrjen për të ndërtuar një shoqëri që lartëson shpirtin dhe mendjen. Të bashkohemi, jo për t’u përçarë; të ndërtojmë, jo për të shkatërruar; të shpresojmë, jo për të dëshpëruar.

Siç thoshte Mehdi Frashëri, “Një komb nuk mund të ngrihet mbi asgjë tjetër përveçse mbi besimin tek vetja.” Ne besojmë tek fuqia e kombit shqiptar për të ndryshuar dhe për të ndërtuar një të ardhme më të ndritur. Le ta bëjmë këtë bashkim të vlerave dhe aspiratave tona themelin e një Shqipërie të Madhe dhe të Drejtë.

Shtetformimi ose Shtetbërja: *Themel i Shoqërisë së Lirë dhe të Përgjegjshme*

Një shtet i drejtë është më shumë sesa një bashkësi rregullash dhe institucionesh: është një trup i gjallë që ndërlidh individët dhe komunitetet, duke u dhënë formë aspiratave të tyre dhe duke garantuar një ekuilibër të qëndrueshëm midis lirisë dhe përgjegjësisë. Pa ligj dhe rend nuk mund të ketë liri, sepse liria e pakontrolluar është kaos, dhe kaosi është parajsa e tiranisë. Shtetbërja e vërtetë nuk është vetëm një akt juridik apo administrativ; është një akt moral dhe historik që kërkon vizion, përkushtim dhe një ndjenjë të lartë përgjegjësie ndaj brezave të sotëm dhe të ardhshëm.

Liria e Vërtetë: *Autonomia e Përgjegjshme*

Ne besojmë se liria e vërtetë është autonomia e përbashkuar me përgjegjësinë, jo një pavarësi e papërgjegjshme. Siç shprehej Edmund Burke, “Liria pa mençuri dhe pa virtyt është e rrezikshme dhe e shkatërrueshme.” Në thelbin e çdo shoqërie të lirë qëndron ndjenja e përgjegjësisë së individit, jo vetëm ndaj vetes, por edhe ndaj komunitetit dhe brezave të ardhshëm.

Në Shqipëri, kjo do të thotë ndërtimi i një shteti që respekton lirinë e individit, por që njëkohësisht kërkon prej tij përgjegjësi për të mirën e përbashkët. Liria e vërtetë e bën çdo person të përgjegjshëm për aktet dhe veprimet e tij, në mirëkuptim me

ndërgjegjen e tij dhe në respekt të harmonisë me natyrën dhe shoqërinë. Shteti ynë duhet të jetë një partner, jo një pengues; një mbrojtës, jo një tiran; një frymëzues, jo një kufizues.

Harmonia me Natyrën dhe të Mirën e Përbashkët

Aristoteli na mëson se “Njeriu është një qenie politike dhe e natyrës.” Një shtet i drejtë është ai që harmonizon zhvillimin e individit me respektin për natyrën dhe mjedisin. Në Shqipëri, kjo është një sfidë e veçantë: pyjet tona që shkatërrohen, lumenjtë që ndoten dhe tokat tona pjellore që degradohen janë dëshmi e një mungese përgjegjësie kolektive.

Shteti që ne ëndërrojmë është një shtet që vendos brezat e ardhshëm në qendër të politikave të tij. Çdo qenie njerëzore është thirrur të administrojë të mirat natyrore me urtësi dhe mençuri, duke shmangur interesat e ngushta dhe shkatërrimin afatgjatë.

Për ta bërë këtë, duhet të krijojmë institucione që jo vetëm mbrojnë natyrën, por edhe edukojnë qytetarët për të bashkëjetuar me të.

Shteti si Shërbëtor i Njeriut dhe të Mirës së Përbashkët

Shteti duhet t’i shërbejë njeriut, jo njeriu shtetit. Siç thoshte John Locke, “Qeveritë janë të justifikuara vetëm nëse mbrojnë të

drejtat natyrore të individëve.” Shoqëria shqiptare duhet të ndërtojë një shtet që respekton dhe mbron dinjitetin e çdo personi, duke krijuar mundësi për realizimin e plotë të potencialit të tij.

Kjo do të thotë decentralizim të pushtetit dhe forcim të institucioneve lokale. Subsidiariteti duhet të jetë formula bazë e qeverisjes tonë: çdo problem duhet të zgjidhet në nivelin më të ulët të mundshëm, duke fuqizuar komunitetet lokale dhe duke krijuar një kulturë të re të bashkëpunimit midis qeverive qendrore dhe rajonale. Në këtë mënyrë, qytetarët bëhen aktorë, jo spektatorë të jetës politike dhe ekonomike.

Integrimi European dhe Shqiptarizmi i Ri

Integrimi european nuk duhet të shihet si një qëllim në vetvete, por si një mjet për të forcuar shtetin shqiptar dhe për të mbrojtur identitetin kombëtar. Nëse Europa është e rrënjësuar në traditën dhe humanizmin klasik, Shqipëria duhet të kontribuojë me vlerat e saj të veçanta. Siç shkruante Mit’hat Frashëri, “Ne duhet të marrim prej Europës atë që është më e mirë, por pa e humbur kurrë vetveten.”

Ne besojmë në një shtet që përqafon globalizmin pa mohuar kombëtarizmin; një shtet që bashkëpunon ndërkombëtarisht, por që ruan dinjitetin dhe sovranitetin e tij. Shqiptarizmi i ri, ose neoshqiptarizmi, kërkon një shtet që forcon lidhjet ndërmjet shqiptarëve kudo që janë, duke krijuar një platformë për bashkëpunim ekonomik, kulturor dhe politik.

Rendi dhe Liria: *Një Ekuacion i Domosdoshëm*

Pa ligj dhe rend, liria kthehet në anarki. Pa liri, rendi bëhet tirani. Shqipëria ka nevojë për një ekuilibër të ri, ku qytetarët respektojnë ligjet jo nga frika, por nga ndjenja e përkatësisë dhe përgjegjësisë. Një shtet që garanton drejtësi të barabartë për të gjithë dhe që i ndëshkon padrejtësitë pa kompromis, është themeli i çdo shoqërie të suksesshme.

Siç thoshte Tomas Hobbes, “Pakti i shoqërisë është një marrëveshje për t’iu nënshtruar një autoriteti të përbashkët, që siguron paqen dhe rendin.” Por ne besojmë tek një autoritet që frymëzon dhe drejton, jo që sundon dhe shkel.

Thirrja për Një Shtet të Rinisjes Shqiptare

Në këtë kohë ndryshimesh dhe sfidash, Shqipëria ka nevojë për një shtet që mbështetet mbi parime dhe vlera, jo mbi interesa dhe frikë. Lëvizja e Re fton çdo qytetar që beson tek liria, drejtësia dhe dinjiteti, që të bëhet pjesë e këtij vizioni. Një shtet i ndërtuar mbi këto parime është themeli i një shoqërie të madhe dhe të drejtë.

Siç thoshte Woodrow Wilson, “Shteti i fortë është ai që forcon shoqërinë, jo që e shtyp atë.” Ne besojmë se Shqipëria ka fuqinë të ndërtojë një shtet të tillë – një shtet që i përket popullit të tij, që respekton lirinë e tij dhe që i garanton të ardhmen e tij.

Bashkohuni me ne për të ndërtuar këtë shtet të ri shqiptar – një shtet të lirisë, drejtësisë dhe madhështisë kombëtare.

Barazia Sociale: Themeli i Një Shoqërie Humane dhe të Drejtë

Në thelbin e çdo shoqërie të shëndetshme qëndron një parim i thjeshtë, por i thellë: barazia sociale. Barazia nuk nënkupton uniformitet apo zhdukjen e dallimeve, por sigurimin e mundësive të barabarta për të gjithë, duke i dhënë çdo individ dinjitetin dhe hapësirën për të arritur potencialin e tij. Liria dhe drejtësia nuk janë të plota pa një ndjenjë të fortë të përgjegjësisë shoqërore, e cila shtrihet nga individit te komuniteti, nga familja te shteti.

Subsidiariteti si Baza e Shoqërisë Humane

Ne besojmë në parimin e subsidiaritetit, që kërkon që secili person, familje apo komunitet të ketë autonominë për të zgjidhur çështjet e tij, duke pranuar ndihmën e shtetit vetëm kur kjo është absolutisht e nevojshme. Shteti dhe politika nuk duhet të shkatërrojnë apo absorbojnë autonominë e komuniteteve të vogla, por të jenë mbështetës të tyre.

Alexis de Tocqueville shkruante: “Fuqia e një kombi qëndron në komunitetet e tij të vogla dhe aftësinë e tyre për të vepruar.” Shqipëria jonë ka nevojë të ringjallë fuqinë e komuniteteve lokale, duke fuqizuar institucionet e vogla si familjet, grupet e

punës, dhe komunitetet fetare, të cilat kanë qenë gjithmonë shtyllat e solidaritetit dhe bashkëpunimit në shoqërinë shqiptare.

Ndryshimi i Kursit: Një Detyrë e Pashmangshme

Koha në të cilën jetojmë na thërret për të reflektuar dhe për të ndryshuar kursin tonë. Siç paralajmëronte Edmund Burke, “E keqja triumfon vetëm kur njerëzit e mirë nuk bëjnë asgjë.” Nëse nuk veprojmë tani, realiteti i pabarazisë dhe polarizimit shoqëror do të na ndryshojë për keq.

Shqipëria sot përballet me një sfidë të madhe: rritjen e hendekut mes të pasurve dhe të varfërve, mes të fortëve dhe të dobëtëve. Kjo nuk është vetëm një çështje ekonomike; është një sfidë morale që prek çdo aspekt të jetës sonë kolektive. Një shoqëri e drejtë nuk është ajo ku të gjithë janë të pasur materialisht, por ajo ku secili ka mundësinë të jetojë me dinjitet dhe të ndërtojë një të ardhme më të mirë.

Një Shoqëri që Kujdeset për Të Gjithë

Ne dëshirojmë një shoqëri që kujdeset për më të dobëtit dhe për ata që janë në vështirësi. Nuk mund të pranojmë një shoqëri të ndarë në klasa të papajtueshme, ku varfëria dhe mungesa e mundësive shtypin një pjesë të madhe të qytetarëve.

Siç shkruante Papa Gjon Pali II, “Një shoqëri vlerësohet nga mënyra se si trajton më të dobët e saj.”

Barazia sociale kërkon më shumë sesa mbështetje financiare; ajo kërkon krijimin e një sistemi që ofron mundësi reale për të gjithë, qoftë në arsim, punësim, apo përfaqësim politik. Për këtë, shteti ka një rol të pazëvendësueshëm për të ndihmuar ata që nuk mund t’i arrijnë vetë këto objektiva, duke krijuar programe që fuqizojnë individët dhe komunitetet, jo që i varin prej ndihmës.

Gratë dhe Barazia Gjinore: *Një Prioritet Kombëtar*

Një nga sfidat më të rëndësishme në ndërtimin e një shoqërie të drejtë është sigurimi i barazisë gjinore. Ne besojmë se një shoqëri ku gratë kanë qasje të barabartë në arsim, punë dhe poste të larta, është një shoqëri jo vetëm më e drejtë, por edhe më e zhvilluar. Simone de Beauvoir shkruante: “Mos harro se mjafton një krizë politike, ekonomike apo fetare që të drejtat e grave të vihen në dyshim. Këto të drejta nuk mund të jenë të garantuara përjetësisht.”

Në Shqipëri, ne duhet të ndërtojmë politika që jo vetëm inkurajojnë, por garantojnë përfshirjen e grave në të gjitha aspektet e jetës publike dhe private.

Kjo përfshin edukimin e barabartë, trajnimet profesionale dhe garantimin e përfaqësimit të grave në nivelet më të larta të vendimmarrjes.

Liria dhe Solidariteti: Së Bashku për një Shoqëri Humane

Ne besojmë se liria personale dhe solidariteti shoqëror janë dy anët e të njëjtës monedhë. Çdo individ ka detyrimin moral për të siguruar mirëqenien e tij, por ka edhe përgjegjësinë për të ndihmuar ata që janë në nevojë. Siç shkruante Viktor Hygo, “Të ndihmosh një shpirt të humbur është të shpëtosh një komb të tërë.”

Në një shoqëri humane, liria nuk është vetëm privilegj i disa të pasurve, por një e drejtë që shtrihet në të gjithë shoqërinë. Kjo nënkupton që të gjithë qytetarët duhet të kenë akses në një nivel jete të denjë dhe të përshtatshme, ku nevojat bazë për ushqim, strehim, arsim dhe shëndetësi janë të garantuara.

Barazia Sociale në Vizionin e Neoshqiptarizmit

Neoshqiptarizmi kërkon një shoqëri ku vlerat e solidaritetit dhe barazisë sociale ndërthuren me ndjenjën e përgjegjësisë personale dhe kombëtare. Siç thoshte Mit’hat Frashëri, “Kombi shqiptar është i fortë kur secili shqiptar ndjen përgjegjësi për tjetrin.” Kjo filozofi kërkon jo vetëm politika që ndihmojnë të dobët, por edhe një ndryshim të kulturës sonë kolektive, ku ndihma për tjetrin shihet si një detyrë morale dhe kombëtare.

Thirrje për Rinisje

Në këtë udhëkryq historik, Shqipëria ka nevojë për një angazhim të ri qytetar dhe politik për të ndërtuar një shoqëri që kujdeset për të gjithë. Ne ftojmë çdo shqiptar – të rinjtë, gratë, burrat, ata që janë të privilegjuar dhe ata që luftojnë për mbijetesë – të bëhen pjesë e këtij vizioni. Së bashku, mund të krijojmë një Shqipëri ku barazia sociale nuk është thjesht një ideal, por një realitet i përditshëm.

Siç thoshte Theodore Roosevelt, “Kombet e mëdha nuk maten nga pasuria e tyre, por nga drejtësia e tyre.” Shqipëria ka potencialin të bëhet një komb i madh, një komb ku drejtësia dhe barazia sociale qëndrojnë në zemër të çdo vendimi dhe veprimi. Bashkohuni me ne për të ndërtuar këtë të ardhme.

Familja: Baza Themelore e Shoqërisë së Madhe

Familja është dhe do të mbetet shtylla kryesore e shoqërisë sonë, jo vetëm si një strukturë biologjike, por edhe si një institucion moral dhe social. Në të ndizen flakadanët e vlerave, ku lindin dhe zhvillohen lidhjet më të fuqishme të njeriut me jetën, përgjegjësinë dhe dashurinë.

Siç shkruante At Gjergj Fishta, “Nëse shembet familja, shembet kombi.”

Pa familje, shoqëria kthehet në një masë amorfe, e paaftë për të ruajtur kohezionin e saj dhe për të ndërtuar një të ardhme të qëndrueshme.

Familja dhe Shoqëria në Kohë Fragmentarizimi

Sot, familjet dhe shoqëria janë më të fragmentizuara se kurrë. Presionet ekonomike, ndryshimet kulturore dhe zhvillimet teknologjike kanë krijuar një realitet ku lidhjet mes anëtarëve të familjes shpesh dobësohen. Në këtë sfond, familja mbetet e pazëvendësueshme. Siç thoshte Edmund Burke, “Familja është qeliza e parë e qytetërimit; në të formohet njeriu dhe në të përgatitet shoqëria.”

Ne besojmë se familja ka një rol aktiv dhe të pazëvendësueshëm. Ajo nuk mund të zëvendësohet nga shteti, shkolla apo ndonjë figurë tjetër sociale. Në zemrën e familjes formohen virtytet e qëndrueshmërisë, përkushtimit dhe dashurisë që ndërtojnë karakterin e individit dhe shoqërisë.

Familja si Stabilizues Social dhe Ekonomik

Në situatat e vështira ekonomike dhe sociale, familja është fortesa e fundit e stabilitetit. Ajo përmbush një rol të dyfishtë: si strehë për të dobëtit, të moshuarit dhe të rinjtë e papunë, dhe si kompensim për mangësitë e politikave sociale dhe publike. Siç e theksonte Sami Frashëri, “Familja është ajo që ruan kombin në kohë të vështira.”

Por në shumë raste, familjet shqiptare nuk arrijnë të përballojnë barrën që mbartin. Varfëria, papunësia dhe emigracioni kanë dëmtuar rëndë jetën familjare, duke çuar në dobësimin e lidhjeve mes brezave dhe rritjen e pabarazisë sociale.

Familja si Edukuesi i Parë dhe i Përherëshëm

Ne besojmë fuqimisht se familja ka një rol të pazëvendësueshëm në edukimin e fëmijëve dhe adoleshentëve. Siç thoshte John Locke, “Edukimi fillon në shtëpi, dhe në shtëpi formohet karakteri.” Familja është vendi ku fëmijët mësojnë vlerat e para të ndershmërisë, përgjegjësisë dhe respektit për të tjerët. Ajo është shkolla e parë dhe më e rëndësishme e jetës.

Prandaj, politika jonë duhet të reflektojë këtë realitet. Nuk mund të kemi një shoqëri të madhe pa familje të forta dhe të mbështetura. Kjo nënkupton krijimin e politikave që fuqizojnë familjen, duke e çliruar nga barrat e tepërta fiskale dhe ekonomike.

Propozime për Mbështetjen e Familjes

1. *Ulje e ngarkesës fiskale për familjet* – Të përcaktohet një sistem taksimi progresiv që merr parasysh

numrin e anëtarëve të familjes, duke reduktuar taksat për familjet me më shumë fëmijë.

2. *Mbështetje për familjet e reja* – Krijimi i programeve që ndihmojnë çiftet e reja për të siguruar strehim dhe punësim, duke u garantuar një fillim të sigurt dhe të qëndrueshëm.

3. *Incentiva për familjet e mëdha* – Nxitje financiare dhe sociale për familjet me më shumë se dy fëmijë, duke ofruar subvencione për arsim, shëndetësi dhe shërbime sociale.

4. *Forcimi i programeve të edukimit prindëror* – Organizimi i trajnimeve dhe seminareve për prindërit që të përballen më mirë me sfidat e edukimit të fëmijëve në një botë gjithnjë e më komplekse.

5. *Ndihmë për familjet në nevojë* – Zgjerimi i mbështetjes sociale për familjet në varfëri ekstreme dhe për ato që kujdesen për anëtarë me aftësi të kufizuara apo për të moshuarit.

Familja dhe Neoshqiptarizmi

Në kontekstin e doktrinës së Neoshqiptarizmit, familja shihet si baza ku lind dhe ruhet identiteti kombëtar. Siç shkruante Faik Konica, “Kombi është një familje e madhe; dhe ashtu si familja, ai mbijeton vetëm kur çdo anëtar punon për të mirën e përbashkët.” Forcimi i familjes është një investim jo vetëm për shoqërinë e sotme, por për të ardhmen e kombit shqiptar.

Thirrje për Rinisje

Ne i bëjmë thirrje çdo qytetari shqiptar që të bashkohet në këtë përpjekje për të mbrojtur dhe fuqizuar familjen. Familja është më shumë sesa një institucion privat; ajo është qeliza ku ndërtohet shoqëria. Duke mbështetur familjet tona, ne sigurojmë që Shqipëria të jetë një vend ku çdo individ gjen mbështetje, dashuri dhe mundësi për të jetuar një jetë të denjë.

Siç shkruante G.K. Chesterton, “Familja është një provë që nuk mund të zëvendësohet nga asgjë tjetër; ajo është eksperimenti më i madh i njerëzimit për të provuar se dashuria dhe sakrificat mund të ndërtojnë gjithçka.” Shqipëria ka nevojë për një të ardhme ku ky eksperiment të ketë sukses. Bashkohuni me ne për të bërë familjet shqiptare qendër të një shoqërie më të madhe, më të drejtë dhe më të përparuar.

Dinjiteti Njerëzor: Thelbi i Një Shoqërie Humane dhe të Drejtë

Dinjiteti njerëzor është gurthemeli mbi të cilin ngrihet çdo shoqëri e civilizuar.

Ai është jo vetëm një koncept etik dhe filozofik, por edhe një udhërrëfyes për veprimet tona politike, sociale dhe shkencore. Pa njohjen dhe mbrojtjen e dinjitetit njerëzor, çdo përparim material, çdo zhvillim teknologjik apo shkencor, mbetet i

zbrazët dhe i pavlerë. Siç thoshte Immanuel Kant, “Njeriu është qëllim në vetvete dhe nuk duhet të trajtohet kurrë si mjet për qëllime të tjera.”

Lidhja Midis Dinjitetit dhe Progresit Shkencor

Shkenca dhe përparimi teknologjik kanë sjellë mrekulli të paimagjinueshme në fushën e mjekësisë dhe shëndetit publik. Në botën e zhvilluar, këto arritje kanë përmirësuar cilësinë dhe jetëgjatësinë e jetës njerëzore. Edhe në Shqipëri, përkundër sfidave të mëdha, ndikimi i këtyre përparimeve është bërë gjithnjë e më i dukshëm.

Por progresi shkencor nuk duhet të jetë i shkëputur nga etika. Shkenca nuk duhet të bëhet kurrë një mjet që shkel dinjitetin e njeriut, por një forcë që e fuqizon atë. Siç theksonte Edmund Burke, “Shkenca pa moral është si një thikë në duart e një njeriu të çmendur.”

Parimet e Një Shoqërie që Respekton Dinjitetin Njerëzor

1. *E Drejta për Jetën dhe Uniciteti i Saj*

Çdo jetë njerëzore është unike dhe e shenjtë. Në një shoqëri që respekton dinjitetin njerëzor, çdo individ, pavarësisht rrethanave, meriton të trajtohet me respekt dhe kujdes. Siç shkruante At Gjergj Fishta, “Nuk ka dhunti më të madhe se njeriu i lirë dhe me dinjitet.”

2. *Shkenca në Shërbim të Personit*

Progresi shkencor duhet të vihet në shërbim të njeriut dhe jo anasjelltas. Shkenca që nuk respekton etikën dhe dinjitetin kthehet në një rrezik për shoqërinë dhe individin. Dinjiteti njerëzor nuk mund të jetë një çmim që shkenca paguan për përparimin.

3. *Barazia e Qenieve Njerëzore*

Një shoqëri humane duhet të garantojë barazinë e të gjitha qenieve njerëzore. Asnjë individ nuk duhet të jetë objekt diskriminimi, pavarësisht gjinisë, racës, besimit, aftësive fizike apo gjendjes ekonomike.

Shëndeti si e Drejtë Themelore

Kujdesi për shëndetin është një nga format më të larta të respektimit të dinjitetit njerëzor. Në Shqipëri, sfidat në fushën e shëndetësisë janë të shumta: infrastruktura e pamjaftueshme, mungesa e aksesit në shërbime cilësore dhe mungesa e fondeve për kërkim shkencor janë disa nga problemet kryesore.

Ne propozojmë një qasje të re që vendos dinjitetin njerëzor në qendër të politikave shëndetësore:

- *Përmirësimi i aksesit në shëndetësi* – Çdo qytetar duhet të ketë akses të barabartë në kujdesin shëndetësor, pavarësisht vendndodhjes apo gjendjes ekonomike.

- *Mbështetja e kërimit bio-mjekësor* – Kërkimi shkencor duhet të zhvillohet brenda kufijve të etikës dhe në shërbim të përmirësimit të jetës njerëzore.

- *Forcimi i kujdesit për të moshuarit dhe më të dobëtit* – Siç thoshte Albert Schweitzer, “Dinjiteti i një shoqërie matet nga mënyra se si ajo kujdeset për më të dobëtit.”

Dinjiteti Njerëzor në Doktrinën Neoshqiptariste

Doktrina Neoshqiptariste e vendos individin dhe dinjitetin e tij në qendër të qytetërimit shqiptar. Në këtë qasje, individi shihet jo vetëm si pjesë e komunitetit, por edhe si një vlerë më vete, që duhet të mbrohet dhe fuqizohet. Siç thoshte Faik Konica, “Një komb nuk mund të jetë i madh nëse individët e tij janë të përkulur dhe të nëpërkëmbur.”

Thirrje për Rinisje

Ne, si Lëvizja e Re, besojmë se mbrojtja dhe promovimi i dinjitetit njerëzor duhet të jenë themeli i çdo politike, qoftë ajo ekonomike, shëndetësore apo arsimore. Ne ftojmë çdo qytetar shqiptar të bashkohet në këtë vizion për të ndërtuar një shoqëri që respekton dhe fuqizon individin në të gjitha dimensionet e tij.

Siç shkruante Papa Gjon Pali II, “Dinjiteti i njeriut është garancia e shpresës për një botë më të mirë.” Shqipëria ka mundësinë dhe fuqinë për të qenë një shembull për botën, duke ndërtuar një shoqëri ku çdo individ trajtohet me respekt, kujdes dhe dashuri.

Kjo është beteja jonë. Kjo është thirrja jonë. Të bashkohemi për ta bërë dinjitetin njerëzor jo vetëm një parim, por një realitet për çdo shqiptar.

Politika, Politikat e Jashtme dhe Bazat e Saj: Një Vizioni Kombëtar dhe Global

Politika nuk është thjesht arti i të qeverisurit apo menaxhimit të pushtetit; ajo është udhërrëfyesi që përcakton fatin e një kombi dhe vendin e tij në botë. Për ne, si shqiptarë, politika duhet të jetë në shërbim të lirisë, identitetit kombëtar dhe paqes, të rrënjësuar në traditat tona dhe të orientuar drejt aspiratave tona europiane dhe atlantike. Siç thoshte Edmund Burke, “Një komb që nuk e respekton të kaluarën e tij, nuk ka të ardhme.” Ne e respektojmë të kaluarën tonë për ta përdorur si themel të një të ardhmeje më të ndritur.

Shqipëria në NATO dhe Roli i Saj në Sigurinë Rajonale

Anëtarësimi i Shqipërisë në NATO shënoi një kthesë historike në pozicionin tonë ndërkombëtar. NATO është më shumë se një

aleancë ushtarake; ajo është një bashkësi vlerash që përfshin lirinë, demokracinë dhe të drejtën për vetëvendosje. Në këtë kontekst, Shqipëria nuk është thjesht një anëtare pasive, por një kontribuese aktive në sigurinë rajonale dhe globale.

Në një kohë kur rajoni ynë vazhdon të mbetet një mozaik sfidash etnike dhe gjeopolitike, Shqipëria ka mundësinë dhe detyrimin të forcojë pozicionin e saj si një shtyllë e stabilitetit. Ne besojmë se faktori shqiptar në rajon – në Kosovë, Maqedoninë e Veriut, Mal të Zi dhe Preshevë – duhet të trajtohet si një forcë unifikuese dhe garantuese e paqes dhe sigurisë. Ashtu siç thoshte Faik Konica, “Një komb është i madh kur ndriçon jo vetëm veten, por edhe fqinjët.”

Liria dhe Siguria Kombëtare: *Një Balancë e Ndjeshme*

Ne besojmë se liria dhe siguria janë të pandashme. Një komb që nuk siguron identitetin e tij kombëtar, traditat dhe të drejtat e qytetarëve të tij, është një komb që rrezikon të humbasë lirinë. Në këtë aspekt, Shqipëria duhet të jetë vigjilente ndaj sfidave të globalizmit që tentojnë të zhdukin veçantitë kombëtare dhe të imponojnë një uniformitet kulturor. Integrimi europian dhe globalizmi duhet të jenë procese që fuqizojnë, jo që zbehin identitetin tonë kombëtar.

Ne përqafojmë modernitetin, por siç thoshte Russell Kirk, “Moderniteti pa traditë është një rrugë drejt asgjësë.” Shqipëria mund dhe duhet të jetë një vend që bashkon vlerat më të mira të

Perëndimit me trashëgiminë e saj të pasur kulturore dhe historike.

Pro-Amerikanizmi dhe Përkushtimi ndaj Perëndimit

Shqipëria është dhe duhet të mbetet një aleate e palëkundur e Shteteve të Bashkuara të Amerikës dhe Perëndimit. SHBA-ja ka qenë një mbështetëse e pakushtëzuar e aspiratave tona kombëtare dhe ruajtjes së sovranitetit tonë. Kjo miqësi duhet të fuqizohet përmes politikave konkrete që mbështesin interesat kombëtare shqiptare në rajon dhe më gjerë. Pro-amerikanizmi ynë nuk është një pozicion servil, por një bashkëpunim strategjik që buron nga përputhja e vlerave dhe interesave.

Në kohën kur forcat autoritare dhe populiste po sfidojnë rendin global, Shqipëria duhet të qëndrojë në krah të demokracive liberale. Kjo përfshin mbështetjen për Kosovën në rrugën e saj drejt njohjes globale, fuqizimin e marrëdhënieve me Maqedoninë e Veriut dhe Malin e Zi dhe promovimin e bashkëpunimit rajonal që konsolidon paqen dhe stabilitetin.

Shqipëria dhe Aspiratat Kombëtare

Bashkimi Kombëtar është një aspiratë e drejtë dhe legjitime e popullit shqiptar, por ajo duhet të ndiqet me mençuri dhe diplomaci. Në një rajon me histori komplekse, Shqipëria duhet të luajë rolin e një arbitri të urtë dhe të një faktori stabiliteti. Kjo

do të kërkojë që ne të forcojmë ekonominë tonë, të përmirësojmë sistemin arsimor dhe të rrisim ndikimin tonë kulturor dhe diplomatik në rajon.

Siç thoshte Isaiah Berlin, “Liria nuk është e mjaftueshme; ajo duhet të shoqërohet me drejtësi dhe mirëqenie.” Në këtë kuptim, politika shqiptare duhet të punojë për një shoqëri që nuk është vetëm e lirë, por edhe e drejtë dhe e begatë.

Thirrje për Një Politikë të Vlerave

Ne, si Lëvizja e Re, besojmë se politika duhet të ndërtohet mbi vlerat e përhershme dhe të pandryshueshme të drejtësisë, lirisë dhe dinjitetit. Ajo duhet të jetë një mision për të shërbyer dhe jo një mjet për të sunduar. Ne i ftojmë të gjithë shqiptarët që të bëhen pjesë e një politike që vendos interesat e kombit mbi ato personale dhe që punon për një Shqipëri të lirë, krenare dhe të fuqishme.

Një Vizion për Një Shqipëri të Madhe në Vlera

Politika nuk është vetëm një art i kompromisit; ajo është arti i ndërtimit të një të ardhmeje që pasqyron më të mirën e trashëgimisë sonë dhe aspiratave tona. Shqipëria mund të jetë

një model për rajonin dhe botën, duke ndërtuar një shoqëri që respekton lirinë, mbron dinjitetin dhe fuqizon identitetin kombëtar.

Ky është vizioni ynë. Ky është misioni ynë. Dhe ne ftojmë çdo qytetar shqiptar që të bëhet pjesë e tij. Siç thoshte John Adams, “Politika duhet të jetë gjithmonë një reflektim i virtytit dhe drejtësisë.” Le të punojmë së bashku për të ndërtuar një politikë të denjë për emrin shqiptar.

Politika dhe Shqiptarizmi si Faktor i Paqes dhe Properëndimorizmit në Ballkan

Në botën e sotme, ku zhvillimet gjeopolitike po lëvizin me shpejtësi dhe fuqitë botërore po rivendosin sferat e tyre të ndikimit, Shqipëria dhe shqiptarët duhet të pozicionohen me guxim dhe mençuri si një shtyllë stabiliteti, paqeje dhe properëndimorizmi në Ballkan. Ne besojmë se shqiptarët nuk janë thjesht një pjesë e gjeopolitikës rajonale, por një faktor strategjik i pazëvendësueshëm për stabilitetin dhe sigurinë e Perëndimit në këtë rajon të ndërlikuar.

Shqiptarët: Aleatë të Përhershëm të Perëndimit

Historia moderne e shqiptarëve dëshmon për një lidhje të thellë dhe të qëndrueshme me Perëndimin. Që nga shpallja e pavarësisë në 1912, deri te ndërhyrja e NATO-s në Kosovë në 1999, shqiptarët kanë qenë një aleat i besueshëm i fuqive perëndimore. Ky partneritet nuk është një rastësi, por një zgjedhje strategjike që buron nga një përafrim i vlerave dhe interesave. Siç thoshte Fan Noli, “Shqipëria do të jetë e lirë dhe e përparuar vetëm kur të qëndrojë krah për krah me qytetërimin perëndimor.”

Në një Ballkan ku rivalitetet historike dhe interesat gjeopolitike shpesh krijojnë tensione, shqiptarët përfaqësojnë një faktor të qëndrueshëm properëndimor. Ky orientim duhet të fuqizohet dhe të shfrytëzohet për të promovuar një zgjidhje të drejtë të çështjes shqiptare, që përfshin jo vetëm Kosovën, por edhe shqiptarët në Maqedoninë e Veriut, Malin e Zi dhe Luginën e Preshevës.

Zgjidhja e Çështjes Shqiptare: Një *Investim Strategjik për Perëndimin*

Fuqizimi i shqiptarëve në rajon nuk është vetëm në interesin tonë kombëtar, por edhe një aset i madh për Perëndimin. Një Shqipëri e fortë, një Kosovë e njohur globalisht dhe shqiptarë të fuqizuar në shtetet fqinjë janë garanci për një Ballkan të stabilizuar dhe të përqendruar drejt integritit euroatlantik. Siç thoshte Woodrow Wilson, “Vetëvendosja e kombeve është një gur themeli për paqen e qëndrueshme.”

Në këtë kuadër, zgjidhja e plotë e çështjes shqiptare duhet të trajtohet jo vetëm si një aspiratë kombëtare, por si një pjesë integrale e strategjisë së NATO-s dhe BE-së për sigurinë rajonale. Ne propozojmë që Shqipëria të marrë një rol më proaktiv në skenën ndërkombëtare, duke avokuar për një platformë të qartë dhe të qëndrueshme që promovon bashkimin e shqiptarëve përmes mjeteve demokratike dhe në përputhje me të drejtën ndërkombëtare.

Shqipëria dhe NATO: *Një Aleancë e Patjetërsueshme*

Anëtarësimi i Shqipërisë në NATO ka transformuar vendin tonë nga një shtet periferik në një aktor të rëndësishëm rajonal. Kjo aleancë nuk duhet parë vetëm si një ombrellë sigurie, por si një mundësi për të fuqizuar rolin tonë strategjik në rajon. Shqipëria duhet të pozicionohet si një ndërmjetëse e paqes dhe stabilitetit, duke promovuar dialogun mes popujve dhe zgjidhjen paqësore të konflikteve.

Në kohën kur zhvillimet ndërkombëtare po flasin për mundësitë e rishikimit në politikat e tyre globale nga shumë shtete dhe kur pritet një kthesë e re politike, Shqipëria duhet të jetë gati për të përfituar nga këto zhvillime. Pro-amerikanizmi i palëkundur i shqiptarëve mund të shërbejë si një aset unik për të forcuar

marrëdhëniet tona me SHBA-në dhe për të avancuar çështjet tona kombëtare në skenën ndërkombëtare.

Properëndimorizmi dhe Globalizmi: Ruajtja e Identitetit Kombëtar

Në një epokë kur globalizmi po sfidon identitetet kombëtare, Shqipëria duhet të përqafojë integrimin europian dhe bashkëpunimin ndërkombëtar pa humbur vlerat dhe traditat e saj. Siç thoshte Russell Kirk, “Një komb që nuk ruan shpirtin e tij është një komb i humbur.” Shqipëria duhet të ndjekë një politikë të balancuar që promovon përparimin, duke ruajtur njëkohësisht identitetin kombëtar.

Propozime Strategjike për Politikën Shqiptare

1. *Një Platformë e Përbashkët Kombëtare:* Shqipëria duhet të udhëheqë një iniciativë diplomatike rajonale që unifikon shqiptarët rreth një platforme të përbashkët për të drejtat kombëtare dhe integrimin euroatlantik.

2. *Rritja e Bashkëpunimit me SHBA-në:* Pavarësisht se kush vjen në Shtëpinë e Bardhë ne shqiptarët duhet të punojmë e synojmë këmbëngultësisht për të forcuar lidhjet strategjike dhe për të siguruar mbështetje për çështjet tona kombëtare.

3. *Promovimi i Njohjes Ndërkombëtare të Kosovës:* Intensifikimi i diplomacisë për të siguruar njohjen e Kosovës

nga vendet që ende hezitojnë, duke përfshirë dialogun me shtetet e botës myslimane dhe ato të Amerikës Latine.

4. *Fuqizimi Ekonomik i Rajoneve Shqiptare*: Nxitja e investimeve strategjike në Shqipëri, Kosovë dhe rajonet shqiptare për të krijuar një bazë të fortë ekonomike që mbështet stabilitetin politik dhe zhvillimin.

5. *Një Akademi Diplomatike Shqiptare*: Krijimi i një institucioni të specializuar për përgatitjen e diplomatëve shqiptarë me qëllim avancimin e interesave tona kombëtare në skenën ndërkombëtare.

Një Shqipëri e Fortë për Një Ballkan të Fortë

Në këtë epokë të ndërlikuar, Shqipëria dhe shqiptarët duhet të jenë gati për të luajtur rolin e tyre historik. Ne nuk jemi vetëm një komb që mbijeton; ne jemi një komb që mund të udhëheqë. Me një vizion të qartë dhe një përkushtim të palëkundur ndaj vlerave tona, ne mund të ndërtojmë një Shqipëri të fortë, një Ballkan të stabilizuar dhe një rajon të përqendruar drejt Perëndimit.

Siç thoshte Gjergj Fishta, “Shqiptarët, me zemër të bardhë dhe me shpirt të lirë, janë të denjë për të udhëhequr veten dhe për të

ndritur fqinjët e tyre.” Kjo është thirrja jonë. Ky është misioni ynë.

Diaspora dhe Emigrantët Shqiptarë: *Shtylla e Fuqisë Kombëtare*

Shqiptarët e diasporës dhe emigrantët tanë përfaqësojnë një thesar të pazëvendësueshëm për kombin shqiptar. Janë jo vetëm ambasadorët tanë të vlerave dhe kulturës shqiptare në botë, por edhe ura më e fuqishme e lidhjes mes Shqipërisë dhe komunitetit ndërkombëtar. Historia jonë e gjatë e mërgimit ka prodhuar breza të tërë që kanë kontribuar në ruajtjen e identitetit kombëtar dhe në promovimin e shqiptarizmit në botë, duke na kujtuar se forca jonë si komb nuk ndodhet vetëm brenda kufijve shtetërorë, por edhe jashtë tyre.

Një Komb, Një Qasje e Përbashkët

Diaspora shqiptare nuk është thjesht një komponent demografik i kombit tonë; ajo është pjesë integrale e ADN-së sonë kombëtare. Rreth 40% e shqiptarëve ndodhen jashtë kufijve shtetërorë të Shqipërisë, në vende si SHBA, Kanada, Gjermani, Itali, Zvicër, Greqi dhe më gjerë. Ky është një fakt që nuk duhet parë si një dobësi apo largim, por si një mundësi strategjike për të përforcuar lidhjet me botën dhe për të avancuar interesat tona kombëtare.

Ne besojmë se është koha të ndërtojmë një model të ri të marrëdhënies me diasporën, duke kaluar nga një qasje pasive në një angazhim proaktiv, i cili e vendos diasporën në qendër të strategjisë sonë kombëtare për zhvillim dhe përparim.

Diaspora si Garanci për Paqen dhe Stabilitetin në Rajon

Në një rajon si Ballkani, ku identitetet kombëtare shpesh janë burim konfliktesh, diaspora shqiptare mund të luajë një rol të rëndësishëm si promotor i dialogut dhe bashkëpunimit. Shqiptarët e shpërndarë në botë janë dëshmi e një populli që mund të ruajë identitetin kombëtar duke qenë njëkohësisht pjesë aktive e shoqërive të tjera. Ky model integrimi duhet të jetë një mësim për rajonin dhe një burim krenarie për ne.

Diaspora shqiptare mund të ndihmojë gjithashtu në fuqizimin e faktorit shqiptar në rajon, duke mbështetur projekte që lidhen me bashkëpunimin ekonomik, kulturor dhe politik mes Shqipërisë, Kosovës dhe shqiptarëve në Maqedoninë e Veriut, Mal të Zi dhe Luginën e Preshevës.

Shqiptarët: Fuqia e Butë e Perëndimit në Ballkan

Roli i diasporës shqiptare shkon përtej kontributit ekonomik dhe kulturor. Shqiptarët janë aleatë të palëkundur të Perëndimit, dhe diaspora shqiptare është një shtyllë kyçe në këtë marrëdhënie

strategjike. Duke qenë qytetarë të SHBA-së, Kanadasë dhe vendeve të BE-së, shqiptarët e diasporës përfaqësojnë një urë të fuqishme lidhjeje mes Shqipërisë dhe botës perëndimore. Siç thoshte Ismail Qemali, “Për të mbajtur pavarësinë dhe identitetin, ne duhet të jemi pjesë e forcave të qytetërimit dhe progresit.”

Një Thirrje për Bashkim dhe Kontribut

Lëvizja e Re i bën thirrje çdo shqiptari në diasporë që të jetë pjesë e këtij vizioni të përbashkët. Ju nuk jeni të larguar nga kombi juaj; ju jeni zemra dhe fuqia e tij. Së bashku mund të ndërtojmë një Shqipëri të fortë, një Kosovë të pavarur dhe një komb shqiptar që është burim krenarie për botën.

Diaspora dhe emigrantët shqiptarë janë jo vetëm pjesë e identitetit tonë kombëtar, por edhe simbol i shpirtit shqiptar që mbijeton, lulëzon dhe kontribuon kudo që shkon. Siç thoshte Faik Konica, “Shqipëria do të jetë e madhe kur shqiptarët të bëhen të vetëdijshëm për madhështinë e tyre.” Së bashku, ne mund ta bëjmë këtë madhështi një realitet.

Parimet, konceptet dhe propozimet e Programit Zhvillimor të LRE

1. Bazat Ideologjike të Programit:

- *Liri Ekonomike:* Theksi do të vihet te zvogëlimi i ndërhyrjes shtetërore në ekonomi, mbrojtja e të drejtave të pronës, dhe një taksim të ulët për të inkurajuar sipërmarrjen dhe inovacionin.
- *Qeverisje e Kufizuar:* Ulje e madhësisë dhe funksioneve të qeverisë, duke përmirësuar efikasitetin dhe transparencën, si dhe decentralizim të autoritetit në nivel lokal.
- *Tradita dhe Vlera Konservatore:* Përf forcim i rolit të familjes dhe komunitetit, mbrojtja e kulturës kombëtare, dhe promovimi i identitetit kombëtar.
- *Rendi dhe Ligji:* Politika më të ashpra ndaj krimit dhe forcimi i institucioneve të drejtësisë për të mbrojtur sigurinë e qytetarëve.

2. Politika Ekonomike:

- *Reforma Tatimore:* Ulje e taksave mbi të ardhurat dhe tatimeve mbi korporatat për të nxitur investimet. Zbatimi i një sistemi tatimor më të thjeshtë dhe më të drejtë që inkurajon punësimin dhe rritjen ekonomike.
- *Privatizimi dhe Partneritetet Publiko-Private:* Nxitje e privatizimit të shërbimeve publike dhe infrastrukturës për të përmirësuar cilësinë e shërbimeve dhe për të ulur barrën mbi buxhetin e shtetit. Partneritete publiko-private për ndërtimin e infrastrukturës kritike.

- *Lehtësimi i Rregulloreve:* Zvogëlim i burokracisë për të thjeshtuar proceset për bizneset dhe për të inkurajuar start-up-et dhe inovacionin. Zbutje e kufizimeve ligjore për sektorët kyç, si bujqësia dhe energjia.

3. Politika Sociale dhe Shëndetësore:

- *Reforma e Shëndetësisë:* Inkurajim i shërbimeve shëndetësore private dhe konkurrencë e lirë për të ulur kostot dhe për të rritur cilësinë. Për qeverinë, do të fokusohet te mbështetja e shtresave më të prekura për të pasur akses në kujdesin bazë.

- *Sistemi i Pensioneve:* Reforma për t'i bërë pensionet më të qëndrueshme, duke përfshirë pensionet private të personalizuar dhe investime të drejtpërdrejta nga qytetarët.

- *Arsimi:* Mbështetje për shkollat private dhe bursat për nxënësit e talentuar. Zhvillimi i një sistemi të arsimit profesional për të plotësuar nevojat e tregut të punës.

4. Politika të Punësimit dhe Investimeve:

- *Inkurajimi i Investimeve të Huaja:* Përmirësim i klimës së biznesit me incentiva për investitorët e huaj, garantimin e sigurisë së pronës dhe një sistem drejtësie të drejtë.

- *Program për Zhvillimin Rajonal:* Mbështetje për sektorët që kanë potencial zhvillimi në zona të varfëra dhe infrastrukturë për t'i lidhur këto zona me tregjet kryesore.
- *Tregu i Punës:* Reforma për të lehtësuar kontratat e punës dhe për të nxitur një treg pune fleksibël, që u jep më shumë mundësi punonjësve dhe punëdhënësve.

5. Politika e Jashtme dhe Sigurisë:

- *Aleanca me Perëndimin:* Angazhim i palëkundur ndaj NATO-s dhe aleatëve perëndimorë, duke forcuar kapacitetet ushtarake dhe rolin e Shqipërisë në rajon.
- *Diplomacia Ekonomike:* Fokus te politika që nxit eksportet shqiptare dhe tërheqjen e investimeve strategjike nga partnerët ndërkombëtarë.
- *Menaxhimi i Migracionit:* Politika që kontrollon dhe menaxhojnë migracionin, me fokus në ndalimin e migracionit të paligjshëm dhe ruajtjen e sigurisë së kufijve.

6. Reforma në Sistemin e Drejtësisë:

- *Forcimi i Pavarësisë së Gjykatave:* Përmirësimi i kushteve për gjyqtarët dhe prokurorët për të siguruar pavarësi dhe integritet.

- *Lufta Kundër Korrupsionit*: Masa të forta kundër korrupsionit me hetime proaktive dhe dënime të ashpra për shkelësit, si dhe mekanizma për transparencë të plotë në prokurimet publike.
- *Kthimi i Pronave dhe Dëmshpërblimi*: Zgjidhja e çështjeve të pronësisë për të garantuar të drejtat e qytetarëve dhe për të përshpejtuar proceset e dëmshpërblimit.

7. Rendi Kushtetues dhe Liria e Individit:

- *Mbrojtja e Lirive Civile*: Ruajtje e lirisë së fjalës, të drejtave të njeriut dhe mbrojtje të privatësisë.
- *Reduktimi i Rolit Shtetëror në Ekonomi dhe Jetën Private*: Rishikimi i ligjeve dhe rregulloreve që kufizojnë lirinë ekonomike dhe individuale.

8. Reforma Tatimore:

- *Ulje e Tatimit mbi të Ardhurat Personale*: Ulje graduale e shkallës më të lartë të tatimit mbi të ardhurat personale, duke synuar një normë maksimale prej 10%. Për të ardhurat më të ulëta, do të aplikohen përjashtime ose ulje të normës tatimore për të lehtësuar barrën mbi qytetarët me të ardhura më të ulëta.
- *Taksa e Sheshtë mbi Korporatat*: Vendosja e një takse të sheshtë prej 10% për të gjitha korporatat, për të

stimuluar investimet dhe për të bërë Shqipërinë më tërheqëse për bizneset ndërkombëtare.

- *Lehtësim i Tatimit mbi Fitimet e Investimeve:* Ulje e normave tatimore për fitimet kapitale dhe dividendët për të inkurajuar investimet në tregun e kapitalit dhe për të mbështetur inovacionin dhe sipërmarrjen.

9. Shpenzimet Publike dhe Buxheti:

- *Shkurtimi i Shpenzimeve të Panevojshme:* Zvogëlimi i shpenzimeve joproduktive dhe luksit qeveritar. Përqendrimi te rritja e efikasitetit të administratës publike dhe reduktimi i numrit të punonjësve publikë në sektorët e mbipopulluar.

- *Reforma në Sistemin e Ndhmës Sociale:* Riorganizim i ndihmës sociale për të siguruar që fondet të shkojnë te shtresat më në nevojë. Krijimi i programeve të trajnimit për të papunët për t'i ndihmuar të integrohen në tregun e punës.

- *Buxheti për Infrastrukturën:* Dedikimi i një përqindjeje të caktuar të buxhetit për investime në infrastrukturën kritike si rrugë, ura, energji dhe teknologji. Bashkëpunime me sektorin privat për ndërtimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës.

10. Borxhi Publik:

- *Reduktimi i Borxhit Publik:* Angazhim për të ulur borxhin publik nën 60% të PBB-së brenda një periudhe pesëvjeçare. Kjo do të arrihet përmes rritjes së të ardhurave nga rritja ekonomike dhe përmes kontrollit të shpenzimeve publike.
- *Shkëputje nga Huamarrja e Huaj:* Zbutje e varësisë nga huamarrjet ndërkombëtare duke krijuar një fond të brendshëm të investimeve të kapitalit, për të financuar projektet e rëndësishme pa u bazuar në borxh të jashtëm.

11. Nxitja e Investimeve dhe Zhvillimi Ekonomik:

- *Zonat e Lira Ekonomike:* Krijimi i zonave të lira ekonomike me politika fiskale dhe doganore të lehtësuara për tërheqjen e investimeve të huaja në industri të caktuara si teknologjia, prodhimi dhe energjia.
- *Incentiva për Start-Up-et dhe Teknologjinë:* Ulje e taksave për start-up-et teknologjike dhe për projekte inovative, për të mbështetur rritjen e një sektori teknologjik të zhvilluar. Krijimi i granteve konkurruese për kërkim dhe zhvillim (R&D).
- *Zhvillimi i Bujqësisë dhe Turizmit:* Ulje e taksave për fermerët dhe lehtësim i qasjes në tregjet e eksportit për të rritur produktivitetin e sektorit të bujqësisë. Iniciativa për të zhvilluar turizmin përmes promovimit të trashëgimisë kulturore dhe natyrore të vendit.

12. Menaxhimi i Pronës Publike dhe Privatizimi:

- *Privatizimi i Pronave dhe Ndërmarrjeve Publike:* Shitja ose dhënia me koncesion e ndërmarrjeve shtetërore jofunksionale dhe jo strategjike, për të ulur barrën mbi buxhetin publik dhe për të siguruar që këto asete të jenë më të përdorshme dhe më produktive nën menaxhimin privat.
- *Lehtësimi i Procesit të Kthimit të Pronave:* Përsheptimi i procesit të kthimit dhe dëmshpërblimit të pronave, për të përmirësuar sigurinë e të drejtave të pronës dhe për të inkurajuar investimet.

13. Reforma në Tregun e Punës:

- *Lehtësimi i Marrëdhënieve të Punës:* Rregullimi i ligjeve të punës për të lehtësuar proceset e punësimit dhe pushimit nga puna, duke bërë tregun e punës më fleksibël dhe konkurrues.
- *Programet e Rritjes së Aftësive:* Iniciativa për të trajnuar fuqinë punëtore në fusha specifike të kërkuara nga tregu, si teknologjia, bujqësia e qëndrueshme dhe turizmi, për të adresuar problemin e papunësisë së të rinjve.

14. Shëndetësia dhe Arsimi Privat:

- *Inkurajimi i Shërbimeve Shëndetësore Private:* Lehtësim i tatimeve për spitalet private dhe për ofruesit e kujdesit shëndetësor. Krijimi i skemave të sigurimit shëndetësor privat për të lehtësuar barrën mbi sistemin publik.
- *Bursat dhe Voucher-at në Arsim:* Mbështetje për familjet për të zgjedhur institucionin arsimor që duan, përmes voucher-ave për shkollim privat ose për bursa në universitete dhe shkolla profesionale.

Këto propozime synojnë të krijojnë një ekonomi më dinamike dhe konkurruese, të përmirësojnë klimën e investimeve, dhe të sigurojnë një shtet më të vogël, por më efikas. Ky program do të fokusohet te nxitja e sipërmarrjes, përmirësimi i infrastrukturës, dhe mbështetja e zhvillimit të sektorëve kyç për një rritje të qëndrueshme afatgjatë.

15. Ekonomia Digjitale dhe Politika e AI:

- *Taksa mbi Ekonominë Digjitale të Lartë Teknologjike:* Krijimi i një skeme taksimi specifik për kompanitë e teknologjisë dhe të AI që operojnë në Shqipëri, e cila të përfshijë ulje të konsiderueshme të taksave për kompanitë që investojnë në kërkime dhe zhvillim (R&D) në AI dhe teknologji të avancuara.

- *Bashkëpunimi midis Universitetit dhe Industrisë në AI:* Themelimi i qendrave të ekselencës në bashkëpunim me universitetet, ku mund të zhvillohen projekte kërkimore të avancuara në AI. Mund të ofrohen grante për start-up-et e teknologjisë që zhvillojnë produkte apo shërbime të bazuara në AI, duke inkurajuar ekosistemin e inovacionit.

16. Reforma në Sistemin e Tatimeve për Epokën Digjitale:

- *Tatimi mbi Robotët dhe Automatet:* Vendosja e një tarife të vogël për kompanitë që përdorin automatet dhe robotët për të zëvendësuar fuqinë punëtore, duke përdorur të ardhurat për të financuar trajnimin e fuqisë punëtore dhe për t'i përgatitur ata për rolet e reja në ekonomi.

- *Zero Taksa për Aktivitetet Online të Individëve:* Për individët që fitojnë të ardhura nga aktivitetet online, si freelancing, krijimi i përmbajtjes digjitale, ose shitjet e produkteve përmes tregtisë elektronike, të ketë një periudhë përjashtimi prej pesë vjetësh nga taksat për të inkurajuar zhvillimin e këtij sektori.

17. Monedha Digjitale dhe Teknologjia Blockchain:

- *Krijimi i Një Monedhe Digjitale Kombëtare:* Integrimi i një versioni të letrave me vlerë digjitale të emetuara nga Banka Qendrore për të ndihmuar në uljen e kostove të

transaksioneve dhe për të rritur përfshirjen financiare. Kjo monedhë digjitale do të mund të përdorej për pagesa publike, përfshirë pagesat e taksave dhe përfitimet sociale.

- *Regjistri i Pasurisë dhe Transaksionet mbi Blockchain:* Implementimi i teknologjisë blockchain për regjistrimin e pronave dhe për transaksionet e mëdha financiare për të siguruar transparencë, zvogëlim të korrupsionit dhe thjeshtësi të procesit.

18. Politika të Rritjes së Aftësive dhe Përshtatjes së Fuqisë Punëtore:

- *Voucher-a për Aftësitë Digjitale:* Ofrimi i voucher-ave që mund të përdoren për trajnime dhe kualifikime në fushat e kodimit, inteligjencës artificiale, analizës së të dhënave dhe fusha të tjera të lidhura me teknologjinë. Qeveria do të bashkëpunojë me platformat online të mësimi për të siguruar edukim të përballueshëm për të gjithë.

- *Programet e Përshtatjes së Karrierës për Fuqinë Punëtore:* Organizimi i programeve të rikualifikimit të përshtetshëm për ata që kanë humbur vendin e punës për shkak të automatizimit, për t'i përgatitur për rolet e reja në ekonomi, si menaxhimi i të dhënave, inxhinieria e AI dhe menaxhimi i sistemeve digjitale.

19. Politika të Qëndrueshmërisë dhe Inovacionit:

- *Taksa mbi Emisionet e Karbonit për Kompanitë e Teknologjisë:* Vendosja e një tatimi mbi emetimet e karbonit për kompanitë që operojnë me teknologji energji-intensive. Të ardhurat do të përdoren për të subvencionuar energjinë e rinovueshme dhe projektet e përmirësimit të eficiencës energjetike.

- *Subvencione për Teknologjitë e Gjelbra dhe Eficiencën Energjetike:* Mbështetje për bizneset që investojnë në teknologji për të ulur emetimet e karbonit, përmes granteve dhe përjashtimeve tatimore për pajisjet e rinovueshme dhe sistemet e menaxhimit të energjisë.

20. Politika të Të Dhënave dhe Privatësisë:

- *Rregullore për të Dhënat e Lira dhe të Siguruara:* Krijimi i një rregulloreje që të balancojë lirinë e qasjes në të dhëna për zhvillimin e AI, duke siguruar njëkohësisht mbrojtjen e të dhënave të ndjeshme të qytetarëve dhe bizneset.

- *Program për Kompensimin e Individëve për të Dhënat e Tyre:* Zhvillimi i një platforme ku individët mund të zgjedhin të shesin të dhënat e tyre personale për kompanitë e teknologjisë, duke përfituar kompensim monetar. Kjo mund të rrisë ndërgjegjësimin për vlerën e të dhënave dhe të sigurojë transparencë.

21. Ekosistemi i Start-Up-eve dhe Sipërmarrjes Digjitale:

- *Krijimi i Një “Silicon Valley” Shqiptare:* Themelimi i një zone teknologjike të përqendruar në Shqipëri që tërheq talentet e reja, kompanitë e teknologjisë dhe investitorët për të zhvilluar një qendër të rëndësishme inovacioni në rajon.
- *Investime në Rrjetin e Internetit dhe Infrastrukturën e të Dhënave:* Përmirësim i rrjetit të internetit në të gjithë vendin dhe ndërtimi i qendrave moderne të të dhënave për të mbështetur shërbimet cloud dhe aplikacionet digjitale.

Këto propozime kanë për qëllim të përfitojnë nga teknologjia moderne dhe zhvillimet e fundit në AI dhe ekonominë digjitale për të krijuar një mjedis ekonomik më fleksibël, të qëndrueshëm dhe të gatshëm për sfidat e shekullit të 21-të. Programi përpiket të përgatisë Shqipërinë për të qenë një qendër e rëndësishme teknologjike dhe ekonomike në rajon, duke u fokusuar te përfshirja financiare, risitë digjitale dhe të dhënat si një aset kombëtar.

Krijimi i një “Silicon Valley” shqiptare është një ide ambicioze, por e realizueshme nëse qasja është novatore dhe realiste. Për ta kthyer Shqipërinë në një qendër teknologjike rajonale, është e nevojshme të kuptohet mirë ekosistemi global i teknologjisë, të krijohen kushtet e duhura për sipërmarrje dhe investime, dhe të përfshihen politika që adresojnë sfidat lokale dhe globale. Ja disa hapa të qartë dhe të realizueshëm që mund të ndihmojnë Shqipërinë në këtë drejtim:

22. Krijimi i Zonës Teknologjike Speciale:

- *Zona e Lirë Teknologjike:* Themelimi i një zone të posaçme teknologjike në një lokacion strategjik, si Tirana ose Durrësi, që ofron lehtësime të konsiderueshme fiskale për kompanitë e teknologjisë. Në këtë zonë, kompanitë do të përfitojnë nga ulje të taksave, zero dogana për importin e pajisjeve teknologjike, dhe procedura të përshpejtuara për marrjen e licencave dhe lejeve.

- *Infrastruktura e Avancuar Teknologjike:* Investimi në ndërtimin e një kampusi modern me qendra kërkimore, laboratorë për zhvillimin e AI, qendra për të dhëna, hapësira bashkëpunimi për start-up-et, dhe rrjetë të shpejtë interneti me fibra optike. Kjo infrastrukturë do të ofrojë gjithçka që kompanitë e teknologjisë kanë nevojë për të zhvilluar produktet e tyre në mënyrë efikase.

23. Lehtësimi i Tatimeve dhe Incentivat për Investitorët:

- *Zero Tatim për Fitimet e Riinvestuara:* Për kompanitë që investojnë fitimet e tyre në kërkime dhe zhvillim brenda Shqipërisë, të ofrohet përjashtim nga tatimi mbi fitimin. Kjo do të inkurajojë investimet afatgjata dhe inovacionin lokal.

- *Lehtësime për Investitorët Angel dhe Fondet e Kapitalit të Sipërmarrjes:* Krijimi i skemave të përjashtimit

tatimor për individët dhe fondet që investojnë në start-up-e shqiptare, duke inkurajuar më shumë investime të hershme në projekte teknologjike.

24. Tërheqja e Talenteve dhe Zhvillimi i Fuqisë Punëtore:

- *Vizë Teknologjike për Talente Ndërkombëtare:* Themelimi i një programi vizash të përshpejtuara për specialistët e teknologjisë dhe sipërmarrësit ndërkombëtarë, që të mund të punojnë dhe të vendosen në Shqipëri. Kjo do të ndihmojë në sjelljen e talenteve të larta që mund të ndihmojnë në zhvillimin e ekosistemit.

- *Programe për Trajnimin e Aftësive Teknologjike:* Krijimi i akademive dhe qendrave të trajnimit për programim, zhvillim të AI, dhe analiza të të dhënave, në bashkëpunim me kompani të mëdha teknologjike. Këto qendra do të përgatisin studentët dhe punonjësit aktualë për nevojat e tregut të teknologjisë.

25. Promovimi dhe Marketingu Ndërkombëtar:

- *Fushatë Ndërkombëtare për Promovimin e Shqipërisë si Qendër Teknologjike:* Pjesëmarrje në panaire dhe konferenca ndërkombëtare për të promovuar avantazhet që ofron Shqipëria për sipërmarrësit dhe investitorët. Krijimi i një

“brand-i kombëtar” që thekson kulturën e inovacionit, taksat e ulëta dhe mjedisin miqësor për biznesin.

- *Organizimi i Eventeve Teknike dhe Hackathon-eve Ndërkombëtare:* Shqipëria mund të presë evente ndërkombëtare si konferenca për start-up-et, hackathon-e, dhe samite të AI, që do të tërheqin profesionistët më të mirë të teknologjisë dhe do të rrisin ekspozimin global të ekosistemit teknologjik shqiptar.

26. Partneritetet me Kompanitë e Mëdha të Teknologjisë:

- *Krijimi i Partneriteteve Strategjike me Gjigantët Teknologjikë:* Bashkëpunimi me kompani të mëdha si Google, Microsoft, Amazon ose Apple për të krijuar qendra zhvillimi apo inkubatorë teknologjikë në Shqipëri. Këto partneritete mund të përfshijnë marrëveshje për trajnime të fuqisë punëtore dhe programe të bashkëpunimit kërkimor.

- *Fondet e Bashkë-Investimit me Kompanitë Ndërkombëtare:* Krijimi i fondeve të përbashkëta investimi për të financuar start-up-et që operojnë në sektorët e AI dhe teknologjisë së avancuar.

27. Siguria Ligjore dhe Stabiliteti Rregullator:

- *Reforma në Sistemin e Drejtësisë për të Garantuar Sigurinë Ligjore për Investitorët:* Një sistem i qëndrueshëm dhe i parashikueshëm ligjor është kyç për

tërheqjen e investimeve. Duhet të sigurohet që të gjitha kontratat dhe të drejtat e pronës të jenë të mbrojtura nga një sistem i pavarur gjyqësor.

- *Rregullator i Specializuar për Teknologjinë dhe AI:* Krijimi i një enti rregullator të dedikuar për çështjet e teknologjisë dhe AI që mund të sigurojë rregulla të qarta dhe fleksibël për inovatorët dhe kompanitë teknologjike.

28. Realizueshmëria e Idesë dhe Sfidat Kryesore:

- *Realizueshmëria:* Kjo ide është e realizueshme, por kërkon një angazhim të fortë nga qeveria dhe sektori privat për të krijuar një mjedis të favorshëm për inovacion dhe teknologji. Shqipëria ka disa avantazhe të rëndësishme, si pozicioni strategjik gjeografik, kostoja e ulët e jetesës dhe fuqisë punëtore, dhe një popullsi e re dhe ambicioze. Megjithatë, sfidat kryesore përfshijnë mungesën e talenteve të kualifikuara në teknologji dhe një klimë biznesi që mund të përmirësohet.

- *Sfidat dhe Zgjidhjet:* Për të tejkaluar sfidat e konkurrencës globale dhe tërheqjes së investitorëve nga Silicon Valley, Shqipëria duhet të diferencohet me oferta unike, si p.sh., incentiva të veçanta tatimore, një sistem rregullator të përshtatshëm për start-up-et, dhe një fokus të qartë në sektorë të veçantë teknologjikë, si AI dhe blockchain.

Këto hapa të detajuar mund të krijojnë një ekosistem të fortë teknologjik në Shqipëri, duke e kthyer vendin në një qendër

rajonale për inovacion dhe start-up-e. Për sukses, është e domosdoshme një qasje e integruar që përfshin qeverinë, sektorin privat, dhe komunitetin ndërkombëtar të teknologjisë.

Në një kontekst ku Shqipëria ka buxhet të kufizuar, është e rëndësishme të përdoren zgjidhje krijuese për të tërhequr investime në AI, teknologji dhe blockchain. Një qasje inovative mund të kombinojë burime të ndryshme, partneritete strategjike dhe politika novatore për të krijuar një ekosistem që tërheq investitorët, edhe në mungesë të financave të mëdha. Ja disa ide specifike dhe kreative:

a. Përdorimi i Tokenizimit të Pasurive Publike për Financim:

- *Tokenizimi i Pronave Publike:* Shqipëria mund të përdorë teknologjinë blockchain për të tokenizuar prona dhe asete publike (p.sh., toka shtetërore ose ndërtesa të braktitura), duke i shitur ato si token-e digjitale investitorëve privatë. Këto fonde mund të përdoren për të financuar zhvillimin e infrastrukturës teknologjike dhe për të krijuar një “Silicon Valley” shqiptar. Investitorët mund të marrin përfitime nga përdorimi i këtyre aseteve ose nga fitimet e ardhshme.

- *Projektet e Partneritetit Publiko-Privat të Tokenizuara:* Lejimi i investitorëve për të blerë token-e që përfaqësojnë një pjesë të projekteve të partneriteteve publiko-private, si infrastrukturat teknologjike apo qendrat e kërkimeve. Kjo do të lejonte tërheqjen e kapitalit pa pasur nevojë për fonde të drejtpërdrejta nga buxheti i shtetit.

b. Skemat e Huamarrjes pa Kosto të Parapërllogaritur (Crowdlending dhe Crowdfunding):

- *Crowdfunding për Start-Up-et Teknologjike:* Ngritja e një platforme kombëtare për crowdfunding, ku sipërmarrësit e teknologjisë mund të prezantojnë projektet e tyre dhe të mbledhin fonde nga qytetarët dhe investitorët vendas dhe të huaj. Qeveria mund të mbështesë këto projekte me grante të vogla ose lehtësime fiskale për investitorët.

- *Crowdlending për Infrastrukturën Teknologjike:* Organizimi i fushatave të huamarrjes nga qytetarët dhe bizneset shqiptare, me përqindje të ulët interesi, për të financuar ndërtimin e qendrave teknologjike. Si shpërblim, huadhënësit mund të marrin pjesë në fitimet e ardhshme të qendrave teknologjike.

c. Lehtësimi i Ligjeve dhe Rregulloreve për Start-Up-et dhe Investimet e Huaja:

- *Ligj Special për Start-Up-et Teknologjike:* Hartimi i një ligji të veçantë për start-up-et, i cili përfshin zero taksa për pesë vitet e para, zero burokraci për regjistrimin e bizneseve teknologjike dhe leje të shpejta për qendrat e kërkimeve në AI dhe blockchain.

- *Vizë të Përhershme për Investitorët dhe Sipërmarrësit e Teknologjisë:* Dhënia e vizave dhe rezidencës të përhershme për investitorët e huaj dhe sipërmarrësit e

teknologjisë që vendosin të krijojnë ose financojnë projekte të rëndësishme në Shqipëri.

ç. Përdorimi i Teknologjisë për të Krijuar një Klimë të Favorshme Rregullatore:

- *Rregullator Virtual i Bazuar në Blockchain:* Shqipëria mund të krijojë një rregullator të decentralizuar për start-up-et teknologjike, të bazuar në teknologjinë blockchain, që automatikisht të verifikojë përputhshmërinë me rregulloret dhe të japë leje për zhvillim. Kjo mund të ulë ndjeshëm kostot dhe kohën e nevojshme për të ngritur një biznes.

- *Rregulloret të Bazuar në “Sandbox” për Teknologjinë:* Krijimi i një kuadri ligjor ku start-up-et dhe investitorët të mund të eksperimentojnë me teknologji të reja (AI, blockchain, etj.) në një mjedis të kontrolluar dhe të sigurt. Sandbox-i do të krijonte një ekosistem të hapur për risitë teknologjike, duke inkurajuar inovacionin.

d. Marrëveshje Bashkëpunimi me Universitetet dhe Qendrat e Kërkimeve Ndërkombëtare:

- *Partneritete për Qendra Ekselence:* Bashkëpunimi me universitetet e njohura ndërkombëtare për të krijuar qendra kërkimore në Shqipëri, ku studentët shqiptarë dhe të huaj të mund të punojnë mbi projekte të përbashkëta në AI, të dhëna të mëdha, dhe blockchain. Këto qendra mund të financohen pjesërisht nga universitetet dhe investitorët privatë.

- *Program për “Brain Gain”*: Rritja e tërheqjes së talenteve shqiptare që kanë studiuar jashtë vendit duke ofruar stimuj, për shembull, subvencione për krijimin e start-up-eve ose pozicione kërkimore të financuara.

dh. Shfrytëzimi i Diasporës Shqiptare për Investime dhe Inovacion:

- *Fondet e Investimit të Diasporës*: Krijimi i fondeve specifike të investimeve që të përfshijnë kapital nga diaspora për projekte të teknologjisë dhe infrastrukturës teknologjike në Shqipëri. Anëtarët e diasporës mund të përfitojnë nga lehtësime tatimore ose përqindje të fitimeve të ardhshme.

- *Program për Mentorimin dhe Krijimin e Rrjeteve*: Përdorimi i rrjeteve të diasporës shqiptare në Silicon Valley dhe qendra të tjera teknologjike për të krijuar mundësi mentorimi dhe bashkëpunimi për start-up-et shqiptare.

e. Shërbimet Publike të Bazuara në AI dhe Blockchain për të Nxitur Ekosistemin Teknologjik:

- *Administrata e Automatizuar me AI*: Përdorimi i AI për të përmirësuar efikasitetin e shërbimeve publike, si p.sh., administrata tatimore, sistemi i drejtësisë dhe menaxhimi i pronave. Kjo mund të zvogëlojë kostot për qeverinë dhe të përmirësojë klimën për biznes.

- *Regjistrimi i Pasurisë dhe Transaksioneve të Qeverisë me Blockchain*: Implementimi i teknologjisë blockchain për regjistrimin e të dhënave publike, për të rritur transparencën dhe për të krijuar një ambient më të sigurt për investimet.

ë. Përdorimi i “Nomadizmit Digjital” për të Tërhequr Punonjës të Lirë dhe Sipërmarrës Ndërkombëtarë:

- *Program për “Nomadët Digjitalë”*: Krijimi i një skeme që ofron stimuj tatimorë për nomadët digjitalë që zgjedhin të punojnë nga Shqipëria, përmes vlerës së ulët të jetesës dhe ambienteve të bukura natyrore. Shqipëria mund të ndërtojë qendra bashkëpunimi në qytete bregdetare për të tërhequr këta profesionistë.

Nëse këto ide kombinohen në mënyrë të zgjuar, Shqipëria mund të ndërtojë një ekosistem teknologjik që tërheq investime dhe talente, pavarësisht nga kufizimet buxhetore. Ky model mund të jetë një shembull për të gjithë rajonin, duke e bërë Shqipërinë një destinacion tërheqës për teknologji dhe inovacion.

29. Diaspora Shqiptare

Për të tërhequr diasporën shqiptare dhe për ta kthyer atë në një burim të fuqishëm për investime dhe zhvillim ekonomik në Shqipëri, nevojitet një qasje krijuese dhe e guximshme që shkon përtej fjalëve të zakonshme për “thirrje” apo “ndihmë”. Kjo

kërkon krijimin e stimuljeve të veçantë dhe angazhimin e vërtetë të diasporës në ekonominë e vendit përmes programeve konkrete që ofrojnë përfitime të dyanshme. Ja disa propozime origjinale dhe specifike:

1. Skema e “Pasaportës Ekonomike” për Diasporën:

- *Çfarë është?* Krijimi i një “Pasaporte Ekonomike” për shqiptarët e diasporës, e cila do të ofrojë një sërë lehtësimesh dhe stimuljesh fiskalë për të investuar në Shqipëri. Kjo pasaportë do të jetë e disponueshme për ata që investojnë një shumë të caktuar në bizneset, start-up-et, ose projektet e infrastrukturës shqiptare.

- *Si funksionon?* Me “Pasaportën Ekonomike”, anëtarët e diasporës do të përfitojnë nga zero taksa për dividendët dhe fitimet kapitale për një periudhë pesëvjeçare, përjashtim nga tatimi mbi të ardhurat për bizneset e tyre në Shqipëri dhe përparësi për marrjen e vizave dhe lejeve për familjarët. Kjo skemë do të nxiste jo vetëm investimet, por edhe kthimin e talentëve dhe fuqisë punëtore të kualifikuar në vend.

2. Bursa për Investime të Diasporës me Financim të Përbashkët (“Co-Investment Funds”):

- *Çfarë është?* Krijimi i një burse të veçantë për investimet e diasporës, ku shteti shqiptar bashkë-investon në projekte që financohen nga diaspora. Për shembull, për çdo euro

të investuar nga diaspora, shteti mund të kontribuojë një përqindje shtesë, duke ulur rrezikun për investitorët.

- *Si funksionon?* Kjo bursë do të ishte e përqendruar në sektorë strategjikë, si teknologjia, bujqësia e qëndrueshme dhe turizmi, dhe do të ofronte lehtësira fiskale për kompanitë që marrin fonde nga kjo skemë. Kjo do të nxisë investitorët e diasporës të ndihen të sigurt dhe të motivuar për të kontribuar në zhvillimin e ekonomisë shqiptare.

3. Skema e “Aksioneve të Kombit”:

- *Çfarë është?* Emetimi i aksioneve të veçanta për anëtarët e diasporës në projekte madhore të zhvillimit, si p.sh., ndërtimi i rrugëve të reja, qendrave teknologjike, apo parqeve energjetike të rinovueshme. Këto aksione do të kenë përfitime të garantuara dhe të drejtën për të marrë pjesë në menaxhimin e projekteve.

- *Si funksionon?* Shteti mund të krijojë një skemë të veçantë ku diaspora mund të blejë aksione në projekte kombëtare me përfitime të garantuara ose të subvencionuara, dhe përparësi në ndarjen e fitimeve. Kjo jo vetëm që do të mobilizonte kapital të ri, por do të përforconte edhe lidhjet midis diasporës dhe Shqipërisë.

4. Program për Inovacion dhe Start-Up-e të Diasporës (“Albanian Diaspora Innovation Hub”):

- *Çfarë është?* Themelimi i një qendre të inovacionit dhe inkubatori të dedikuar për start-up-et e krijuara

nga anëtarët e diasporës, që ofron lehtësira infrastrukturore, grante për zhvillim, dhe lidhje me rrjetet ndërkombëtare të financimit.

- *Si funksionon?* Qendra do të përfshijë mentorim nga sipërmarrës të suksesshëm të diasporës, bashkëpunim me universitetet dhe qendrat kërkimore në Shqipëri, dhe mundësi për t'u lidhur me investitorë nga tregjet ndërkombëtare. Për start-up-et më premtuese, shteti mund të bashkë-investojë ose të ofrojë grante të lidhura me performancën.

5. Program për Investitorët “Shqiptarët të Parët” (“Albanians First Investment Program”):

- *Çfarë është?* Një program që krijon një përparësi për investitorët e diasporës në përfitimin e kontratave publike ose projekteve të privatizimit në Shqipëri. Kjo mund të përfshijë të drejtat ekskluzive për të zhvilluar projekte strategjike ose për të marrë pjesë në tendera për projekte të mëdha.

- *Si funksionon?* Diaspora që investon në Shqipëri do të ketë akses prioritar në projekte të rëndësishme zhvillimi, duke përfshirë zhvillimin e zonave industriale, projekte infrastrukturore, dhe privatizime strategjike. Qeveria mund të krijojë një platformë online që lidh investitorët e diasporës me këto mundësi.

6. Fondet e Pensionit të Diasporës të Investuara në Shqipëri:

- *Çfarë është?* Krijimi i një fondi të dedikuar për pensionet e anëtarëve të diasporës, ku pjesa e kursimeve të tyre të mund të investohet në projektet e zhvillimit ekonomik në Shqipëri. Kjo do të ofronte një kthim të garantuar për investimet dhe do të siguronte financim për projekte kyçe.

- *Si funksionon?* Fondet e pensionit mund të investohen në sektorët si energjia e rinovueshme, bujqësia moderne, dhe teknologjia. Diaspora do të përfitojë nga kthimi i investimeve të tyre, ndërsa ekonomia shqiptare do të marrë kapital të nevojshëm për projekte zhvillimi.

7. “Diaspora Bonds” – Bonde të Diasporës për Zhvillimin Kombëtar:

- *Çfarë është?* Emetimi i bondevë të posaçme për diasporën që ofrojnë kthime të larta dhe përfitime shtesë për investorët shqiptarë të jashtë vendit, të lidhura me projekte zhvillimore në Shqipëri.

- *Si funksionon?* Diaspora Bonds mund të përdoren për të financuar projekte të infrastrukturës, zhvillimin e qendrave teknologjike, dhe iniciativat e energjisë së rinovueshme. Këto bonde do të kenë përfitime fiskale dhe një normë kthimi të garantuar për investorët, duke ofruar një burim të qëndrueshëm kapitali për zhvillimin ekonomik.

8. Krijimi i një Platforme të Bashkëpunimit Virtual “Albania Connect”:

- *Çfarë është?* Një platformë digjitale që lidh diasporën shqiptare me mundësitë e investimit dhe zhvillimit në Shqipëri, duke përfshirë informacione për projektet e zhvillimit, mundësitë e bashkë-investimit, dhe programet e trajnimit.

- *Si funksionon?* “Albania Connect” do të përfshijë një seksion të dedikuar për start-up-et e diasporës, të cilët mund të prezantojnë projektet e tyre dhe të kërkojnë financim nga investitorët shqiptarë dhe ndërkombëtarë. Gjithashtu, do të ofrojë mundësi mentorimi dhe lidhje me rrjetet profesionale të diasporës.

Këto ide krijojnë një kornizë konkrete dhe të guximshme për të angazhuar diasporën shqiptare në zhvillimin ekonomik të vendit, duke kombinuar stimulimet fiskale, lehtësirat rregullatore dhe mekanizmat e financimit të përbashkët për të përfituar nga kapitali, aftësitë dhe lidhjet ndërkombëtare të diasporës. Kjo qasje do të përforcojë lidhjet me atdheun dhe do të kontribuojë në një ringjallje ekonomike që e bën Shqipërinë më tërheqëse dhe më konkurruese në tregjet globale.

Ja disa propozime të tjera konkrete dhe inovative:

1. Banka e Diasporës Shqiptare (BDSH):

- *Çfarë është?* Krijimi i një banke të dedikuar për diasporën shqiptare, e cila do të ofrojë shërbime financiare të specializuara për anëtarët e diasporës, si dhe produkte të

investimeve dhe kredive për projekte në Shqipëri. Banka mund të bashkë-investojë me klientët e saj në projekte strategjike ose të mbështesë start-up-et dhe bizneset e vogla.

- *Si funksionon?* BDSH mund të ofrojë depozita me norma të larta interesi për anëtarët e diasporës që investojnë në projekte shqiptare. Gjithashtu, mund të krijojë “llogari kursimi të diasporës”, ku një pjesë e fondeve të grumbulluara të investohen në infrastrukturën lokale, ndërsa depozituesit të përfitojnë nga kthimet e investimeve. Banka mund të ketë gjithashtu programe të kreditimit me norma të ulëta për bizneset e vogla të krijuara nga shqiptarët e kthyer.

2. Fondi i Investimeve të Diasporës (FID):

- *Çfarë është?* Një fond investimesh që përfshin kapitalin e diasporës dhe të shtetit për të financuar projekte madhore, të tilla si zhvillimi i infrastrukturës, qendrat teknologjike, projektet e energjisë së rinovueshme dhe sektorët strategjikë si turizmi dhe bujqësia.

- *Si funksionon?* FID mund të operojë si një fond i hapur për investime ku çdo shqiptar nga diaspora mund të blejë aksione. Për secilin investim nga diaspora, shteti mund të kontribuojë një përqindje shtesë për të rritur vlerën e fondit dhe për të minimizuar rrezikun për investorët. Fondi do të menaxhohej nga një bord ku diaspora ka përfaqësim të drejtpërdrejtë për të siguruar transparencë dhe mbikëqyrje të investimeve.

3. Skema e “Kthimit të Talentit” dhe “Kthimit të Sipërmarrjes”:

- *Çfarë është?* Një program që ofron stimuj për kthimin e shqiptarëve të diasporës duke krijuar një paketë tërheqëse që përfshin përjashtime tatimore, financim për start-up-e, grante për hapjen e bizneseve dhe ndihmë për shkollimin e fëmijëve. Ky program do të synojë kthimin e talentëve të larta dhe sipërmarrësve të suksesshëm që duan të kontribuojnë në zhvillimin ekonomik të vendit.

- *Si funksionon?* Ata që rikthehen për të filluar një biznes do të kenë përjashtim nga tatimi për një periudhë pesëvjeçare dhe mundësi për të marrë fonde të përbashkëta nga shteti dhe Banka e Diasporës për të nisur projekte të mëdha. Gjithashtu, për profesionistët që pranojnë pozicione të larta akademike apo kërkimore, mund të ketë grante për kërkime dhe lidhje me universitetet e njohura ndërkombëtare.

4. Platforma “Rikthehu dhe Bëhu Sipërmarrës”:

- *Çfarë është?* Një platformë online që lidhet me rrjetin e diasporës dhe ofron mundësi për të bashkë-investuar në projekte të vogla dhe të mesme, duke përfshirë financimin e start-up-eve të rinj ose projekte të tjera sipërmarrëse.

- *Si funksionon?* Platforma do të funksionojë si një “marketplace” për projekte, ku sipërmarrësit shqiptarë të diasporës mund të propozojnë ide për projekte dhe të kërkojnë financim. Shteti dhe Banka e Diasporës do të mund të ofrojnë financime të përbashkëta ose grante për projektet që janë më të suksesshme dhe premtuese. Kjo do të krijojë një ekosistem që lejon investime të drejtpërdrejta dhe të thjeshta në ekonominë shqiptare.

5. Bonuset e Rikthimit për Profesionistët e Diasporës (“Return Talent Bonus”):

- *Çfarë është?* Një bonus i dedikuar për profesionistët e diasporës që kthehen në Shqipëri për të punuar në sektorë strategjikë si teknologjia, mjekësia, edukimi dhe energjia. Ky bonus mund të përfshijë financim për hapjen e bizneseve, ndihmë për strehim, ose përjashtime tatimore.

- *Si funksionon?* Profesionistët që pranojnë të punojnë në Shqipëri për të paktën pesë vjet do të përfitojnë nga një grant për t’u rikthyer që mund të përdoret për të financuar strehimin, investime në arsim për fëmijët, ose për të filluar një biznes. Gjithashtu, mund të ofrohen përjashtime tatimore të ndjeshme për të ardhurat e tyre gjatë periudhës së parë të punës.

6. Programi për “Anëtarësinë e Atdheut” në Investime dhe Sipërmarrje:

- *Çfarë është?* Krijimi i një programi ku anëtarët e diasporës mund të fitojnë “anëtarësinë e atdheut” duke investuar në projekte të veçanta ose duke dhuruar për projekte të zhvillimit ekonomik. Anëtarësimi do të sjellë përfitime si mundësia për të votuar për prioritetet e investimeve, përjashtime nga taksat për investimet e ardhshme dhe statusin VIP në aktivitete kombëtare.

- *Si funksionon?* Për çdo investim ose kontribut të bërë, anëtarët e diasporës do të grumbullojnë “pikë patriotike” që mund të shkëmbehen për përfitime të ndryshme, nga përjashtime fiskale deri te statusi preferencial në projektet kombëtare dhe akses në shërbime publike të personalizuar.

7. Rrjeti i “Ambasadorëve të Investimeve” të Diasporës:

- *Çfarë është?* Krijimi i një rrjeti të “ambasadorëve të investimeve” që përbëhet nga sipërmarrës të suksesshëm dhe investitorë të diasporës, të cilët kanë për qëllim të promovojnë Shqipërinë si një destinacion për investime teknologjike, turizëm, dhe zhvillim të sektorëve të rinj.

- *Si funksionon?* Këta ambasadorë do të kenë rol aktiv në tërheqjen e investitorëve të huaj dhe në nxitjen e lidhjeve midis diasporës dhe komuniteteve lokale në Shqipëri. Qeveria mund t’u ofrojë atyre stimuj, si përjashtime tatimore për fitimet nga investimet e drejtuara në Shqipëri dhe mundësi për të bashkë-investuar në projekte strategjike.

8. Platforma e Kombit për Bashkë-Krijim dhe Zhvillim (“National Co-Creation Platform”):

- *Çfarë është?* Një platformë kombëtare që fton anëtarët e diasporës të propozojnë ide për zhvillimin e vendit dhe të bashkëpunojnë me qytetarët dhe bizneset shqiptare për t'i zbatuar ato. Kjo platformë do të veprojë si një forum për zhvillimin e politikave dhe projekteve të përbashkëta midis diasporës dhe Shqipërisë.

- *Si funksionon?* Qeveria do të ofrojë financim për projektet më të votuara nga komuniteti i platformës dhe do të mbështesë zbatimin e tyre në praktikë. Projektet mund të përfshijnë zhvillimin e teknologjisë, turizmit, infrastrukturës dhe energjisë. Kjo platformë do të përfshijë gjithashtu një mekanizëm për mbledhjen e fondeve për projektet përmes crowdfunding dhe partneriteteve publiko-private.

9. “Kontrata e Kombit” për Talentet e Diasporës:

- *Çfarë është?* Krijimi i një skeme të veçantë që ofron “Kontrata të Kombit” për talentet e diasporës, ku profesionistët angazhohen për të punuar në Shqipëri për një periudhë të caktuar (p.sh., 2-5 vite) në projekte strategjike të zhvillimit të vendit. Në këmbim, ata përfitojnë përjashtime të plota nga taksat mbi të ardhurat, grant për strehim dhe subvencione për shkollimin e fëmijëve.

- *Si funksionon?* Pjesëmarrësit në këtë program do të përfitojnë gjithashtu përvojë të drejtpërdrejtë në drejtimin e projekteve me rëndësi kombëtare dhe akses të veçantë në burimet shtetërore dhe private për të realizuar nisma të reja. Për

më tej, mund të krijohet një “llogari krediti kombëtar” ku ata akumulojnë përfitime shtesë për çdo vit të shërbimit në Shqipëri, të cilat mund të përdoren për investime ose start-up-e në vend.

10. “Paga Sociale me Vlera Shtesë”:

- *Çfarë është?* Një pagë që përfshin më shumë se vetëm para. Përveç një page bazë, të rinjtë e talentuar që vijnë të punojnë në Shqipëri mund të përfitojnë “paga sociale” që përfshijnë përfitime si banesa të subvencionuara, përkujdesje shëndetësore të përparuar për familjet e tyre, voucher për udhëtime të rregullta ndërkombëtare dhe financim për kurse të përparuara në universitetet më të mira të botës.

- *Si funksionon?* Duke qenë se shteti ka burime të kufizuara financiare, mund të përdoren partneritete me sektorin privat dhe me universitetet për të siguruar këto përfitime. Për shembull, kompanitë e teknologjisë që investojnë në Shqipëri mund të bashkëpunojnë me qeverinë për të ofruar trajnime dhe edukim për të rinjtë e kthyer.

11. “Programi për Kthimin e Talenteve Inovative” (Innovative Talent Return Program):

- *Çfarë është?* Një program që ofron grante dhe kapital fillestar për të rinjtë e talentuar dhe ekspertët që kthehen për të hapur një start-up ose për të krijuar një nismë inovative në

sektorët si teknologjia, AI, energjia e rinovueshme dhe bujqësia e qëndrueshme.

- *Si funksionon?* Qeveria dhe diaspora mund të bashkë-financojnë një fond për talentet, ku për çdo start-up të krijuar nga një ekspert i diasporës, të ofrohen grante të pakthyeshme ose huatë pa interes për t'i mbështetur ata në fazat e hershme. Për çdo start-up të suksesshëm që krijon vende pune dhe rrit eksportet, shteti mund të ofrojë subvencione të mëtejshme dhe përfitime tatimore.

12. “Fondi Kombëtar për Aftësitë dhe Inovacionin”:

- *Çfarë është?* Një fond i përbashkët midis qeverisë dhe sektorit privat, i dedikuar për të përmirësuar aftësitë e të rinjve të kthyer dhe për të mbështetur nismat e tyre për inovacion. Ky fond mund të përdoret për të financuar kurse të përparuara në teknologji, për të ofruar trajnime të personalizuar, dhe për të mbështetur projektet inovative.

- *Si funksionon?* Të rinjtë dhe ekspertët që angazhohen në projekte kombëtare ose start-up-e që sjellin përparësi për vendin mund të përfitojnë financime të personalizuar nga ky fond. Për më tej, ky fond mund të ofrojë përfitime të veçanta për ata që zhvillojnë projekte në bashkëpunim me qendrat kërkimore ndërkombëtare ose universitetet.

13. “Bursat e Kombit për Projektet e Diasporës”:

- *Çfarë është?* Një skemë e veçantë që ofron bursa dhe grante për shqiptarët e diasporës që kthehen për të zbatuar projekte konkrete me ndikim të lartë në Shqipëri, të tilla si zhvillimi i qendrave të inovacionit, inkubatorëve për start-up-e, apo projekteve të energjisë së gjelbër.

- *Si funksionon?* Për çdo projekt të miratuar, shteti do të bashkë-financojë një pjesë të investimeve dhe do të ofrojë mbështetje logjistike dhe rregullatore për t'i ndihmuar të arrijnë sukses. Ata që përfitojnë nga bursat mund të kenë gjithashtu mundësinë të bashkëpunojnë me kompani vendase dhe ndërkombëtare për të zgjeruar më tej projektet e tyre.

14. “Zona e Lirë për Kthimin e Talenteve”:

- *Çfarë është?* Krijimi i një zone të posaçme ku të rinjtë dhe ekspertët e diasporës që kthehen për të punuar në Shqipëri të përfitojnë përjashtime totale nga taksat për një periudhë pesëvjeçare, qasje të lehtë në kredi të ulëta për investime dhe mundësi për të marrë pjesë në projekte të mëdha zhvillimi.

- *Si funksionon?* Zona e lirë mund të përqendrohet në sektorë si teknologjia, turizmi dhe bujqësia, duke ofruar infrastrukturë të përparuar dhe mbështetje për të rinjtë që duan të zhvillojnë projekte në këto fusha. Qeveria mund të sigurojë grantet fillestare për të mbuluar kostot e hapjes së bizneseve dhe për të tërhequr investitorët.

15. “Llogaria e Kombit” për Diasporën:

- *Çfarë është?* Një llogari e veçantë për shqiptarët e diasporës që kthehen për të punuar ose investuar në Shqipëri. Çdo kontribut që bëjnë në zhvillimin e projekteve kombëtare (p.sh., në start-up-e, projekte teknologjike, apo projekte sociale) akumulohet si “kredi kombëtare” që mund të përdoret për të përfituar grante, përjashtime tatimore ose për të investuar në projekte të ardhshme.

- *Si funksionon?* Për shembull, për çdo euro të investuar ose për çdo vit të shërbimit në projekte kombëtare, një përqindje e caktuar do të akumulohet si kredi që mund të përdoret për të marrë grante për start-up-e, për të financuar arsimimin ose për përfitime të tjera.

16. “Të Zgjuarit për Shqipërinë” – Program për Talente të Diasporës:

- *Çfarë është?* Një program që synon të tërheqë të rinjtë dhe ekspertët e diasporës me një ofertë të veçantë: mundësinë për të marrë pozicione drejtuese në projekte kombëtare ose në kompani publike, për një periudhë të caktuar kohore. Në këmbim, ata do të përfitojnë përjashtime nga taksat dhe mundësi për t’u integruar në strukturat e menaxhimit të projekteve strategjike.

- *Si funksionon?* Qeveria mund të krijojë “pozicione të veçanta kombëtare” për të rinjtë dhe ekspertët që

kthehen, duke i angazhuar në projekte si zhvillimi i qendrave teknologjike, turizmi inteligjent, dhe energjia e rinovueshme.

17. “Rinisja e Kombit” – Një Lëvizje Kombëtare për Talentin dhe Inovacionin:

- *Çfarë është?* Një lëvizje gjithëpërfshirëse kombëtare që fton të rinjtë dhe profesionistët e diasporës të kthehen për një “mision të madh” për të rindërtuar dhe transformuar vendin në një qendër inovacioni dhe zhvillimi. Programi do të përfshijë një “Manifest të Kombit” që i thërret të gjithë shqiptarët e suksesshëm jashtë vendit të bëhen pjesë e një “trupi kombëtar për rindërtimin e vendit” dhe të marrin pjesë në projekte konkrete për një periudhë të caktuar.

- *Si funksionon?* Do të ofrohen përfitime të jashtëzakonshme për ata që angazhohen, si akses në fondet për projektet e tyre të zgjedhura, përjashtime tatimore të plota për një periudhë dhjetëvjeçare, dhe mundësinë për të marrë pjesë në zhvillimin e politikave publike. Gjithashtu, do të krijohet një “Simbol i Nderit” për ata që kontribuojnë më së shumti, një lloj medalje e kombit që sjell përfitime të përhershme në shërbimet publike dhe akses në pasuritë natyrore të vendit.

18. “Pasaportë e Artë Kombëtare” – Një Program Unik për Diasporën:

- *Çfarë është?* Një pasaportë e veçantë për shqiptarët e diasporës që i angazhon ata si “ambasadorë ekonomikë të Shqipërisë”, duke ofruar përfitime të përhershme për kontributet e tyre. Pasaporta do të përfshijë lehtësime për hyrje-dalje në vend, përjashtime të përhershme nga taksat mbi investimet dhe mundësi për të marrë pjesë në tendera publike dhe projekte madhore me status të privilegjuar.

- *Si funksionon?* Ata që përfitojnë nga kjo pasaportë duhet të bëjnë një angazhim për të investuar ose për të kontribuar në projekte të zhvillimit kombëtar, si p.sh., ndërtimi i qendrave të ekselencës në teknologji ose bujqësi. Pasaporta do të ketë gjithashtu një status të “rinovueshëm”, ku përfitimet shpesh mund të rriten në varësi të kontributit të vazhdueshëm.

19. “Laboratori Kombëtar për Inovacionin dhe Rilindjen” (National Lab for Innovation and Rebirth):

- *Çfarë është?* Krijimi i një laboratorit të përhershëm për inovacion, ku të rinjtë dhe ekspertët nga diaspora të mund të eksperimentojnë me projekte të avancuara teknologjike, politike dhe sociale për transformimin e Shqipërisë. Ky laborator do të veprojë si një qendër për krijimin e ideve të reja që financohen nga shteti, diaspora dhe partnerët ndërkombëtarë.

- *Si funksionon?* Laboratori do të funksionojë si një “think-tank” kombëtar dhe një qendër për kërkime të avancuara, ku çdo vit do të zhvillohen konkurse për idetë më të

mira. Fituesit do të marrin grante të mëdha për të zbatuar idetë e tyre në Shqipëri. Gjithashtu, do të krijohet një “Fond për Eksperimentim”, ku të rinjtë e kthyer mund të marrin financim për të provuar projekte që kanë potencial të madh ndryshimi.

20. “Programi për Kolektivizimin e Ideve të Diasporës” (Collective Intelligence Initiative):

- *Çfarë është?* Një platformë për bashkëpunim ku të rinjtë dhe profesionistët e diasporës mund të paraqesin idetë e tyre për zhvillimin e vendit dhe të bashkëpunojnë me shqiptarët brenda vendit për të krijuar nisma të përbashkëta. Kjo platformë do të veprojë si “truri kolektiv” për të krijuar projekte të reja dhe për të ndarë ekspertizë.

- *Si funksionon?* Çdo ide që merr mbështetje të mjaftueshme financiare dhe praktike nga komuniteti do të financohet përmes një “Fondi të Zgjuar Kombëtar” që ofron grante për projektet që fitojnë më shumë përkrahje. Çdo pjesëmarrës që kontribuon në realizimin e projektit do të përfitojë aksione në suksesin e tij.

21. “Kthimi i Talenteve për një Shqipëri Digjitale” (Digital Albania Talent Return Program):

- *Çfarë është?* Një program që krijon një ekosistem tërësisht digjital për të rinjtë dhe ekspertët e diasporës, ku ata mund të punojnë në projekte të avancuara pa u detyruar

të vendosen fizikisht në Shqipëri, por me mundësinë e kthimit të përhershëm.

- *Si funksionon?* Kjo mund të realizohet duke krijuar një qendër virtuale të inovacionit, ku të rinjtë dhe ekspertët mund të kontribuojnë në projekte të ndryshme përmes platformave digjitale dhe blockchain. Ata që kontribuojnë mund të përfitojnë “monedha digjitale kombëtare” që mund të shkëmbehen për grante, përfitime tatimore dhe për mundësi investimi në vend.

22. “Shkolla e Kombit për Liderët e Rinj të Diasporës” (Albanian Young Leaders Academy):

- *Çfarë është?* Një shkollë e veçantë që ofron trajnime intensive dhe të avancuara për të rinjtë e talentuar të diasporës, duke përfshirë mësimë për drejtimin e projekteve zhvillimore, inovacionin social, dhe politikëbërjen. Shkolla do të ofrojë trajnime të mbështetura nga ekspertët më të mirë ndërkombëtarë dhe do të krijojë një rrjet të liderëve të rinj shqiptarë në mbarë botën.

- *Si funksionon?* Shkolla do të ofrojë bursa të plota për pjesëmarrësit që angazhohen të kontribuojnë në zhvillimin e projekteve kombëtare në Shqipëri për një periudhë të caktuar kohore pas përfundimit të programit. Ky do të jetë një “trampolinë” për ta që të marrin rol udhëheqës në projekte strategjike.

23. “Jetë për Shqipërinë” – Një Program i Angazhimit në Terren:

- *Çfarë është?* Një nismë që fton të rinjtë e diasporës të kthehen për të përjetuar një “jetë të përkohshme” në Shqipëri, duke punuar për projekte specifike që ndihmojnë komunitetet lokale dhe zhvillimin e zonave të prapambetura. Kjo do të përfshijë qëndrime të përkohshme prej 6-12 muajsh për të kontribuar në projekte të drejtpërdrejta zhvillimore.

- *Si funksionon?* Për pjesëmarrësit, qeveria do të ofrojë strehim të subvencionuar, financim për udhëtime dhe mundësi për t’u angazhuar në projekte sociale që kanë ndikim të madh. Ky program do të funksionojë si një “Shërbim Kombëtar për Diasporën”, ku të rinjtë angazhohen për të bërë ndryshime pozitive në vend.

Rinia dhe Projekti i Madh Kombëtar

Frymëzimi për Rininë dhe Thirrja për një Projekt të Madh Shqiptar

1. Një Komb në Duart e Rinisë

- *“Ti je Shqipëria”:* Mesazhi që çdo i ri dhe e re është vetë kombi, është e ardhmja e tij dhe ka një mision historik për të ndërtuar atë që brezat e kaluar kanë ëndërruar.

- *Rinia si Shtylla e Ndërtimit të Kombit*: Çdo brez ka një detyrë të shenjtë për të ngritur një Shqipëri më të mirë për fëmijët e tij, dhe kjo është koha e brezit të sotëm. Është koha për Zgjimin e Madh Kombëtar, ku rinia do të marrë flamurin e ringritjes dhe zhvillimit.

2. Të Qëndrojmë, Të Ndërtojmë dhe Të Besojmë

- *Mos ikni, por ndërtoni Shqipërinë*: Emigrimi është një plagë e rëndë për Shqipërinë, një humbje e gjakut të saj më të freskët dhe më të mençur. Në vend që të ikim për të ndërtuar ëndrrat e të tjerëve, le të qëndrojmë dhe të ndërtojmë një Shqipëri që përmbush ëndrrat tona.

- *“Shqipëria ka nevojë për ty”*: Një thirrje për të parë qëndresën dhe ndërtimin si akte heroike që kanë fuqinë të ndryshojnë fatin e kombit.

3. Një Projekt i Madh Kombëtar

- *Një Shqipëri e Madhe dhe e Denjë për Brezat që Vijnë*: Një projekt kombëtar që bashkon të gjitha zemrat dhe mendjet për një qëllim të përbashkët – të ndërtojmë një vend ku çdo shqiptar të ndihet krenar dhe i sigurt.

- *Ëndrra e Përbashkët e Shqiptarëve*: Një Shqipëri që është model i zhvillimit dhe kulturës për Ballkanin dhe më

gjerë. Një vend ku të gjithë të kenë mundësi të zhvillojnë talentet dhe potencialin e tyre, pavarësisht se ku ndodhen.

- *Rinia si Forca Ndryshuese:* Një strategji kombëtare për të fuqizuar rininë përmes arsimit, teknologjisë, dhe mundësive të barabarta, duke i kthyer të rinjtë shqiptarë në liderë të transformimit kombëtar.

4. *Frymëzimi nga e Shkuara për një të Ardhme të Lartë*

- *Mësimet nga të mëdhenjtë e kombit:* Kujtesa historike nga figura si Faik Konica, Fan Noli, Gjergj Fishta dhe Arbën Xhaferi na mëson se sfidat e mëdha kërkojnë guxim dhe bashkim.

- *Një Komb që Nuk Dorëzohet:* Brezat shqiptarë kanë përballuar robërinë dhe diktaturën, kanë mbijetuar në kohë të vështira, dhe tani është koha për të fluturuar si shqiponja drejt një të ardhmeje të ndritur.

5. *Shqipëria si Vend i Mundësive të Reja*

- *Një Komb Teknologjik dhe Inovativ:* Duke ndërtuar një Shqipëri që ofron mundësi në teknologji, shkencë, kulturë dhe biznes, për të mbajtur të rinjtë e saj në vend.

- *Më shumë se një shtëpi:* Shqipëria nuk duhet të jetë thjesht vendlindje, por një shtëpi e madhe që i mban të gjithë

shqiptarët bashkë, ku secili ndjen se ka një rol dhe një detyrë për të përmbushur.

6. *Një Thirrje për Njësi Kombëtare*

- *Uniteti si Forca Jonë*: Ne duhet të bashkojmë energjitë, dijet dhe pasionet e shqiptarëve kudo që ndodhen për të krijuar një Shqipëri të re – një Shqipëri që frymëzon rajonin dhe botën.

- *Një Brez që Nuk Do të Dështojë*: Le të bëhemi brezi që ndryshon fatin e kombit, që i jep atij një drejtim të ri dhe një të ardhme të lavdishme.

7. *Rinia për Rinisjen e Kombit*

Kombet qëndrojnë ose bien mbi kurajon dhe vendosmërinë e brezave të rinj. Shqipëria që ne duam është në zemrat dhe mendjet tuaja. Ju jeni ata që do ta ndërtoni. Shqipëria pret besimin dhe kurajën tuaj. Ndaj, qëndroni, punoni dhe ëndëroni – dhe së bashku do të ngremë një atdhe që do të na bëjë krenarë të gjithëve.

LRE beson se rinia është forca më e madhe e ndryshimit. Për të ndalur emigrimin masiv dhe për të motivuar të rinjtë të qëndrojnë, LRE propozon:

- Krijimin e mundësive për punësim përmes nxitjes së start-up-eve dhe teknologjisë.
- Arsimim cilësor dhe të aksesueshëm që i përgatit të rinjtë për sfidat e shekullit XXI.
- Një vizion të përbashkët për një Shqipëri më të drejtë, më të begatë dhe më të fortë.

Karta e Vlerave si Fuqia e Rinisjes

Kjo Kartë është një ftesë për të gjithë shqiptarët – nga ata që kujtojnë me krenari të kaluarën, te ata që ëndërrojnë një të ardhme më të mirë. Është një thirrje për t’u ngritur, për të besuar dhe për të vepruar. Ashtu si Sami Frashëri ëndërronte një Shqipëri ku mendja dhe shpirti janë të lirë, ashtu si Gjergj Fishta luftonte për një komb të ndërtuar mbi nderin dhe drejtësinë, edhe ne kërkojmë një rilindje të re, një Zgjim të Madh Kombëtar që e bën Shqipërinë një shembull dinjiteti dhe përparimi.

Ne besojmë, siç thoshte Faik Konica, se “forca e një kombi qëndron në rrënjët e tij, por madhështia e tij qëndron në guximin për të arritur më lart.” Shqipëria ka rrënjë të forta dhe tani është koha për ta çuar atë në lartësi të reja.

Karta e Vlerave është një premtim dhe një mision. Është një premtim se Lëvizja e Re do të jetë ndryshe, se do të jetë një forcë

morale dhe politike që mishëron vlerat më të larta njerëzore dhe kombëtare. Dhe është një mision për të ndërtuar një Shqipëri ku dinjiteti, liria dhe drejtësia janë të pandashme.

Ky është betimi ynë. Ky është vizioni ynë. Ky është udhëtimi që na pret të gjithëve. Shqipëria jonë nuk do të jetë më një ëndërr e rrënuar; ajo do të jetë një realitet i ndritur, një komb i lirë dhe krenar, i bashkuar dhe i përparuar.

Historia jonë e thërret secilin prej nesh që të ngrihet mbi hidhërimin dhe apatinë, për të sjellë atë Zgjim të Madh Kombëtar, që do të ndërtojë një Shqipëri të bazuar mbi vlera, dinjitet dhe përparim të qëndrueshëm.

Kjo Kartë e Vlerave është manifesti i një Shqipërie që ka nevojë të rigjejë rrënjët e saj dhe të ngrihet mbi to si një komb krenar, i bashkuar dhe i përparuar. Ne nuk kërkojmë vetëm një ndryshim sipërfaqësor apo kalim nga një epokë në tjetrën; ne synojmë një riorganizim të thellë të shoqërisë shqiptare mbi bazën e parimeve tona më të ndritura dhe traditave tona më të pastra.

TRI HIJET E SË SHKUARËS QË DUHET TË PËRBALLIM

Lëvizja e Re ngrihet përballë tri paradigmave që kanë gjymtuar shpirtin shqiptar për dekada dhe shekuj:

1. *Njeriu i Ri i komunizmit*, që zhbëri individualitetin dhe meritokracinë, duke glorifikuar

mediokritetin dhe konformizmin në shërbim të kolektivitetit të shtypur.

2. *Njeriu i Zbrazët i postkomunizmit*, i mbytur nga materializmi, korrupsioni dhe egoizmi, që e shndërroi politikën në tregti dhe shoqërinë në një arenë kaosi.

3. *Njeriu Woke i globalizmit ekstrem*, që sot, në emër të relativizmit moral dhe agjendave të paidentitetshme, po përpiqet të fshijë traditën, kombin dhe familjen – shtyllat mbi të cilat qëndron një shoqëri e shëndetshme dhe një komb i qëndrueshëm.

Përballë këtyre paradigmave të shkatërrimit, ne ngremë një vizion të ri, të ndërtuar mbi Doktrinën Neoshqiptariste, e cila ngre lart individin si pjesë të pandashme të një kombi që ka një mision historik; mbi Platformën Rikthim në Vlera, që synon të rivendosë dinjitetin e kombit tonë përmes traditës, qytetarisë dhe përparimit; dhe mbi Prindërimin, si parim themelor për forcimin e familjes, edukimin e brezave dhe ruajtjen e vazhdimësisë shpirtërore të kombit.

Siç thoshte Sami Frashëri, “Një komb që nuk ruan vlerat e veta, është i destinuar të mos ketë as të ardhme.”

SHQIPËRIA SI NJË IDEAL I PËRJETSHËM

Karta e Vlerave të LRE-së nuk është një dokument i zakonshëm. Ajo është një thirrje për një Besëlidhje të Re Kombëtare, ku

shqiptarët më të mirë e më të denjë – nga të gjitha shtresat, nga të gjitha trevat – bashkohen për të ndërtuar një Shqipëri që i reziston kohës dhe stuhive.

Ne sjellim këtu përvojën tonë si aktivistë dhe qytetarë, pasionin tonë për të drejtat e ish-pronarëve, ish-të përndjekurëve, shtresave të marginalizuara dhe shtresës së mesme. Por mbi të gjitha, ne sjellim besimin tonë të palëkundur në forcën transformuese të ideve. Politika nuk është tregti interesash, por një përpjekje e lartë për të ndërtuar një të ardhme të përbashkët, përmes sakrificës dhe vizionit.

Siç shkruante Gjergj Fishta: “Pa drejtësi e pa nder, kombi vdes.” Drejtësia dhe nderi janë shtyllat mbi të cilat ne duam të ngremë një Shqipëri të re.

NJË THIRRJE PËR DEBAT IDEOR

Në një skenë politike të zhveshur nga idetë dhe programet, ku politika është kthyer në një teatër interesash personale dhe mediokriteti, Lëvizja e Re ngre një thirrje për një debat kombëtar. Kjo Kartë është një ftesë për mendje të ndritura dhe zemra të guximshme, për të hapur një bisedë të thellë mbi të ardhmen e kombit tonë.

Ne refuzojmë të ndjekim rrugën e partive që flasin për ndryshim, por mbeten peng i së shkuarës. LRE nuk do të jetë vetëm një

opozitë politike, por një opozitë morale dhe ideologjike ndaj çdo gjëje që degradon shpirtin dhe dinjitetin shqiptar.

NJË SHQIPËRI EUROATLANTIKE DHE AUTENTIKE

Vizioni ynë është i rrënjosur thellë në Properëndimorizmin Jetik, jo si një kopjim servil i modeleve të huaja, por si një përqafim i vlerave më të mira të Perëndimit: lirisë, drejtësisë, meritokracisë dhe individualitetit të shëndetshëm. Ky properëndimorizëm duhet të mishërohet në një Shqipëri autentike, që nuk turpërohet nga identiteti i saj, por e sheh atë si një pasuri.

Siç shkruante Faik Konica: “Të jesh shqiptar nuk është një zgjedhje; është një privilegj dhe një detyrë.”

NJË THIRRJE PËR SHQIPTARËT E LIRË

Karta e Vlerave është një thirrje për ata shqiptarë që nuk e pranojnë mediokritetin si normë dhe nuk e shohin më të ardhmen e kombit të tyre të braktisur në apati dhe kaos. Ajo është një ftesë për zgjedhjen e lirisë, për ndërtimin e një Shqipërie të bazuar në dinjitet, dhe për ringjalljen e një shpirti kombëtar të vërtetë.

Siç na mësonte Ukshin Hoti: “Liria e vërtetë vjen nga vetëdija e lartë kombëtare dhe nga besimi tek fuqia e mendimit të lirë.”

Lëvizja e Re është e bindur se shqiptarët mund dhe duhet të ngrihen mbi plagët e së shkuarës, për të ndërtuar një të ardhme që u përket atyre dhe brezave që do të vijnë. Kjo është koha për të rilindur. Kjo është koha për të besuar. Kjo është koha për të vepruar.

Ky është misioni ynë. Ky është betimi ynë. Ky është vizioni i një Shqipërie që qëndron krenare, e lirë dhe e bashkuar në familjen e kombeve të përparuara.

Strategjia Politike e LRE: Zgjidhimi dhe Fuqizimi i Faktorit Shqiptar në Ballkan

Platforma “Rikthim në Vlera” si Baza për Neoshqiptarizmin dhe Projekti për Bashkimin dhe Lartësimin e Shqiptarëve

Nevoja për një Strategji Kombëtare dhe Rajonale

Karta e Vlerave së bashku me Platformën “Rikthim në Vlera” e LRE-së është parathënia e një projekti të madh kombëtar: Neoshqiptarizmi, i cili synon të ndërtojë një Shqipëri dhe një hapësirë shqiptare moderne, të bashkuar dhe me ndikim të qartë në politikën ndërkombëtare.

1. Objektivat Strategjike të LRE

1.1 Bashkimi Kombëtar i Shqiptarëve si Qëllim Afatgjatë

- *Integrimi politik, ekonomik dhe kulturor i shqiptarëve:* LRE duhet të prezantojë një vizion të qartë për integrimin gradual të hapësirës shqiptare, përmes bashkëpunimit të ngushtë mes Shqipërisë dhe Kosovës, dhe përfshirjes së shqiptarëve në Maqedoninë e Veriut, Malin e Zi dhe Luginën e Preshevës.

- *Diplomacia aktive për njohjen ndërkombëtare të Kosovës:* Një prioritet i LRE-së duhet të jetë bashkëpunimi i ngushtë me SHBA dhe BE për të siguruar njohjen universale të Kosovës si shtet sovran.

1.2 Faktorizimi i Shqiptarëve në Rajon

- *Rritja e peshës politike shqiptare në rajon:* Përmes një diplomacie të koordinuar mes shteteve shqiptare dhe diasporës, shqiptarët duhet të pozicionohen si ndërmjetës të paqes dhe stabilitetit në Ballkan.

- *Ngritja e institucioneve rajonale shqiptare:* LRE mund të propozojë krijimin e një Këshilli të Përbashkët Shqiptar për Bashkëpunim dhe Zhvillim, që të përfshijë liderët politikë dhe ekonomikë nga të gjitha trojet shqiptare.

1.3 Një Politikë e Jashtme Proaktive dhe Pro-Perëndimore

- *Thellimi i aleancës me SHBA:* Në kushtet e një administrate të re Trump, Shqipëria duhet të përforcojë rolin e saj si aleati më i besuar i Amerikës në Ballkan, duke ofruar angazhim konkret në iniciativa rajonale dhe globale.
- *Integrimi european i Kosovës dhe Shqipërisë:* Një fokus i qartë i strategjisë është koordinimi i qëndrimeve mes Tiranës dhe Prishtinës për të përshpejtuar proceset e anëtarësimit në BE.

2. Shtyllat Kryesore të Strategjisë së LRE

2.1. Bashkëpunimi Politik dhe Diplomatik

- *Një Front i Bashkuar Shqiptar në Politikën Rajonale:* LRE duhet të punojë për të krijuar një strategji të përbashkët mes liderëve shqiptarë në rajon, duke u fokusuar në çështje si:
 - Njohja e Kosovës.
 - Të drejtat e shqiptarëve në Maqedoninë e Veriut dhe Mal të Zi.
 - Përfaqësimi i shqiptarëve në Luginën e Preshevës.

- *Diplomacia e Koordinuar*: LRE duhet të propozojë ngritjen e një Këshilli të Përbashkët Diplomatik Shqiptar, që të përfaqësojë interesat kombëtare në arenën ndërkombëtare.

2.2 Bashkimi Ekonomik i Hapësirës Shqiptare

- *Një Zonë Ekonomike e Përbashkët*: LRE duhet të propozojë krijimin e një Zonë të Përbashkët Ekonomike Shqiptare mes Shqipërisë, Kosovës dhe komuniteteve shqiptare në rajon, duke synuar:

- Harmonizimin e politikave tregtare dhe tatimore.
- Investimet strategjike në infrastrukturë (korridoret Veri-Jug dhe Lindje-Perëndim).

- Lehtësimin e lëvizjes së lirë të njerëzve dhe mallrave.

- *Angazhimi i Diasporës si Faktor Ekonomik*: LRE mund të promovojë një Fond Kombëtar të Zhvillimit, të financuar nga diaspora shqiptare, për projekte të rëndësishme kombëtare.

2.3. Bashkëpunimi Kulturor dhe Arsimor

- *Harmonizimi i Arsimit Kombëtar*: Një sistem i unifikuar arsimor mes Shqipërisë dhe Kosovës, që të përfshijë historinë dhe kulturën kombëtare si lëndë qendrore.

- *Një Akademi për Neoshqiptarizmin:* LRE mund të propozojë krijimin e një institucioni të përbashkët kulturor dhe intelektual që të promovojë vlerat e traditës dhe modernitetit shqiptar.

2.4. Angazhimi i Diasporës si Faktor Strategjik

- *Përfaqësimi i Diasporës:* LRE duhet të propozojë krijimin e një Instituti për Marrëdhënie me Diasporën, që të përfshijë diasporën në politikën dhe ekonominë kombëtare.
- *Lidhja e Investimeve të Diasporës me Zhvillimin Rajonal:* Ngritja e një programi për të nxitur investimet e shqiptarëve jashtë në sektorët strategjikë të ekonomisë.

2.5. Ndikimi Shqiptar në Politikat Rajonale dhe Globale

- *Shqipëria si Lidere e Integrit Ballkanik në BE:* LRE duhet të pozicionojë Shqipërinë si promotoren kryesore të proceseve integruese në Ballkan.
- *Roli i Shqiptarëve në Aleancat Globale:* Duke u pozicionuar qartë me SHBA dhe NATO, LRE duhet të promovojë një strategji të bazuar në vlera të përbashkëta demokratike dhe interes kombëtar.

3. Propozime Konkrete Strategjike për Rolin dhe Faktorizimin Shqiptar

3.1. Roli i Shqiptarëve në Politikën e Re Ndërkombëtare

- *Lidhje të Ngushta me Administratën e SHBA:* Shqipëria dhe Kosova duhet të pozicionohen si partnerë strategjikë të SHBA-së në Ballkan, duke propozuar projekte konkrete për stabilitetin rajonal (p.sh. baza ushtarake të reja, përfshirje në projekte të sigurisë energjetike).
- *Shqiptarët si Model për Zgjidhjen e Konfliktëve:* Duke përdorur harmoninë ndërfetare dhe stabilitetin social, shqiptarët mund të ofrojnë një model për zgjidhjen e konflikteve në rajon.

3.2. Një Strategji për Kosovën

- *Njohja Ndërkombëtare e Kosovës:* Një ofensivë diplomatike që përfshin aleanca të reja (me vende si Izraeli, Japonia, dhe India) për të siguruar njohjen universale të Kosovës.
- *Kosova si Pjesë e BE-së dhe NATO-s:* Një strategji e qartë për të integruar Kosovën në proceset euro-atlantike, duke e pozicionuar atë si një partner kyç në sigurinë rajonale.

3.3. Ngritja e Institucioneve Kombëtare Shqiptare

- *Krijimi i një “Lidhjeje të Re Shqiptare”*: Një institucion që bashkon liderët politikë, ekonomikë dhe kulturorë shqiptarë nga të gjitha trojet, për të koordinuar strategjitë kombëtare.

4. Një Vizion për të Ardhmen Shqiptare

Strategjia e LRE-së për Zgjimin dhe Faktorizimin Shqiptar në Ballkan është një thirrje për unitet dhe veprim, duke ndërtuar mbi themelet e traditës dhe vlerave kombëtare, por me një fokus të qartë në të ardhmen. Në këtë epokë ndryshimesh globale dhe rajonale, shqiptarët kanë mundësinë të krijojnë një të ardhme të përbashkët, të mbështetur në Neoshqiptarizëm, dhe të pozicionohen si një faktor kyç në politikën ndërkombëtare.

LRE mund të jetë lideri i këtij projekti të madh kombëtar, duke frymëzuar shqiptarët kudo që janë dhe duke i dhënë Ballkanit një model të ri të stabilitetit dhe progresit.

Neoshqiptarizmi: Ngjizja e një Ideje të Madhe për Bashkimin Kombëtar dhe Kohezionin Social

Karta e Vlerave të LRE nuk është vetëm një program politik, por një thirrje për rinisje kombëtare, një vizion për ta ndërtuar Shqipërinë mbi themelet e nderit, traditës dhe vlerave që përbëjnë ADN-në e saj kombëtare. Ky projekt doktrinor dhe filozofik nuk kërkon thjesht të zgjidhë problemet e përditshme,

por synon të ripërcaktojë qëllimin dhe destinacionin e shqiptarëve si komb dhe si shoqëri.

Duke ndërtuar mbi mendimet e Kris Malokut, Branko Merxhanit, Tajar Zavalanit, Petro Markos, Ukshin Hotit dhe Arbën Xhaferit, etj, etj, kjo platformë përfaqëson ngjizjen e një të djathte humane dhe konservatore që bashkon më të mirën e traditës shqiptare me modernitetin perëndimor. Neoshqiptarizmi, qëndron në qendër të kësaj doktrine, duke u paraqitur si ideja e madhe që mund të ndërtojë një Shqipëri të denjë, të bashkuar dhe të qëndrueshme.

1. “Rikthim në Vlera” si Themel i Një Kohezioni Social të Ri

Kohezioni social është i pamundur pa një bërthamë të përbashkët të vlerave që bashkojnë një shoqëri. Platforma “Rikthim në Vlera” i përgjigjet krizës së fragmentimit social në Shqipëri duke theksuar rëndësinë e ndërtimit të një etike kombëtare të bazuar në:

- Nderin dhe Besën, të cilat, siç theksonte Kris Maloku, janë parime thelbësore që e bëjnë shqiptarin të mbijetojë dhe të përparojë.

- Familjen si bërthamë shoqërore, të cilën Branko Merxhani e përkufizonte si “misioni i shenjtë i njeriut për të krijuar breza me ideale të larta.”

- Rikthimin e harmonisë ndërfaqetare, një vlerë unike shqiptare, si një shembull për botën dhe një instrument për ndërtimin e një kombi të qëndrueshëm.

Duke nxitur këto vlera, platforma krijon një bazë të qëndrueshme për bashkëpunim dhe mirëkuptim në një shoqëri të ndarë nga interesa të ngushta dhe përçarje ideologjike.

2. Neoshqiptarizmi: Një Ide Madhore për Kombin

Neoshqiptarizmi, siç e formulon kjo platformë, është një mendësi e re kombëtare, e bazuar në parimet më të thella të traditës shqiptare dhe në kërkesat e modernitetit. Duke e parë këtë koncept përmes syve të mendimtarëve më të mëdhenj shqiptarë:

- Branko Merxhani e përkufizonte shqiptarizmin si “një kombinim të vlerave të veçanta kombëtare me një shikim të kthjellët drejt përparimit.” Në këtë frymë, Neoshqiptarizmi është një përpjekje për të rikthyer identitetin kombëtar si bazë të çdo veprimi shoqëror dhe politik.

- Ukshin Hoti fliste për një “ontologji shqiptare,” një përpjekje për të kuptuar vetveten si komb. Neoshqiptarizmi, në këtë kontekst, synon të përcaktojë identitetin shqiptar në një

epokë globalizimi, duke mos e braktisur atë që është unikisht shqiptar.

- Arbën Xhaferi argumentonte për një shqiptarizëm të ndërtuar mbi dinjitetin, duke e parë këtë si mënyrën më të mirë për të siguruar bashkëjetesë në Ballkan dhe për t'i hapur rrugë një politike të ndërgjegjshme kombëtare.

Neoshqiptarizmi nuk është vetëm një ide, por një qasje praktike për të kapërcyer ndarjet e brendshme dhe për të ndërtuar një komb të bazuar në bashkëpunim, dinjitet dhe përparim të përbashkët.

3. Shqipëria e Traditës: Baza për një Shqipëri Moderne

Në qendër të kësaj platforme qëndron parimi se modernizimi i Shqipërisë nuk mund të bëhet pa ruajtjen e traditave që na identifikojnë si komb. Kjo është një qasje që ndjek parimet e Branko Merxhanit, i cili theksonte rëndësinë e ruajtjes së traditave për të ndërtuar një modernitet autentik, jo të imponuar.

- *Shqipëria e Traditës:* Kjo është një Shqipëri ku familja tradicionale, edukimi moral dhe respekti për hierarkitë natyrore janë themelore.

- *Një Shqipëri Moderne:* Duke ndjekur filozofinë e Petro Markos, një modernitet i vërtetë duhet të jetë “i rrënjësuar në kulturën dhe shpirtin e vendit,” jo një kopjim i verbër i modeleve të huaja.

Kombinimi i këtyre dy dimensioneve krijon një Shqipëri që është jo vetëm moderne dhe pro-perëndimore, por edhe autentike dhe dinjitoze.

4. Konservatorizmi Human dhe Meritokracia si Shtylla të së Djathtës së Re

Karta e Vlerave është një përpjekje për të krijuar një të djathtë të re, konservatore dhe humane, që përqendrohet te dinjiteti i individit dhe përgjegjësia kolektive.

- *Konservatorizmi human:* Ky është një konservatorizëm që respekton traditat, por që gjithashtu vendos njeriun dhe dinjitetin e tij në qendër. Kjo është në përputhje me mendimet e Russell Kirk, i cili theksonte se një shoqëri e mirëfilltë konservatore është ajo që respekton dinjitetin njerëzor dhe ndjenjën e komunitetit.

- *Meritokracia:* Ndërtimi i një sistemi ku suksesi nuk varet nga lidhjet apo korrupsioni, por nga përpjekjet dhe aftësitë, është një ide e thellë konservatore dhe një nevojë thelbësore për Shqipërinë moderne.

5. Neoshqiptarizmi si Një Projekt Përbashkues Kombëtar

Neoshqiptarizmi ofron një vizion të bashkuar për të gjithë shqiptarët, brenda dhe jashtë kufijve të Shqipërisë.

Në frymën e Arbën Xhaferit, ky koncept shtrihet përtej shtetësisë, duke krijuar një ndjenjë të përbashkët përkatësie kombëtare për shqiptarët në Kosovë, Maqedoni të Veriut, Mal të Zi dhe diasporë.

- *Solidariteti Kombëtar*: Në një botë të përçarë, Neoshqiptarizmi ngre flamurin e unitetit dhe bashkëpunimit mes shqiptarëve.

- *Një identitet modern dhe kombëtar*: Në frymën e Ukshin Hotit, kjo ide shërben për të kapërcyer inferioritetin kulturor dhe për të ngritur një identitet shqiptar të barabartë me kombet e tjera europiane.

Një Shqipëri e Re për Brezat e Ardhshëm

Karta e Vlerave të LRE dhe doktrina e Neoshqiptarizmit përfaqësojnë një udhëheqje të re konservatore dhe humane për shqiptarët, një vizion që ndërton mbi themelet e traditës dhe i hap rrugë një të ardhmeje moderne. Ajo nuk është thjesht një projekt politik, por një ide e madhe që mund të frymëzojë breza të tërë për të ndërtuar një Shqipëri të bashkuar, të dinjitetshme dhe të qëndrueshme.

Karta e Vlerave dhe doktrina e saj qendrore, Neoshqiptarizmi, paraqesin një mundësi historike për ta rindërtuar projektin kombëtar shqiptar mbi bazat e traditës, vlerave dhe modernitetit të harmonizuar. Kjo doktrinë mishëron një frymëzim të ri për

bashkimin, zgjimin dhe rritjen e kombit shqiptar, duke ndjekur mendimin e mendimtarëve të fillimshекullit XX si Kris Maloku, Branko Merxhani, Faik Konica, Mit'hat Frashëri, dhe Ukshin Hoti, të cilët kanë formësuar idenë e shqiptarizmit si një projekt civilizues dhe strategjik.

Në botën e sotme, me një Europë të ndarë përballë sfidave të sigurisë dhe globalizimit, një SHBA mes ndryshimeve strategjike dhe me një Ballkan që mbetet teatër i përplasjes së interesave ndërkombëtare, shqiptarët kanë mundësinë dhe detyrimin për të ndërtuar një strategji kombëtare të bazuar në Neoshqiptarizëm.

Neoshqiptarizmi: Përkufizimi dhe Misioni i Tij si Doktrinë Kombëtare

Neoshqiptarizmi është përpjekja për të ringjallur ADN-në kombëtare shqiptare dhe për ta përkthyer atë në një doktrinë që ndihmon shqiptarët të përballen me sfidat e sotme globale dhe rajonale. Kjo doktrinë përmban këto elemente thelbësore:

- *Rikthim në Traditë:* Duke u mbështetur në mendimin e Branko Merxhanit, tradita nuk është një kthim prapa, por një mënyrë për të krijuar identitet të qëndrueshëm në modernitet. Vlerat si besa, nderi, dhe harmonia ndërfaqetare duhet të jenë bërthama e këtij projekti.

- *Unitet Kombëtar:* Siç ka theksuar Ukshin Hoti, zgjidhja e çështjes kombëtare shqiptare është thelbësore për t'i

dhënë kombit një bazë të fortë në politikën ndërkombëtare. Neoshqiptarizmi nuk është vetëm një projekt për Shqipërinë, por për të gjithë shqiptarët në Kosovë, Maqedoni të Veriut, Mal të Zi, dhe diasporë.

- *Progresi si Virtut Kombëtar*: Faik Konica thoshte se “njerëzit që harrojnë rrënjët e tyre janë të destinuar të mbeten pa identitet.” Neoshqiptarizmi synon të ndërtojë një Shqipëri moderne, por të mbështetur fuqimisht në kulturën dhe trashëgiminë e saj unike.

Neoshqiptarizmi: Doktrina e Re e Zgjimit dhe Rilindjes Kombëtare Shqiptare

Një Komb në Kërkim të Vetes

Neoshqiptarizmi përfaqëson një doktrinë të re kombëtare, politike, ekonomike dhe kulturore, që shkon përtej reagimit ndaj sfidave të momentit dhe ngrihet si një vizion për të ardhmen e kombit shqiptar. Ai është një rrugë e re për rilindjen kombëtare shqiptare, një strategji për të ndërtuar një komb të fortë, të bashkuar dhe të përparuar, në harmoni me rrënjët e tij historike dhe traditat më të mira të shqiptarizmit.

1. Çfarë është Neoshqiptarizmi?

Neoshqiptarizmi është:

- Një doktrinë filozofike dhe politike e ripërtëritjes kombëtare shqiptare, që përqendrohet në ruajtjen e identitetit kombëtar dhe traditave, duke i përballur ato me sfidat e modernitetit.
- Një projekt gjithëpërfshirës i zgjimit kombëtar dhe bashkimit të shqiptarëve, që lidh historinë e lavdishme me një të ardhme të ndritur.
- Një platformë për zhvillimin ekonomik dhe shoqëror, e bazuar në potencialet dhe energjitë e shqiptarëve kudo që janë.
- Një urë lidhëse mes të djathtës humane dhe konservatorizmit modern, që përfshin vlera si nderi, besa, familja, meritokracia dhe liria ekonomike.

Siç theksonte Faik Konica, një komb nuk mund të ecë përpara pa njohur rrënjët e tij dhe pa ndërtuar një vizion për të ardhmen. Në këtë frymë, Neoshqiptarizmi është një sintezë e traditës dhe modernitetit, e bazuar në vlerat shqiptare dhe përvojat më të mira perëndimore.

2. Neoshqiptarizmi si Shtyllë e Rinisjes Kombëtare

2.1. Ripërcaktimi i Identitetit Kombëtar

Neoshqiptarizmi thekson rëndësinë e një identiteti të qartë kombëtar si bazë për zhvillimin e një kombi të fortë dhe të bashkuar. Siç thoshte Branko Merxhani, “nuk mund të ndërtojmë një modernitet të qëndrueshëm pa mbështetje tek vlerat e shpirtit kombëtar.”

- *Rikthimi te Vlerat Themelore:* Besa, nderi, dhe harmonia ndërfitare janë vlerat që duhet të jenë bërthama e kulturës shqiptare.

- *Promovimi i Një Shqipërie të Bashkuar:* Neoshqiptarizmi është një thirrje për të kapërcyer ndarjet politike, rajonale dhe ideologjike, duke krijuar një komb të bashkuar mbi parimet e shqiptarizmit.

2.2. Projekti për Bashkimin Kombëtar

Bashkimi kombëtar nuk është vetëm një ideal, por një domosdoshmëri historike dhe strategjike.

- *Një Komunuelth Shqiptar:* Duke ndjekur idenë e Arbën Xhaferit, Neoshqiptarizmi propozon krijimin e një hapësire të përbashkët ekonomike, kulturore dhe politike shqiptare, që përfshin Shqipërinë, Kosovën, shqiptarët në Maqedoni të Veriut, Mal të Zi, Luginën e Preshevës dhe diasporën.

- *Diplomacia Kombëtare:* Një strategji e koordinuar mes Shqipërisë dhe Kosovës për të promovuar interesat kombëtare në arenën ndërkombëtare.

3. Neoshqiptarizmi dhe Rinisja Ekonomike

Neoshqiptarizmi nuk është vetëm një doktrinë politike, por edhe një vizion ekonomik për shqiptarët. Në një botë ku globalizimi sfidon kombet e vegjël, shqiptarët mund të forcohen ekonomikisht përmes një bashkëpunimi të ngushtë rajonal.

3.1. Bashkimi i Energjive Shqiptare

- *Një Treg i Përbashkët Shqiptar:* Duke ndjekur modelin e tregjeve të përbashkëta europiane, shqiptarët mund të krijojnë një hapësirë ekonomike të integruar që do të lehtësojë tregtinë, investimet dhe zhvillimin industrial.
- *Iniciativat Ekonomike Rajonale:* Një program i përbashkët për investime në infrastrukturë, energji dhe teknologji, që do të lidhë trojet shqiptare.

3.2. Diaspora si Burim Strategjik

- *Angazhimi i Diasporës:* Një Fond Kombëtar për Zhvillimin Shqiptar, i financuar nga diaspora, mund të mbështesë projekte strategjike kombëtare.
- *Harmonizimi i Investimeve:* Krijimi i mekanizmave për të tërhequr investimet e diasporës në sektorët strategjikë si energjia, teknologjia dhe bujqësia.

4. Shqipëria si Lidere Rajonale

- *Shqipëria si Porta e NATO-s në Ballkan:* Një rol më i madh në strukturat euro-atlantike për të garantuar stabilitetin në rajon.
- *Një Model për Bashkëpunim Rajonal:* Shqiptarët mund të jenë promotorë të një modeli të ri bashkëpunimi në Ballkan, që promovon paqen dhe zhvillimin ekonomik.

Neoshqiptarizmi si Vizioni për Kombin e Ri Shqiptar

Neoshqiptarizmi është më shumë se një doktrinë politike; është një projekt gjithëpërfshirës për rilindjen kombëtare shqiptare. Ai propozon një strategji që ndërthur vlerat tradicionale me potencialin e jashtëzakonshëm të modernitetit, duke krijuar një komb të bashkuar, të fuqishëm dhe të përparuar. Në një botë të mbushur me sfida, shqiptarët kanë mundësinë historike për t'u ngritur mbi ndarjet dhe për të ndërtuar një të ardhme të ndritur për veten dhe rajonin. LRE, përmes kësaj doktrine, mund të jetë udhëheqësi i këtij zgjimi kombëtar dhe i kësaj ripërtëritjeje të madhe.

Neoshqiptarizmi: Doktrina e Rilindjes Kombëtare Shqiptare dhe Rruga për Zgjimin e Kombit në Shekullin XXI

Thirrja e Kohës për një Shqiptari të Re

Shqiptarët ndodhen përballë një momenti historik. Në një botë ku kufijtë po ridimensionohen dhe ku kombet po kërkojnë të ripërcaktojnë veten në sfondin e globalizmit dhe konflikteve të reja, shqiptarët kanë nevojë për një doktrinë të madhe, një vizion të përbashkët, dhe një strategji për të ardhmen e tyre. Neoshqiptarizmi është përgjigjja ndaj kësaj thirrjeje: një filozofi dhe doktrinë që bashkon më të mirën e trashëgimisë shqiptare me kërkesat e modernitetit, duke udhëhequr kombin drejt një zgjimi të madh kombëtar, politik, ekonomik dhe shpirtëror.

Siç thoshte Kris Maloku, “Një komb i cili nuk e njeh shpirtin e tij, nuk mund të njohë as të ardhmen e tij.” Neoshqiptarizmi është rruga për t’i dhënë shpirt dhe qëllim kombit shqiptar, për t’i ndihmuar shqiptarët të kapërcejnë ndasitë dhe të bashkohen në një projekt madhor. Është një thirrje për të rilindur dinjitetin shqiptar dhe për ta vendosur atë si një komb lider në rajon dhe një partner të fuqishëm në botë.

Neoshqiptarizmi nuk është vetëm një projekt politik; është një ide e madhe për të shpëtuar dhe ngritur një komb. Siç thoshte Mit’hat Frashëri, “Një komb që harron të kaluarën e tij, është një komb i dënuar të mos ketë të ardhme.” Përmes Neoshqiptarizmit, shqiptarët mund të rilindin shpirtërisht, ekonomikisht dhe politikisht, duke ndërtuar një shqiptari të re, që shërben si shembull për rajonin dhe botën.

Përse është i domosdoshëm Neoshqiptarizmi?

1. *Shërimi i Plagëve Kombëtare:* Ndarja e shqiptarëve në shtete të ndryshme dhe ndasitë politike e kulturore kanë dobësuar kombin. Neoshqiptarizmi është një projekt i unitetit kombëtar, që tejkalon ndarjet dhe bashkon shqiptarët mbi bazën e interesit të përbashkët.

2. *Përballimi i Globalizmit:* Në një botë ku identitetet kombëtare shpesh fshihen nga globalizmi, shqiptarët duhet të gjejnë forca në vlerat e tyre autentike. Neoshqiptarizmi është një doktrinë që afirmon identitetin shqiptar në botën globale.

3. *Ripërcaktimi i Shqipërisë në Rajon:* Shqipëria dhe shqiptarët duhet të luajnë një rol lider në Ballkan. Neoshqiptarizmi propozon një strategji për faktorizimin e shqiptarëve në rajon, duke ndërtuar një hapësirë të përbashkët ekonomike dhe kulturore.

Neoshqiptarizmi dhe Bashkimi Kombëtar

Bashkimi kombëtar nuk është vetëm një ideal historik, por një domosdoshmëri strategjike për shqiptarët. Në frymën e Arbën Xhaferit, Neoshqiptarizmi propozon krijimin e një Komunuelthi Shqiptar, një hapësirë të përbashkët politike, ekonomike dhe kulturore për të gjithë shqiptarët.

Hapat drejt Bashkimit Kombëtar:

1. *Një Zonë Ekonomike Shqiptare:* Shqiptarët mund të krijojnë një treg të përbashkët mes Shqipërisë, Kosovës dhe rajoneve shqiptare në Maqedoninë e Veriut, Mal të Zi dhe Luginën e Preshevës.

2. *Institucione të Përbashkëta Kombëtare:* Një Këshill Kombëtar Shqiptar që koordinon politikat e shqiptarëve në të gjitha trojet.

3. *Diplomacia e Bashkimit:* Një strategji e qartë për të promovuar interesat shqiptare në arenën ndërkombëtare, duke përdorur aleancat me SHBA dhe BE.

4. Neoshqiptarizmi si Vizion Ekonomik

Ekonomia është shtylla ku bazohet çdo rilindje kombëtare. Siç theksonte Branko Merxhani, “Një komb nuk mund të jetë i lirë pa një ekonomi të fortë.” Neoshqiptarizmi propozon një model ekonomik kombëtar, që mobilizon energjitë e të gjithë shqiptarëve.

Elementet kryesore të vizionit ekonomik të Neoshqiptarizmit:

1. *Angazhimi i Diasporës:* Një Fond Kombëtar i Zhvillimit, i financuar nga diaspora, për të investuar në projekte strategjike kombëtare.

2. *Zhvillimi i Teknologjisë dhe Inovacionit:* Krijimi i një Silicon Valley Shqiptare, që do të tërheqë investime dhe do të shndërrojë rajonin në një qendër teknologjike.

3. *Rritja e Bashkëpunimit Ekonomik:* Një strategji për të integruar ekonominë shqiptare dhe për të krijuar një treg të përbashkët.

5. Neoshqiptarizmi në Kontekstin Ndërkombëtar

Në një botë të trazuar nga konflikte dhe sfida të reja, shqiptarët mund të jenë një forcë stabiliteti dhe përparimi. Siç theksonte Edmund Burke, “Një komb i fortë është ai që ruan traditat e veta, ndërkohë që përqafon ndryshimet me mençuri.”

Roli i Shqiptarëve në Botë:

1. *Aleati i Besuar i Perëndimit:* Shqipëria dhe shqiptarët duhet të forcojnë marrëdhëniet me SHBA dhe BE, duke u pozicionuar si aleatë të besuar në Ballkan.

2. *Promovimi i Harmonisë Ndërfetare:* Shqiptarët mund ta shfrytëzojnë trashëgiminë e tyre të harmonisë ndërfetare si një shembull për botën.

3. *Lider në Rajon:* Shqipëria dhe Kosova duhet të udhëheqin proceset e integritetit dhe bashkëpunimit në Ballkan.

Një Komb që Ngrihet

Neoshqiptarizmi është më shumë se një doktrinë; është një thirrje për zgjim. Është një vizion për një komb të bashkuar, të fuqishëm dhe të përparuar, që ndërton mbi trashëgiminë e tij të pasur dhe shikon nga e ardhmja me besim. Në këtë epokë të re, shqiptarët kanë mundësinë historike për të krijuar një të ardhme që mishëron më të mirën e shpirtit të tyre kombëtar. LRE dhe platforma e saj “Rikthim në Vlera” mund të jenë udhërrëfyesi për këtë epokë të re të shqiptarizmit. Është koha për zgjimin e madh të shqiptarëve.

Neoshqiptarizmi është:

1. *Ripërcaktimi i Kombit:* Ai rikthen nderin, besën dhe familjen si shtylla të kombit, duke i përballur me sfidat moderne.

2. *Një Ide Bashkuese:* Një doktrinë që kapërcen ndasitë politike dhe rajonale, duke krijuar një identitet të përbashkët shqiptar, që bashkon të gjithë shqiptarët në Shqipëri, Kosovë, Maqedoninë e Veriut, Mal të Zi, Luginën e Preshevës dhe diasporë.

3. *Vizion për një Shqipëri Moderne:* Në frymën e Branko Merxhanit, Neoshqiptarizmi ndërton një Shqipëri që lidhet me Perëndimin, por që mbetet krenare për traditat e saj.

Siç thoshte Arbën Xhaferi, “Identiteti kombëtar është një urë mes të kaluarës dhe të ardhmes; pa një të shkuar të fortë nuk mund të ndërtojmë një të ardhme të qëndrueshme.”

Neoshqiptarizmi është pikërisht kjo urë: një projekt që lidh të kaluarën heroike me të ardhmen e ndritur.

Neoshqiptarizmi thërret shqiptarët të rikthehen te rrënjët e nderit dhe vlerës – një kthim që nuk është nostalgji, por një ripërtëritje. Siç theksonte Russell Kirk, “Tradita nuk është kufizim, por burim lirie.” Në frymën e kësaj filozofie, Neoshqiptarizmi rikthen në qendër të jetës kombëtare vlerat shqiptare që kanë mbajtur të gjallë këtë komb për shekuj:

- Besa si shpirti i bashkimit kombëtar.
- Nderi si baza e marrëdhënieve mes individëve dhe shoqërisë.
- Familja si bërthama e qëndrueshmërisë kombëtare.

Bashkimi Kombëtar si Domosdoshmëri Strategjike

Bashkimi kombëtar nuk është vetëm një ide romantike, por një domosdoshmëri politike, ekonomike dhe shpirtërore. Siç argumentonte Ukshin Hoti, vetëm një komb i bashkuar mund të mbijetojë në një botë ku fuqitë globale dominojnë vendet e vogla.

Diplomacia e Bashkimit: Një strategji diplomatike për të forcuar lidhjet me SHBA dhe BE, duke promovuar njohjen

ndërkombëtare të Kosovës dhe të drejtave të shqiptarëve në rajon.

Një Komb i Bashkuar në Rinisje

Siç thoshte Patrick Deneen, “Liria e vërtetë ekziston kur diversiteti lidhet nga një qëllim i përbashkët.” Neoshqiptarizmi synon të krijojë një komb të bashkuar, duke respektuar diversitetin kulturor dhe rajonal të shqiptarëve.

Neoshqiptarizmi dhe Zhvillimi Ekonomik Kombëtar

Një Model i Ri Ekonomik

Neoshqiptarizmi nuk është vetëm një vizion politik, por edhe një projekt ekonomik. Duke ndjekur idenë e Arbën Xhaferit për një Komunuelth Ekonomik Shqiptar, Neoshqiptarizmi propozon krijimin e një zone ekonomike të përbashkët shqiptare, ku shqiptarët:

- Lëvizin dhe tregtojnë lirshëm.
- Krijojnë një treg të përbashkët që fuqizon prodhimin vendas dhe teknologjinë.
- Harmonizojnë politikat fiskale dhe tregtare.

Neoshqiptarizmi si Zgjimi i Madh Shqiptar

Neoshqiptarizmi nuk është thjesht një doktrinë politike; është një thirrje për zgjim kombëtar, një ide madhore që synon të krijojë një Shqipëri të bashkuar, të fuqishme dhe të përparuar. Në frymën e Mit'hat Frashërit, Faik Konicës, dhe mendimtarëve modernë konservatorë si Roger Scruton, Neoshqiptarizmi ndërton një komb që respekton traditat e tij, ndërsa udhëheq drejt një të ardhmeje të ndritur.

LRE, përmes kësaj doktrine, ngrihet si udhëheqësja e këtij vizioni. Është koha për një zgjim të madh shqiptar. Është koha për Neoshqiptarizmin.

Platforma Politike e LRE-së, “Rikthim në Vlera,” mund të jetë një shtyllë kyçe për një ripërtëritje kombëtare në Shqipëri, duke ofruar një kundërpërgjigje të fuqishme dhe strategjike ndaj “virusimit” social dhe politik të së kaluarës dhe së tashmes. Për ta arritur këtë, është i domosdoshëm një reflektim i thellë mbi tri sfidat kryesore: Njeriu i Ri (komunist), Njeriu i Zbrazët (postkomunist) dhe Njeriu Woke (liberal globalist).

Kjo përballje nuk është vetëm ideologjike, por edhe një çështje filozofike, morale dhe kulturore që prek rrënjët e identitetit kombëtar shqiptar.

1. Kuptimi i sfidave

Njeriu i Ri (Komunist)

- Krijuar nga regjimi totalitar komunist, ky model njeriu synonte shkatërrimin e individualitetit dhe shpirtit kritik, duke krijuar një qytetar të bindur, të ndjekur nga urdhra dhe pa lidhje autentike me traditat ose familjen.

- Ky njeri u programua të shërbejë si “makinë politike,” pa mendim të lirë dhe pa lidhje me vlerat tradicionale shqiptare.

Njeriu i Zbrazët (Postkomunist)

- Në tranzicionin kaotik postkomunist, Njeriu i Zbrazët lindi si pasojë e korrupsionit institucional, shpërbërjes së vlerave dhe kapitalizmit të egër.

- Ky model është pasiv, i dekurajuar dhe shpesh i mbërthyer në cinizëm. Shpresat dhe vizionet u zëvendësuan me oportunizëm dhe indiferencë.

Njeriu Woke (Liberal globalist)

- Ky model është një produkt i globalizimit kulturor dhe radikalizmit të identitetit, i ndërtuar mbi individualizëm ekstrem, dekonstruktimin e vlerave tradicionale dhe promovimin e identiteteve të shpërbëra.

- Njeriu Woke shpesh perceptohet si i shkëputur nga rrënjët kombëtare, duke prioritetizuar agjenda universale mbi ato lokale e kombëtare.

2. Vizion për një Ripërtëritje Kombëtare

Platforma e LRE-së duhet të propozojë një model të ri: Njeriun e Përgjegjshëm ose Njeriun e Vlerave, si një kundërpeshë ndaj këtyre tre modeleve. Ky model duhet të ndërtohet mbi tri shtylla kryesore:

a. Rikthimi në Identitet

- *Rilindja kulturore dhe historike:* Një program kombëtar që rikthen vlerat tradicionale shqiptare si familja, nderi, atdhedashuria dhe besnikëria, duke i bërë të përputhshme me sfidat e epokës moderne.

- *Rivlerësimi i historisë shqiptare:* Një edukim i thelluar për figurat historike dhe betejat që kanë formuar kombin shqiptar, duke ofruar një kornizë të qartë të asaj që përfaqësojnë shqiptarët.

b. Ndërtimi i Shoqërisë me Përgjegjësi

- *Shqiptari i angazhuar:* Frymëzimi i qytetarëve për të marrë pjesë aktive në politikë, komunitet dhe ekonomi, duke tejkaluar cinizmin dhe apatinë.

- *Modeli i meritokracisë:* Propozimi i një reforme institucionale që promovon meritën, punën dhe përkushtimin, duke refuzuar privilegjet nepotike dhe korrupsionin.

c. Njeriu me Vizion

- *Promovimi i lidërsipit të rinisë:* Një fushatë masive për të përfshirë të rinjtë në vendimmarrje dhe krijimin e një vizioni të përbashkët për Shqipërinë.

- *Inovacion dhe Teknologji:* Zhvillimi i qendrave teknologjike (një lloj Silicon Valley shqiptar), duke nxitur kreativitetin dhe sipërmarrjen.

3. Kundërpërgjigja Strategjike: Si të Mobilizohet Rinia

a. Arsimi dhe Edukimi

- *Reformë në edukim:* Përfshirja e edukimit për vlera, lidërsip dhe mendim kritik në kurrikulat shkollore. Për të rinjtë, shkolla duhet të jetë një laborator idesh, dhe jo thjesht një vend ku mësohen rregulla.

- *Akademia e Rinisë Shqiptare:* LRE mund të krijojë një platformë që trajnon liderët e rinj për të ardhmen, duke kombinuar vlerat tradicionale me shkathtësitë moderne.

b. Mobilizimi i të Rinjve përmes Teknologjisë

- *Media sociale dhe platformat digjitale:* Krijimi i një komuniteti online që promovon vlerat e platformës dhe inkurajon angazhimin rinor.
- *Iniciativa të hapura:* Konkurs dhe projekte për të rinjtë që ofrojnë zgjidhje inovative për sfidat kombëtare, duke përfshirë korrupsionin, arsimin dhe mjedisin.

c. Frymëzimi përmes shembullit

- *Heroizmi modern:* Një narrativë e re që tregon histori të shqiptarëve të suksesshëm që kanë mbrojtur vlerat dhe kanë kontribuar për vendin.
- *Figura rinore frymëzuese:* Nxitja e liderëve të rinj që bëhen modele për të tjerët.

Kjo Kartë Vlerash është edhe misioni edhe mesazhi i LRE-së, i cili duhet të jetë një thirrje për zgjim kombëtar, duke u bazuar në vlera të qarta dhe duke refuzuar çdo ambiguitet ideologjik.

- *Simbolet e fuqishme:* Platforma synon të ketë simbole që rezonojnë emocionalisht dhe që përfaqësojnë ndryshimin, si flamuri, fjala e nderit, dhe besimi në të ardhmen.

- *Një vizion pozitiv:* Përkundër kritikës ndaj së kaluarës, Platforma synon të projektojë një të ardhme që frymëzon dhe ndez shpresë.

4. *Kundër Virusimit:*

- *Dëgjo dhe angazhohu:* Platforma synon të fokusohet në dëgjimin e shqetësimeve të brezave të rinj dhe në integrimin e ideve të tyre.

- *Promovo bashkëpunimin ndërbrezor:* Një model ku të rinjtë dhe më të vjetrit punojnë së bashku për të krijuar një Shqipëri më të mirë.

- *Thekso autonominë dhe përgjegjësinë:* Rinia duhet të ndiejë se ka një zë dhe fuqi për të ndikuar.

Platforma “Rikthim në Vlera” e LRE-së ka potencialin për t’u bërë një katalizator i fuqishëm për një ripërtëritje kombëtare. Për ta bërë këtë realitet, ajo duhet të ofrojë një model të ri që kombëtarizon të mirat e globalizimit, mbron dhe rikthen vlerat tradicionale dhe ndërton një Shqipëri të drejtë, të fortë dhe të bashkuar. Ky vizion mund të shërbejë si një frymëzim për të rinjtë dhe të gjithë shqiptarët që kërkojnë një rrugëdalje nga cinizmi dhe fragmentimi i shoqërisë.

Platforma e LRE synon të luajë një rol transformues në rikthimin e një identiteti të fortë kombëtar, duke u përballur drejtpërdrejt me modelet e dëmshme që kanë formuar psikologjinë kolektive të shqiptarëve.

Si të bëhet kjo?

- Njeriu i Besës dhe Nderit duhet të shfaqet si një figurë frymëzuese, jo vetëm nga e kaluara, por si një model aktual për të rinjtë. Ky model mund të përdoret në edukim, art, media dhe narrativën politike.

- Njeriu i Zbrazët mund të kundërshtohet përmes edukimit dhe politikave që nxisin përgjegjësinë, angazhimin dhe ndershmërinë. Një fokus te meritokracia do të ofrojë një kundërpeshë ndaj apatisë dhe cinizmit.

- Njeriu Woke duhet të sfidohet me një vizion që balancon individualizmin me përkatësinë kombëtare. LRE duhet të promovojë një identitet të rrënjosur, duke i integruar modernitetin dhe globalizimin në vlera kombëtare.

5. Rinia: *Motori i Ripërtëritjes Kombëtare*

Mobilizimi i rinisë shqiptare është çelësi i suksesit të kësaj platforme. Për ta arritur këtë:

- *Frymëzimi përmes historisë dhe traditave:* Të rinjtë kanë nevojë për një narrativë të fortë që i lidh me të kaluarën, por që flet gjuhën e tyre. Rindërtimi i modeleve heroike të shqiptarëve para 1941 mund të jetë një burim frymëzimi.

- *Përfshirja e rinisë në vendimmarrje:* Krijimi i një “Forumi Rinor të LRE-së”, ku të rinjtë mund të shprehin idetë e tyre dhe të ndihen pjesë e procesit politik.

- *Platforma Digjitale për të Rinjtë:* Duke përdorur teknologjinë, mund të krijohet një platformë që lidhet me të rinjtë, ku ata të ndajnë ide, të marrin pjesë në projekte kombëtare dhe të frymëzohen nga misioni i LRE-së.

6. Rikthimi në Vlera: Një Kthesë Kulturore

LRE duhet të shërbejë si një lëvizje kulturore, përveç asaj politike, për të rivendosur vlerat tradicionale si një burim krenarie dhe force kombëtare.

Si të realizohet kjo?

- *Arti dhe Kultura:* Të mbështeten projekte artistike, filma dhe libra që promovojnë vlerat e platformës. Për shembull, një serial ose dokumentar për jetën shqiptare para 1941.

- *Evente Kombëtare:* Organizimi i eventeve që festojnë traditat shqiptare, si festivale të trashëgimisë kulturore dhe historike.

- *Ndërtimi i qendrave të Trashëgimisë Kombëtare:* Këto qendra mund të jenë jo vetëm qendra studimi, por edhe pika turistike që forcojnë ndjenjën e krenarisë kombëtare.

7. Politikat që Ndihmojnë Familjen dhe Traditat

Familja është bërthama e platformës dhe një bazament për shoqërinë. Për ta mbrojtur dhe forcuar, LRE mund të propozojë:

- *Incentiva ekonomike për familjet:* Si ndihma financiare për çiftet e reja, ulje të taksave për familjet me shumë fëmijë dhe politika që mbështesin barazinë e gjeneratave brenda familjes.
- *Mbështetje për edukimin familjar:* Kurse dhe programe që ndihmojnë prindërit të përcjellin vlerat kombëtare dhe morale tek fëmijët e tyre.
- *Ligje që mbrojnë martesën dhe familjen tradicionale:* Një kuadër ligjor që promovon stabilitetin familjar dhe ndalon propagandën që sulmon vlerat tradicionale.

8. Meritokracia dhe Sipërmarrja: Ndërtimi i Ekonomisë Kombëtare

Platforma “Rikthim në Vlera” duhet të jetë shtylla e një shqiptarie të suksesshme, ku meritokracia dhe sipërmarrja janë motori kryesor.

Ide konkrete:

- *Programi Kombëtar i Startupeve:* Financime dhe mentorime për të rinjtë që krijojnë biznese inovative.
- *Mbështetje për agrobiznesin dhe turizmin:* Duke u bazuar tek trashëgimia kulturore dhe burimet natyrore të vendit, mund të krijohet një model ekonomik unik shqiptar.

- *Reforma në administratë:* Një sistem i rreptë meritokracie për të gjithë sektorët e shërbimeve publike.

Reflektimi Strategjik: “Rikthim në Vlera” në dritën e Konservatorizmit Bashkëkohor

1. Konservatorizmi si Rezistencë ndaj Homogjenizimit Global

Një nga sfidat më të mëdha të epokës moderne është homogjenizimi kulturor global, i nxitur nga liberalizmi universalist dhe konsumizmi ekstrem. Siç argumentojnë autorë si Patrick Deneen (“Why Liberalism Failed”) dhe Yuval Levin (“The Fractured Republic”), humbja e lidhjes me rrënjët dhe traditat lokale ka krijuar një boshllëk ekzistencial dhe ka dobësuar kohezionin shoqëror.

- *Si lidhet me Kartën e Vlerave të LRE?*

Karta e Vlerave të LRE-së, me fokusin e saj, synon të pozicionohet si një kundër-narrativë ndaj homogjenizimit global duke promovuar:

- Një lokalizëm të fuqishëm, ku traditat kombëtare shqiptare shihen jo vetëm si pasuri, por si armë kundër shpërbërjes sociale.
- Një krenari kombëtare që përqafon modernitetin, pa mohuar individualitetin kulturor.

Strategjia:

- *Politika të lokalizuara kulturore:* Ndërtimi i institucioneve që mbrojnë trashëgiminë kulturore shqiptare dhe që integrojnë teknologjinë për ta prezantuar atë në botën moderne.

- *Përdorimi i mediave sociale dhe teknologjisë:* Përcjellja e një vizioni të ri për traditat përmes kanaleve të komunikimit të përdorura nga të rinjtë.

2. Njeriu i Përgjegjshëm: Qendra e Lëvizjes

Siç theksohet nga autorë si Roger Scruton (“How to Be a Conservative”), një shoqëri e shëndetshme ndërtohet mbi një individualizëm të përgjegjshëm dhe një ndjenjë të fortë të përkatësisë ndaj komunitetit. Kjo ide është thelbësore për të përballuar modelet e dëmshme të “Njeriut të Ri” dhe “Njeriut Woke.”

- *Si lidhet me Kartën e Vlerave?*

Karta e Vlerave mund të nxjerrë në pah “Njeriun e Besës dhe Nderit” si një figurë që mishëron individualizmin e përgjegjshëm dhe vlerat komunitare.

Strategjia:

- *Edukimi mbi vlerat:* Sistemi arsimor duhet të kalojë përtej dijeve teknike dhe të rikthejë mësimet mbi karakterin, nderin dhe përgjegjësinë.
- *Rikthimi i besimit të ndërsjellë:* Ndërtimi i programeve komunitare ku qytetarët ndihmojnë njëri-tjetrin dhe krijojnë lidhje të qëndrueshme sociale.

3. Roli i Familjes në Konservatorizmin Modern

Autorë si Mary Eberstadt (“Primal Screams”) dhe Tim Stanley (“Whatever Happened to Tradition?”) argumentojnë se shpërbërja e familjes ka ndikuar në rënien e identitetit dhe kohezionit kombëtar. Familja, si qeliza bazë e shoqërisë, është themelore për një rikthim të shëndetshëm social dhe kulturor.

- *Si lidhet me Kartën e Vlerave?*

Familja tradicionale, si bërthamë e Kartës së Vlerave të LRE-së, është një shtyllë konservatore që mund të shërbejë si kundërpeshë ndaj individualizmit ekstrem dhe shpërbërjes së strukturave shoqërore.

Strategjia:

- *Ligji për Mbrojtjen e Familjes:* Zhvillimi i një kuadri ligjor që ndihmon çiftet e reja, mbështet prindërimin dhe nxit lidhjet ndërbrezore.

- *Promovimi i modeleve pozitive të familjes në media dhe arsim:* Filma, libra dhe projekte edukative që theksojnë rëndësinë e familjes tradicionale.

4. Meritokracia dhe Hierarkia e Vlerave

Në epokën e globalizimit, shpesh diskutohet rënia e meritokracisë dhe ngritja e “ekonomisë së favorizimeve.” Adrian Wooldridge, në librin e tij “The Aristocracy of Talent,” mbron idenë se meritokracia është e vetmja mënyrë për të rivendosur drejtësinë dhe efikasitetin në shoqëri.

- *Si lidhet me Kartën e Vlerave?*

Meritokracia dhe hierarkia e vlerave janë shtylla të rëndësishme të Kartës së Vlerave që mund të fuqizojnë ndershmërinë dhe drejtësinë sociale.

Strategjia:

- *Reforma në administratë:* Krijimi i mekanizmave të rreptë për rekrutimin dhe vlerësimin bazuar në aftësi dhe kontribut real.
- *Mbështetja e talentëve të reja:* Financime dhe trajnime për të rinjtë e talentuar në fusha strategjike si teknologjia, kultura dhe shkenca.

5. Solidariteti Kombëtar dhe Lidhja me Diasporën

Autori konservator Ross Douthat (“The Decadent Society”) thekson nevojën për rigjallërimin e një identiteti kombëtar që nxit angazhimin e të gjithë anëtarëve të shoqërisë. Solidariteti kombëtar dhe lidhja me diasporën janë çelësi për një rigjallërim kombëtar.

- *Si lidhet me Kartën e Vlerave?*

Solidariteti kombëtar dhe përfshirja e diasporës janë potencialisht burimet më të fuqishme për të ndërtuar një shoqëri të integruar dhe dinjitoze.

Strategjia:

- *Fushata për bashkimin e shqiptarëve:* Krijimi i projekteve që përfshijnë diasporën në investime, projekte kulturore dhe shkëmbime arsimore.

- *Një narrativë e re kombëtare:* Një vizion që u tregon shqiptarëve brenda dhe jashtë vendit se janë pjesë e një projekti të madh për të ardhmen.

Reflektimi mbi LRE-në si një Lëvizje Novatore Konservatore

Pse LRE mund të jetë unike?

LRE, me platformën e saj të qartë, synon të pozicionohet si një model i konservatorizmit të integruar, ku vlerat tradicionale ndërthuren me modernitetin. Ajo nuk duhet të shihet si një

nostalgji për të kaluarën, por si një kthim në rrënjët kombëtare për të ndërtuar një të ardhme të re.

Si të theksohet ky model?

- *Narrativa e një “Shqipërie të Rrënjësuar”*: Një vend që i reziston shpërbërjes globale përmes forcës së identitetit të tij.
- *Rrjeti i të Rinjve të LRE-së*: Një platformë që krijon një brez të ri liderësh me vlera të forta dhe vizion të qartë.

Një Rinisje Kombëtare përmes Kartës së Vlerave

Me ndikime nga idetë e reja konservatore dhe strategji që synojnë të adresojnë virusimin social të së kaluarës, LRE synon të jetë një lëvizje udhërrëfyese për Shqipërinë. Duke kombinuar traditën me inovacionin, edukimin me veprimin, dhe individualizmin me përgjegjësinë kolektive, Karta e Vlerave ka potencialin të ndërtojë një Shqipëri të fuqishme, të ndershme dhe të qëndrueshme për brezat që vijnë.

Ne jemi Rinisja!

Në rrjedhën e pandalshme të historisë, çdo komb dhe çdo epokë ka pasur momentet e veta të rizgjimit, ripërtëritjes, ringritjes, të rilindjes dhe të rformatimit.

Shqipëria jonë, me plagët e saj historike dhe triumfet e saj të lavdishme, është sot në një udhëkryq ku vetëm një koncept thelbësor mund ta shndërrojë: Rinisja.

Rinisja nuk është vetëm procesi biologjik i një brezi të ri që merr frerët e fatit në duar. Rinisja është shumë më tepër.

Ajo është momenti kur e vjetra, e stërlodhura dhe e kalbura duhet të lirojnë vendin për të rene.

Është ajo energji e pathyeshme e shpirtit që kërkon ta kapërcejë zakonin dhe konformizmin, për të ndërtuar një të ardhme më të ndritur dhe më të drejtë.

Siç thoshte Giuseppe Mazzini: “Për t’u ngritur një komb, duhet të rilindë shpirtërisht.”

Ne jemi Rinisja.

Ne jemi ata që guxojnë të shikojnë përtej horizontit të njohur dhe të ëndërrojnë për një Shqipëri që nuk është thjesht një vend, por një vizion i së bukurës, i drejtësisë dhe i dinjitetit.

Rinisja si energjia për t’u ripërtërirë e ringritur.

Çdo komb rilind nga energjia e rinisë së tij. Por rinia nuk është thjesht një grupmoshë; është një gjendje shpirtërore, një vendosmëri për të mos u dorëzuar përpara sfidave.

Siç thoshte Friedrich Nietzsche, “Gjithçka që vdes, i jep jetë të resë.”

E vjetra duhet të vdesë.

E kalbura duhet të zhduket.

Për Shqipërinë, kjo do të thotë të largojmë korrupsionin, mediokritetin dhe apatinë që kanë pushtuar shoqërinë tonë.

Kjo do të thotë të heqim dorë nga mendësitë e trashëguara që na mbajnë peng dhe të hapim rrugën për ide të freskëta, për qasje të reja dhe për veprime të guximshme.

Ne jemi ata që nuk mund të qëndrojmë më të heshtur.

Ne jemi ata që kërkojmë një politikë me shpirt, një shoqëri me moral dhe një komb me vlera.

Ne nuk jemi thjesht ata që do të trashëgojnë të tashmen, por ata që do ta transformojnë atë.

Rinisja si rikthimi në vlera.

E reja nuk lind nga asgjëja.

Rinisja kërkon një bazament të fortë, dhe për ne ky bazament është identiteti ynë kombëtar dhe vlerat tona të përjetshme. Siç thoshte Faik Konica: “Kombet e mëdha janë si lisat: sa më të thella të jenë rrënjët, aq më lart ngrihen degët.”

Ne jemi Rinisja që kërkon të rizbulojë dhe të përqafojë trashëgiminë tonë, jo si një barrë e së kaluarës, por si një bazë e qëndrueshme për ndërtimin e së ardhmes.

Ne jemi Rinisja që shikon drejt Perëndimit, por nuk e harron kurrë ADN-në shqiptare, që kërkon përparim, por pa humbur shpirtin dhe karakterin kombëtar.

Rinisja është Neoshqiptarizëm, është kthimi në idealet e rilindësve tanë, por me një sy të qartë drejt sfidave të së ardhmes. Ne nuk kërkojmë të rindërtojmë të kaluarën, por të krijojmë një të ardhme që frymëzohet nga ajo që është më e mirë në historinë tonë.

Rinisja si nisja e një epoke të re.

Rinisja është një fillim i përhershëm.

Çdo ditë është një mundësi për të ndërtuar, për të krijuar, për të përmirësuar.

Siç thoshte Søren Kierkegaard: “E ardhmja kërkon guxim, dhe guximi është ndërtimi i të sotmes mbi ëndrrat e së nesërmes.”

Ne jemi Rinisja që refuzon të ndalet nga frika e së panjohurës.

Ne jemi ata që e shohim krizën jo si një fund, por si një mundësi për të rindërtuar nga themeli.

Në politikë, kjo do të thotë të sjellim një frymë të re të drejtësisë dhe meritokracisë. Në ekonomi, kjo do të thotë të ndërtojmë një sistem që promovon inovacionin dhe shpërblen punën e ndershme.

Në shoqëri, kjo do të thotë të krijojmë një kulturë të solidaritetit dhe përparimit.

Rinisja si guximi për të ëndërruar.

Në çdo epokë, kombet që guxojnë të ëndërrojnë janë ata që triumfojnë. Shqipëria ka nevojë për ëndërrimtarë të guximshëm, për njerëz që shohin përtej kufizimeve të së sotmes dhe që kanë vizionin për të ndërtuar një të ardhme të ndritur.

Siç thoshte Winston Churchill: “Një komb pa vizion është një komb që vdes.”

Ne jemi Rinisja sepse ne nuk ndalemi së ëndërruari për një Shqipëri ku dinjiteti i çdo qytetari është i garantuar, ku të rinjtë nuk detyrohen të largohen për të ndjekur ëndrrat e tyre, por ku mund t’i realizojnë ato këtu, në vendin e tyre.

Rinisja si besëlidhje për të ardhmen.

Rinisja nuk është thjesht një proces individual.

Ajo kërkon bashkëpunim dhe besëlidhje kombëtare.

Ne nuk mund të ecim përpara të ndarë dhe të përçarë.

Ne duhet të ndërtojmë një shoqëri të madhe, ku qytetari është i madh dhe ku çdo individ ndjen përgjegjësinë për të kontribuar në të mirën e përbashkët.

Ne jemi Rinisja sepse ne jemi të gatshëm të ndërtojmë ura mbi hendekët që na ndajnë, të ngremë themele të reja mbi rrënojat e së kaluarës dhe të frymëzojmë brezat që vijnë me shembullin e përkushtimit tonë.

Ne jemi Rinisja.

Ne jemi ata që guxojmë të fillojmë përsëri, që e shohim çdo ditë si një mundësi të re. Ne jemi ata që besojmë në forcën e kombit tonë, në vlerat tona dhe në të ardhmen tonë.

Rinisja nuk është vetëm një akt, është një mision.

Është detyrimi ynë historik, moral dhe shpirtëror për ta çuar Shqipërinë drejt një epoke të re, një epoke të dinjitetit, përparimit dhe madhësisë.

Ne jemi Rinisja, dhe koha jonë ka ardhur.